

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Dušica Dulić,
Ivan Gregurić, vlč. Josip Pekanović
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Tomislav Žigmanov**V. D. DIREKTORICA
I ODGOVORNA UREDNICA:**

Jasminka Dulić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Zvonimir Perušić
Dražen Prčić (sport i zabava)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
Julijana Kujundžić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA: Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica
List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Metle

Lider Jedinstvene Srbije Dragan Marković Palma koji se nakon izbora pokazao kao svojevrsni najavljičar događanja oko sastavljanja vlade i formiranja vladajuće koalicije DS-SPS-PUPS-JS očekuje da će vlada biti formirana krajem ovog ili početkom sljedećeg tjedna, odnosno kada parlament izabere predsjednika, potpredsjednike i radna tijela. Marković je siguran da će vlada opstati čitav mandat jer, kako je ocijenio, strankama koje će je činiti prioritet nije bila podjela resora nego principi. Principijelnost je političarima, kako oni kažu, uvijek na prvom mjestu a podjela plijena u vidu raspodjele raspoloživih mjesta po ministarstvima, tajništvima, lokalnim tijelima i javnim poduzećima su valjda neko nužno zlo.

A u međuvremenu dok građani čekaju da principijelni političari konačno sastave kakvu-takvu vladu počele su raditi »metle« po javnim poduzećima, smjenjuju se direktori i zamjenici direktora sve u ovisnosti o tome tko je sada »glavni«. I to sve i prolazi nekako »prirodno« jer na ta su mjesta većina njih i došla političkom voljom stranaka koje obnašaju vlast pa tako i odlaze i nitko se zbog toga previše ne uzbuđuje...

No sasvim je druga stvar s medijima. Premda se nekim političarima čini sasvim »prirodno« da pokušavaju disciplinirati medije – javna se riječ po svojoj prirodi može samo kratkoročno kontrolirati a posljedice po onog koji to pokušava nipošto nisu one koje se očekuju. Jer stara je istina da niti najbolja propaganda ne može dugoročno prodavati loš proizvod a pokušaji kontrole medija uvijek su se završili (kad-tad) loše upravo po one koji su pokušavali uspostaviti vlast nad njima. Piše jedan beogradski dnevni list da će zajedno s odlazećom vladom otići i neki urednici – vjerojatno nekih utjecajnih medija. Hoće li se i u hrvatskoj zajednici pokušati uspostaviti stranačka kontrola nad ustanovama koje po svojoj definiciji, moraju ostati neovisne od stranačkih i grupnih utjecaja i kontrole, vidjet ćemo vrlo brzo, .

J. D.

Zar ovaj prometni znak nije divan?

Vrijeme prvih životnih odluka

Na raskrižju obrazovanja.....6,7

I u Srbiji svečano obilježen Dan državnosti Republike Hrvatske

Primanje za uzvanike na Paliću i u Beogradu.....13

Izborna skupština DHK

Borben Vladović novi predsjednik.....28

Kraj nogometnog sna

Fatalna posljednja minuta.....43

UKRATKO

Den Haag: Župljanin se nije želio izjasniti o krivnji

Haški optuženik Stojan Župljanin nije se u ponedjeljak pred Haškim sudom želio izjasniti o krivnji prema optužnici koja ga tereti za zločine nad Hrvatima i Bošnjacima u BiH 1992. godine. Župljanin je pred sudskim vijećem rekao kako želi iskoristiti pravo da se o optužnici izjasni u roku od 30 dana jer ju, tvrdi, još nije dobio.

Haško je tužiteljstvo optužnicu protiv Župljanina podiglo 1999. godine zbog zločina nad Bošnjacima i Hrvatima u BiH 1992. godine. Optužnica ga u 12 točaka tereti za progon, istrebljenje, ubojstvo, mučenje, okrutno postupanje, nehumana djela, deportacije, bezobzirno razaranje naselja te vjerskih i kulturnih objekata.

Nakon što je u bijegu bio više od osam godina, Župljanin je uhićen 11. lipnja u Pančevu, a u pritvorsku jedinicu ICTY-a prebačen u nedjelju iz Beograda. Nakon Župljaninova uhićenja u bijegu su još trojica haških optuženika – Ratko Mladić, Radovan Karadžić i Goran Hadžić.

Hrvati neutralni prema članstvu u EU

Najveći dio hrvatskih građana ima neutralno stajalište prema članstvu Hrvatske u EU, nešto manje od trećine ih to smatra dobrom, a četvrtina lošom stvari za zemlju, pokazuju rezultati Eurobarometra, koji su objavljeni u srijedu u Bruxellesu. Na upit smatraju li da bi članstvo njihove zemlje u EU bilo dobra stvar, 30 posto hrvatskih građana odgovorilo je pozitivno, 39 posto ih smatra da to ne bilo ni dobro ni loše, a 25 posto ih drži da bi bilo loše. U preostale dvije kandidatske zemlje Makedoniji i Turskoj vlada puno bolje raspoloženje prema članstvu u Europskoj Uniji. U Makedoniji ih 72 posto smatra da je to dobro za njihovu zemlju, a u Turskoj 49 posto.

U zemljama članicama, najviše pozitivnih odgovora na to pitanje bilježi se u zemljama Beneluxa i u Irskoj. S druge strane, samo 29 posto anketiranih u Latviji smatra članstvo u EU dobrim, 30 posto u Velikoj Britaniji i 32 posto u Mađarskoj. Ukupno na razini 27 zemalja članica, 52 posto anketiranih građana drži da je dobro što je njihova zemlja članica EU-a.

Izvanredna sjednica Izvršnog odbora HNV-a

Nastavit će se prekinuta sjednica

Iako su se na dnevnom redu našle četiri točke, usvojen jedino prijedlog raspodjele sredstava s natječaja Ministarstva kulture

Na zahtjev dvaju članova Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća – Antonije Čota, zadužene za kulturu, i Joze Kolara, zaduženog za gospodarstvo – u ponedjeljak, 23. lipnja, održana je izvanredna sjednica Izvršnog odbora HNV-a. Osim navedenih članova, sjednici su bili nazočni: predsjednica IO Slavica Peić i tajnik HNV-a Ladislav Suknović.

Hitno sazivanje sjednice traženo je zbog utvrđivanja raspodjele sredstava Ministarstva kulture Republike Srbije udrugama kulture na natječaju raspisanom u veljači 2008., ali i zauzimanja stava u svezi s pozivom Hrvatske matice iseljenika za sudjelovanje na Tjednu vojvodanskih Hrvata u Zagrebu u listopadu i izvaninstitucionalnog donošenja odluke o upućivanju dramske i pjevačke skupine na ovu manifestaciju (pri čemu nisu konzultirani članovi IO HNV-a), te zauzimanje stava i prijedloga za rješavanje financiranja »Dužijance« (budući da uslijed, kako se u zahtjevu navodi, neopreza vodstva natječajna aplikacija nije dostavljena na pravu adresu od strane HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, koje je organizator ove manifestacije).

Antonija Čota je također zahtijevala da se dnevni red dopuni i sa sljedećim točkama: izvješćem o organizaciji proslave blagdana hrvatske nacionalne manjine, razmatranjem odluka Nadzornog odbora NIU »Hrvatska riječ«, zauzimanjem stava u vezi odgovora predsjednice IO HNV-a o sazivanju ove sjednice, zauzimanjem stava o izvješću članice IO da ovu sjednicu zbog okupiranosti dužnosnika HNV-a neće sazivati do početka srpnja, razmatranjem izvješća članice IO Antonije Čota o rezultatima radnog

posjeta Općini Bač, a u svezi s sufinanciranjem manifestacije »Tragovi Šokaca«, kao i financiranja emisije »Zvuci bačke ravnice« na Radio Bačkoj, informacijom o isplati za nostrifikaciju diplome, detaljnim financijskim izvješćem o poslovanju IO HNV-a za prvu polovicu 2008., kao i o pripremama sjednica HNV-a.

Nakon glasanja na dnevnom redu su se našle četiri točke – tri prvo spomenute, kao i razmatranje zapisnika s prošle sjednice IO. Kako je Slavica Peić obrazložila, taj zapisnik nije dostavljen, budući da je ovo izvanredna sjednica. Antonija Čota i Joza Kolar tražili su da se konstatira kako zapisnik nije dostavljen, te je usvojen prijedlog da se zapisnik razmatra na sljedećoj redovitoj sjednici IO.

Na sjednici je usvojen prijedlog utvrđivanja raspodjele sredstava Ministarstva kulture Republike Srbije udrugama kulture na natječaju raspisanom u veljači ove godine. Predlagateljica Antonija Čota je navela da ta sredstva iznose 750.000 dinara, te ocijenila da je riječ o »sramno malom« iznosu. »Na ovaj natječaj javilo se jako malo udruga, što je i inače praksa u našoj zajednici. Također, dokumentaciju još uvijek ne dostavljaju onako kako je traženo«, rekla je Čota.

Govoreći o kriterijima za predloženu raspodjelu sredstava Čota je navela kako se pazilo da iznosi budu ujednačeni po područjima te da se primjereno značaju manifestacije i veličini udruge uspostavi ravnoteža financiranja.

Nakon ove točke, sjednicu je napustila predsjednica IO Slavica Peić, te je sjednica prekinuta zbog nedostatka kvoruma.

D. B. P.

27. lipnja 2008.

Obilježena prva obljetnica DZH

U subotu, 21. lipnja, u Domu Demokratske zajednice Hrvata (DZH) u Subotici svečano je obilježena prva obljetnica stranke, prisjećanje na 24. lipnja 2007., dan kada je osnovana ova politička stranka.

Goste, uzvanike, članove i simpatizere pozdravio je predsjednik DZH Đorđe Čović, podsjetivši nazočne kako je stranka u proteklom razdoblju razvila mrežu ogranaka i podružnica diljem Vojvodine.

Skupu se obratio i dožupan Vukovarsko-srijemske županije Antun Žagar. Čestitao je DZH-u prvu obljetnicu i poželio da bude još mnogo uspješnih. U svom obraćanju istaknuo je važnost suradnje Vukovarsko-srijemske županije i DZH-a, koja je u obostranom interesu – kako za hrvatsku zajednicu tako i za cijelu društvenu zajednicu.

HBŠS: Podići spomen obilježja braći Radić i Basaričeku u Beogradu

Hrvatsko bunjevačko šokačka stranka 20. lipnja obilježila četvrtu godinu od osnutka, a to se poklopilo s 80 godina od tragičnog događaja koji se dogodio u Skupštini Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca, kada su ubijena dva a smrtno ranjen jedan zastupnik iz redova Hrvatske seljačke stranke, od strane dvorskog agenta i zastupnika vladine Radikalne stranke *Puniše Račića*, navodi se u priopćenju HBŠS-a kojega potpisuje predsjednik stranke *Blaško Temunović*.

»U izvršenom atentatu u prostoriji Skupštine smrtno su stradali zastupnici dr. *Duro Basariček* i *Pavle Radić*, a smrtno je ranjen predsjednik Hrvatske seljačke stranke *Stjepan Radić*, te je od zadobivenih rana izdahnuo 8. kolovoza 1928. godine. Prošlo je 80 godina i tri režima, ali do sada nije postojala politička volja za obilježavanjem ovog nemilog događaja te je stoga vodstvo naše političke udruge donijelo odluku

da se pokrene inicijativa za podizanjem spomen obilježja *Stjepanu Radiću*, dr. *Đuri Basaričeku* i *Pavlu Radiću* ispred Skupštine Republike Srbije, ili na nekom drugom prikladnom mjestu u Beogradu u znak sjećanja na ovaj tragičan događaj koji je od velikog značaja za hrvatsku zajednicu, te ovim djelom srpski narod iz kojeg potječe sam atentator pokaže poštovanje i suosjećanje po ovom pitanju, a koje se do sada nije smjelo ili nije htjelo potencirati«, kaže se u priopćenju. Imajući u vidu da su odnosi između dvaju naroda u proteklih 80 godina imali uspona i padova, HBŠS smatra kako je došao pravi trenutak da se ispravi ova nepravda i pokaže tolerancija o kojoj se svaki dan sve više i više govori i koja je u duhu europskih standarda. Kako se u priopćenju navodi, HBŠS je ovaj zahtjev uputio Skupštini i Vladi Republike Srbije, te Skupštini Beograda i njegovom gradonačelniku.

UKRATKO

Galbraith u Haagu teretio hrvatski državni vrh

Bivši američki veleposlanik u Hrvatskoj Peter Galbraith ustvrdio je u ponedjeljak pred Haškim sudom da je 1995. onemogućavanje povratka srpskog stanovništva izbjeglog u Oluji bila hrvatska državna politika te da se to radilo zakonima i propisima koji su otežavali dobivanje hrvatskog državljanstva i povratak imovine te naređivanjem ili dopuštanjem masovnog paleža i pljačke srpske imovine na prostorima oslobođenima nakon Oluje.

»Sustavno razaranje Krajine bilo je nešto što je planirano ili dopušteno, što su Tuđman i drugi htjeli da se dogodi... To je bilo pitanje državne politike«, rekao je Galbraith na suđenju generalima Anti Gotovini, Ivanu Čermaku i Mladenu Markaču.

Haški tužitelji u optužnici, uz trojicu hrvatskih generala, terete i hrvatski državni vrh za udruživanje u zločinački pothvat čiji je cilj bio stvoriti etnički čiste prostore Hrvatske.

»To se dogodilo samo zato što su hrvatske državne vlasti, Tuđman i ljudi oko njega, htjeli da se to dogodi«, ponavljao je Galbraith svoje teze.

Time je Galbraith prvi puta u Haagu, nakon što je o okolnostima Oluje već dva puta svjedočio u predmetima Milošević i Martić, hrvatskom državnom vrhu jasno pripisao namjeru i pokušaj ostvarenja ideje etnički homogene države.

Bivši američki veleposlanik, koji je za medije odmah nakon Oluje, a potom i u prethodnim svjedočenjima u Haagu, govorio da u Hrvatskoj nije bilo etničkog čišćenja u samoj Oluji jer je većina stanovništva odmah napustila to područje, kazao je kako to i dalje misli. Isto je tako međutim rekao da žali zbog te izjave koja je protumačena kao opravdavanje hrvatskih snaga.

Bivši američki veleposlanik ponovio je, kao i u ranijim svjedočenjima u Haagu, da je 1995. Washington poručio Hrvatskoj da se ništa što kaže ne može se shvatiti kao zeleno svjetlo za početak Oluje. SAD se nisu protivile Oluji zbog toga što je jedan od njezinih učinaka trebao biti i deblakada Bihaća koji su srpske snage počele napadati polovicom srpnja 1995. godine. Međunarodna zajednica strahovala je od ponavljanja srebreničkog masakra na tom području.

Dvadeset dinara za pšenicu potiče novu sjetvu

Kako se približava pun početak žetve, u Vojvodini raste nezadovoljstvo ratara zbog najavljene otkupne cijene ovogodišnjeg roda pšenice od 16 dinara. Za razliku od prijašnjih godina, kada se za nisku cijenu prozivala država, sve udruge ratara predlažu da prvi kupac novog roda budu Državne robne rezerve sa cijenom od 20 dinara, što je manje od cijene po kojoj su kupovale dio trenutnog lagera.

»Poljoprivrednici smatraju da je cijena pšenice od 20 dinara realna i da ovu žitaricu zadržava na našim poljima, jer su svi troškovi proizvodnje visoki i s otkupnom cijenom od 16 dinara neće biti jesenske sjetve«, smatra *Daniel Kovačić* iz najveće vojvodanske asocijacije poljoprivrednika.

»Mi želimo formirati slobodno naše cijene – isto kao mlinari i pekari, i ničim nećemo

ugroziti standard naših građana. Ako je točno da mlinari od kilograma pšenice dobivaju 700 grama brašna, a od kilograma brašna dobivaju skoro kilogram i 400 grama kruha – sve je jasno, kada se zna da se brašno danas prodaje po 29-30 dinara, a štruka kruha od 500 grama 35-40 dinara. Neka sada potrošači procijene gdje je profit«, kaže *Kovačić* i dodaje da je nafta skočila na 20 posto sudjelovanja u troškovima proizvodnje, cijena mineralnih gnojiva je duplirana i tko onda sa 16 dinara u otkupu može obnoviti sjetvu, i da se pšenice posije više nego lani? »Nitko«, smatra *Kovačić*.

Udruge »Pančevački ratari« uputila je i preporuku Vladi Srbije da Državne robne rezerve otkupe 400.000 tona pšenice po cijeni 19 – 20 dinara, da bi se otvorilo realno tržište.

(AgroPress)

Vrijeme prvih životnih odluka

Na raskrižju obrazovanja

Prošloga tjedna osmoškolci su polagali klasifikacijske ispite iz jezika i matematike prikupljajući potrebne poene za upis na željeni srednjoškolski smjer

Pišu: Dražen Prčić, Marijana Tucakov, Zlatko Gorjanac, Marija Matković, Ivan Andrašić

Svršeni osmoškolci polagali su prošloga tjedna klasifikacijske ispite iz dva osnovna predmeta, srpskog jezika i matematike, nastojeći polučiti što bolji bodovni rezultat i osigurati upis na željeni srednjoškolski smjer. U »igrici« je bilo potencijalnih četrdeset mogućih bodova (20 jezik + 20 matematika), koji kumulirani s bodovima dobivenim na temelju uspjeha u osmogodišnjem školovanju daju konačni saldo budućeg apliciranja za nastavak daljnjeg obrazovanja.

PRIPREMA: Konac svibnja označio je kraj redovite nastave u osnovnim školama, ostavljajući »malim maturantima« par tjedana za pripremu pred izlazak na prva dva važna ispita u njihovim mladim životima. U razdoblju zahuktale adolescencije stiglo je i vrijeme prvih važnijih životnih odluka,

a na raskrižju budućeg nastavka temeljitog obrazovanja trebalo bi izabrati pravi smjer između osobnog afiniteta i realnih mogućnosti. A putovi tog »raskrižja« križaju se polučnim uspjehom nakon osnovnog osmogodišnjeg školovanja, ostvarenim rezultatom na prijamnim ispitima i, kao i uvijek u životu, malim dijelom sretnih okolnosti glede uspješnog realiziranja zamišljenog plana. Gotovo tri tjedna jedina tema u svakom domu budućeg srednjoškolca ili srednjoškolke bili su buduću klasifikacijski ispiti Svi životni problemi ovoga svijeta postali su nevažni u stotinama urađenih zadataka iz jezika i matematike, a osmeh i mladalačku razdraganost zamijenili su zabrinuti izrazi lica, često puta orošeni i iznenadnim potocima suza. Osobito u trenucima kada su rješenja urađenih zadataka

bila u neskladu s točnim odgovorima i rješenjima na poledinama pripremnog materijala. Bilo je i neprospavanih noći, što od učenja i vježbanja, što od »noćnih mora« i »napada straha«, ali je sve to prošlo, baš kao i prva polovica mjeseca lipnja, koju će svi još dugo pamti.

ISPITI: Osvanula je i srijeda 18. lipnja, a deseti sat toga dugo iščekivanoga dana označio je i početak prvog klasifikacijskog ispita iz jezika. Sutradan, u četvrtak 19. lipnja, u isto vrijeme započeo je i ispit iz matematike...

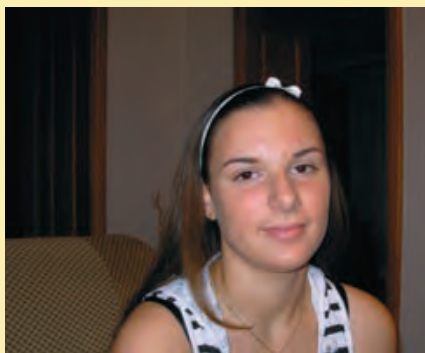
REZULTATI: Danas, kada je i ovaj tekst pred vama i mnogi od gore spominjanih »aktera« čitaju ga s nesputanim osmehom, odavno su već poznati rezultati i uspjeh na prijamnim ispitima. Bodovi iz jezika i matematike pridodani su onima dobivenim na temelju

uspjeha u osmogodišnjoj naobrazbi. Prave se »liste želja« na kojima prvo mjesto zauzima željeni smjer, a ostala predstavljaju alternativne mogućnosti za nastavak daljnjeg školovanja. Iako je možda prerano još govoriti i praviti konačne analize, no, ipak se čini kako su postignuti rezultati realni odraz prikazanog znanja i sposobnosti, koje posjeduju »njihovi vlasnici i vlasnice«. Tri tjedna ipak ne mogu toliko popraviti ili pokvariti osam godina školovanja...

Kako su doživjeli i preživjeli proteklih nekoliko tjedana i kakve su rezultate polučili na svojim klasifikacijskim ispitima, zapitali smo neke od budućih srednjoškolaca. Svoje dojmove o prvom velikom raskrižju u njihovim životima pristali su podijeliti s našim čitateljima. ■

Dajana Šantor – buduća učenica somborske Medicinske škole

»Po završetku osmog razreda s nastavnicima smo imali dva tjedna priprema za prijamni ispit. Ispit nije bio težak, jer sam vježbala zadatke iz dviju zbirki, koje sam prešla dva puta. Osvojila sam 96 bodova. Planiram upisati Medicinsku školu, smjer farmaceutski, a tek 5. srpnja znat ćemo rezultate prvog kruga. Farmacija mi je na prvom mjestu, a ako tu ne prođem upisat ću smjer za pedijatrijsku sestru, fizioterapeutkinju ili medicinsku sestru. Jako volim kemiju i išla sam na natjecanja, a u farmaciji ima puno kemije tako da me to jako privlači. Pedijatrijska sestra je zanimanje koje bih odabrala ako ne 'upadnem' na farmaciju, jer volim djecu i volim raditi s njima. Ipak se nadam da ću se upisati za farmaceutkinju, jer je prošle godine posljednji na listi imao 95,5 bodova. Možda će ove godine trebati manje ili više bodova, a to ovisi o tome kako su drugi uradili prijamni i tko će se sve prijaviti za ovaj smjer«, kaže za Hrvatsku riječ Dajana Šantor.

Petar Matin – učenik iz Sonte

Petar Matin svršeni je učenik osmog razreda OŠ »Ivan Goran Kovačić« iz Sonte.

Jedan je od najboljih učenika svoje generacije, prosjek ocjena u osmogodišnjoj školi mu je 5,0 i za iskazano znanje dobio je Vukovu diplomu. Omiljeni predmeti su mu – matematika, engleski, fizika i tjelesni odgoj. Sportaš je, aktivno igra nogomet u kadetima sončanskog NK Dinamo. Svira i tamburu, počeo je u tamburaškom orkestru »Tandora«, a u posljednje vrijeme nastupa kao član tamburaškog sastava KPZH »Šokadija«, u kojemu svira kontru. Na ispitima iz srpskog jezika i matematike, održanim prošlog tjedna, po preliminarnim rezultatima osvojio je 29 bodova od mogućih 40. »Pošteno rečeno, nisam baš bio jako motiviran, pa se nisam osobito niti trudio u pripremama za ispite. Mislim da je ovaj sustav polaganja ispita nerealan i nepotreban. Ukoliko je stjecanje i ocjenjivanje našega znanja kroz osmogodišnju školu pošteno i objektivno, ne vidim svrhu ovakve provjere. Time se na neki način podcjenjuje rad nastavnika i njihova procjena našega rada i znanja. Ipak mislim da je poštenije mjerilo naš rad na stjecanju znanja kroz osam godina, nego ovaj oblik«, kazao je Matin.

Marko Križan – budući učenik hrvatskog odjela subotičke Gimnazije »Svetozar Marković«

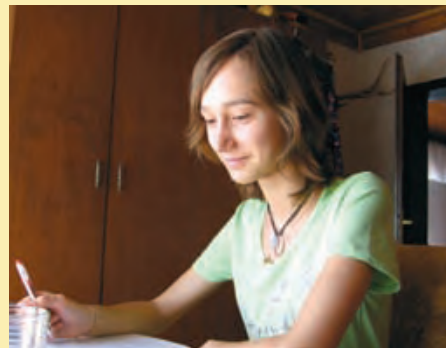

Marko Križan iz Tavankuta jedan je od brojnih osmaša pred kojima je proteklih dana bila odluka o upisu u srednju školu. Međutim, Marko nije imao dvojbi oko izbora, jer kako je odličan učenik, od samoga početka želio je upisati gimnaziju. Kako u osnovnoj školi nije imao mogućnost pohađati nastavu na hrvatskom jeziku, sada je odlučio iskoristiti priliku i upisati opći smjer gimnazije na hrvatskom jeziku. Pripreme za kvalifikacijske ispite trajale su tijekom cijele školske godine, što mu je, kako kaže, puno pomoglo pri rješavanju ispitnih zadataka. Učenje je donijelo dobre rezultate, te je Marko skupio 74,5 bodova i tako stekao pravo upisa u željenu srednju školu. Zadovoljstvo glede svoje odluke ne krije, a osobito ga veseli što će u školu ići s još nekoliko prijatelja iz Tavankuta. Markovi roditelji također imaju razloga biti sretni, jer znaju kako su, pružajući mu potporu, pridonijeli njegovu uspjehu. Sada ga čeka zasluženi odmor, a potom školske klupe u kojima će, između ostalog, naučiti više o jeziku i povijesti svog naroda.

Jelena Katačić – bivša učenica osnovne škole iz Bačkog Brega

Jelena Katačić završila je osnovnu školu u Bačkom Bregu i sada je položila prijamni ispit, a na tzv. »listi želja« prva joj je Ekonomska škola u Somboru. Jelena se odlučila za smjer ekonomski tehničar, a nakon toga na njenoj »listi želja« još su tri smjera, također ekonomske struke. »Za Ekonomsku školu sam se opredijelila eliminacijom smjerova koji postoje u Somboru, a i zbog toga jer mi više 'leže' društvene znanosti od prirodnih«, kaže Jelena.

Ove je godine devet učenika iz Osnovne škole »Moša Pijade« u Bačkom Bregu polagalo i položilo prijamni ispit. Dječaci su se uglavnom odlučili za poljoprivrednu i tehničku školu, a djevojčice za medicinsku i ekonomsku. S obzirom da je ovo generacija izuzetnih učenika, i prema njihovim očekivanjima, svi bi se trebali upisati na željene smjerove.

Ustavni sud Federacije odbacio zahtjev Kluba Hrvata u Domu naroda

Nastavlja se borba za kanale na hrvatskom jeziku

HDZ 1990. nastaviti će političku borbu za ostvarenje prava hrvatskog naroda u BiH na ravnopravnu poziciju s druga dva naroda na javnom radiotelevizijskom sustavu

Piše: Arijana Beus

SARAJEVO – Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije donijelo je odluku po kojoj se Prijedlogom zakona o javnom servisu RTV-a Federacije ne povređuje vitalni nacionalni interes konstitutivnog hrvatskog naroda. Predsjedatelj Kluba Hrvata u fede-

članaka Ustava Federacije, jer u Ustavu stoji da oblast informiranja spada u pitanja od vitalnog nacionalnog interesa. Hrvatski predstavnici u Parlamentu su istaknuli da se ovakvom odlukom uskraćuje Hrvatima, kao konstitutivnom narodu, da koristi svoje

što se iscrpe sve domaće pravne mogućnosti, ukoliko bude potrebno, obratiti i Sudu za ljudska prava u Strasbourgu, ali i Vijeću sigurnosti i Općoj skupštini Ujedinjenih naroda.

VITALNI NACIONALNI INTERES: Sve stranke s hrvatskim

predznakom u BiH reagirale su na odluku Ustavnog suda Federacije navodeći da će nastaviti političku borbu za ostvarenje prava hrvatskog naroda u BiH na ravnopravnu poziciju s druga dva naroda na javnom radiotelevizijskom sustavu.

HDZ 1990. je priopćio da će inzistirati na korištenju svih pravnih mogućnosti na domaćim i međunarodnim sudskim institucijama kako bi na taj način pokušali ostvariti svoje nacionalno pravo. Iz te stranke ističu da će istodobno predlagati promjenu temeljne zakonske regulative koja definira javne medije. Podsjetimo, Klub Hrvata u Domu naroda federalnog Parlamenta povukao je pitanje zaštite vitalnog nacionalnog interesa navodeći da se Zakonom o javnom radiotelevizijskom servisu RTV-a Federacije povređuje vitalni nacionalni interes hrvatskog naroda. Hrvatski klub zastupnika uporno traži da se donese zakon o RTV Federacije, kojim bi se reguliralo postojanje dva kanala u ovoj medijskoj kući, od kojih bi jedan bio na hrvatskom jeziku. ■

ralnom Domu naroda *Josip Perić* kazao je novinarima da je očekivao ovakvu odluku te da će hrvatski predstavnici u vlasti iskoristiti sve zakonom predviđene mogućnosti, te da će pravdu potražiti i kod međunarodnih institucija. Istaknuo je da će, ako budu iscrpljene političke mogućnosti za dogovor, biti poduzete i radikalnije mjere.

HRVATI IDU I DO UN-A: Zastupnik u Zastupničkom domu državnog Parlamenta *Mate Franjičević* izrazio je žaljenje zbog ovakve odluke Ustavnog suda. Pokraj toga, doveo je u sumnju i njezinu pravnu utemeljenost. Franjičević je napomenuo da je ova odluka u sukobu s nekoliko

pravo na samoodređenje o pitanjima koja su od identitetskog značaja. Oni ističu da svaki narod ima pravo da sam odredi koji su to njegovi interesi, kao i način na koji će te interese ostvariti, te da nije u redu da drugi o tome odlučuju. Ova prava su zajamčena Međunarodnim aktom o građanskim pravima, koji je dio Ustava Federacije. Zbog toga su najavili da će se predstavnici hrvatskog naroda najvjerojatnije morati obratiti međunarodnim institucijama kako bi ostvarili pravo na RTV kanal na hrvatskom jeziku. Hrvatski zastupnici također ističu da neće odustati od borbe za hrvatski kanal, te da će se, nakon

Tumačenje Ustavnog suda

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije je ocijenilo da nije u njegovoj nadležnosti da razmatra je li predloženo rješenje organizacije RTV Federacije na jednoj radio i jednoj TV mreži na teritoriju Federacije optimalno i adekvatno rješenje, jer je to pitanje u nadležnosti izvršne i zakonodavne vlasti. Suci su obrazložili da Vijeće jedino može ocijeniti je li zakon povređuje vitalni nacionalni interes, a kako je zaključilo, u svim odredbama osporenog Prijedloga zakona na isti način se tretiraju sva tri konstitutivna naroda, jer se u cijelom tekstu upotrebljava samo pojam konstitutivni narodi, bez pojedinačnog poimanja bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda.

Politička odluka o formiranju nove srbijanske vlade donesena, preostaje formalno proglašenje

Europa zdaj!

Srbijanski se izbori kreću nekakvoj svojoj završnici, pri čemu je optimizam sada prijeko potreban opijum. Neophodno je formirati vladu, koja će ratificirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i koja će kao javni cilj postaviti ulazak zemlju u Europsku Uniju. Kako će se tim krivudavim brdsko-dolskim putom ići, neka razmišljaju oni koji su za odluku o DS-SPS-ovskoj koaliciji preuzeli odgovornost.

Premda ne vrijedi praviti račun bez krčmara, svi su izgledi da bi Srbija uskoro mogla dobiti vladu. I to ne bilo kakvu, nego proeuropsku, ako se to tako može reći. Jer, s SPS-om kao bitnom (stožernom?) strankom te vlade, put od samoizolacije 90-ih do EU 2012. teško može proći bez skepse koje ne manjka kod onih, koji ne zaboravljaju tako lako i čije svjetonazore nije pojeo politički pragmatizam.

Definitivno je jasno sljedeće: za koaliciju Demokratske stranke s SPS-om i satelitima *Boris Tadić* je dobio zeleno svjetlo svoga glavnog odbora, za istu je koaliciju glasovalo i vodstvo G17 Plus, a takvu je vladu podržalo i najviše tijelo SPS-a. Ostali se manje pitaju. Vlada je, dakle, na pomolu, a to što radikalsko-narodnjačka oporba pokušava opstrukcijom spriječiti izbor te vlade, te to što LDP nastoji probuditi svijest i savjest građanstva, vrlo je moguće, neće donijeti nikakve izmjene. Europa zdaj! I s SPS-om, ako već ne može drugačije.

DS i SPS ZAJEDNO ZA EU: Formaliziranje dugih »neformalnih« i kratkih formalnih pregovora koalicije Za europsku Srbiju i koalicije oko SPS-a trebalo je biti obavljeno u utorak izborom *Slavice Đukić-Dejanović* za predsjednicu Narodne skupštine Srbije. Izbor je spriječen radikalski izazvanim prekidom sjednice, ali političke su odluke donesene već ranije, pa je samo proglašenje u srbijanskom parlamentu još početkom tjedna bilo više nego izvjesno.

Nesporno je, dakle, da bi vladu u idućem mandatu trebale činiti stranke oko DS-a, te stranke oko SPS-a. Dogovori o vlasti su, naravno, mogući bez obzira na političke programe i stranačka opredjeljenja, ali u ovom slučaju riječ je o formiranju zajedničke vlade koja bi Srbiju trebala uvesti u Europsku

janskim medijima još od završetka izbora 11. svibnja. Prvo se nagađalo tko će što biti u radikalsko-narodnjačko-socijalističkoj vladi, no nakon ovojotjednog TV-rukovanja Tadića, *Dačića*, *Krkobabića* i *Palme*, jasno je kako ministre treba tražiti u novoformiranom političkom združenom taboru.

Razlike ostavljene po strani – Ivo Dačić i Boris Tadić

Uniju. Boris Tadić i međunarodna zajednica misle da je to moguće s SPS-om, a ostali čekaju da se u to uvjere.

Raspodjela resora u novoj vladi predmetom je spekulacija u srbijanskim medijima još od završetka

Sve su najave, što beogradski Blic, kao list najbliži Demokratskoj stranci, gotovo svakodnevno i objavljuje, kako će nezanemariv dio kolača u državnoj vlasti činiti kadrovi iz Miloševićeva vremena.

Pitanje je, među ostalim, je li Ivo Dačić, kao potpredsjednik vlade zadužen za unutarnje poslove (i BIA?), najbolja osoba za tu dužnost, i je li njegovo ime jamstvo da će glavni uvjet za srbijanske EU integracije (Den Haag, *Karadžić* i *Mladić*), biti ispunjen. *Čedomir Jovanović* (LDP, oporba) smatra kako se vlada s takvim ministrom neće niti usuditi ući u ozbiljnu borbu s organiziranim kriminalom.

LJUDI HOĆE REZULTATE:

No, kako se god stvar raspetljala, srbijanski se izbori kreću nekakvoj svojoj završnici, pri čemu je optimizam sada prijeko potreban opijum. Neophodno je formirati vladu, koja će ratificirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, i koja će kao javni cilj postaviti ulazak zemlju u Europsku Uniju. Kako će se tim krivudavim brdsko-dolskim putom ići, neka razmišljaju oni koji su za odluku o DS-SPS-ovskoj koaliciji preuzeli odgovornost. Građanima je, za sada, očigledno dovoljna forma (formiranje vlade), no ta dovoljnost neće dugo trajati. Nakon svega u prethodnih 20 godina, ljudi konačno hoće rezultate. Prazne priče sada se troše puno brže, stvari su sve jasnije, a želje racionalnije. Ako se netko opet misli poigrati budućnošću ove zemlje, ne može računati na nagradu, to je gotovo sigurno. Ili će se, dakle, Miloševićevi nasljednici strogo držati pod kontrolom, ili će Europa odavde postati dalja nego što jest. Izbori su ionako na ovim prostorima tradicionalna manifestacija.

Stanislava Stantić-Prčić, članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za obrazovanje

Od jeseni pedesetak novih prvašića

Okvirno možemo reći kako ćemo za 2008./09. godinu imati oko 50 novih prvašića * Mišljenje Odjela HNV-a za obrazovanje je da se naglasak mora staviti i na predškolsko obrazovanje * Jedan od ciljeva je više se okrenuti prema problemima hrvatskog školstva u Podunavlju, ali i Srijemu

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Stanislava Stantić-Prčić (1964.) krajem svibnja imenovana je članicom Izvršnog odbora HNV-a zaduženom za obrazovanje, namjesto Jase Šimića, koji je podnio ostavku iz osobnih razloga. Stanislava Stantić-Prčić dugogodišnja je profesorica razredne nastave, a od 2005. obnaša dužnost ravnateljice Osnovne škole »Matija Gubec« u Tavankutu, jedne od pet škola u Gradu Subotici, u kojima se izvodi nastava na hrvatskom jeziku. Također, članica je i Odjela HNV-a za obrazovanje.

HR: Koje su osnovne smjernice Vašeg programa kojega donosite dolaskom na ovu dužnost?

Na prvom mjestu to je povećanje broja djece na hrvatskom jeziku u predškolskom, odnosno pripremnom programu u vrtićima. Kao drugo, uspostaviti bolji kontakt s roditeljima učenika iz hrvatskih odjela, odnosno raditi na njihovom uključivanju u aktivnosti hrvatske zajednice, da se ne osjećaju »napuštenima«. Smatram kako je važno biti transparentan u radu: ljudi trebaju osjetiti da smo mi tu, da oni mogu slobodno doći interesirati se i pitati. Također, jedna od ideja je osigurati stalnu prisutnost tema iz obrazovanja u medijima na hrvatskom jeziku. Nadalje, ostvariti i jači, odnosno češći kontakt s resornim dužnosnicima u Republici Hrvatskoj. Dakle, povezati sve strukture da radimo zajedno i onda rezultati moraju biti bolji.

HR: Još je prerano govoriti o tomu, ali ima li nekakvih predviđanja o broju potencijalnih prvašića u hrvatskim odjelima od jeseni?

Okvirno možemo reći kako ćemo za 2008./09. godinu imati oko 50 novih prvašića u pet osnovnih škola u Subotici, u kojima već postoji nastava na hrvatskom jeziku. No, upis još traje i konačan broj bit će poznat tek u rujnu.

HR: Ovih su dana bili kvalifikacijski ispiti za upis u srednje škole. Na hrvatskom nastavnom jeziku postoji mogućnost upisa u odjel općeg smjera u subotičkoj gimnaziji, kao i u odjel smjera za crkveno pjevanje u Muzičkoj školi u Subotici. Kakve su procjene o potencijalnom broju učenika u ovim odjelima?

Zainteresiranih za novi odjel u Gimnaziji »Svetožar Marković« u Subotici ima, ali nemamo konačan broj, to ćemo znati nakon upisa, i to će, konačno, ovisiti o samim rezultatima kvalifikacijskih ispita. Mislim da problema s formiranjem odjela ne bi trebalo biti, s obzirom da je u pitanju opći smjer, tako da se time ravnopravno daje mogućnost i onima koji su željeli prirodno-matematički i društveno-jezični smjer. Da bi se formirao odjel mora se prijaviti minimalno petnaest učenika i mi se nadamo kako za to ove godine neće biti potrebno ići »od kuće do kuće«. U to vjerujem i zato, jer je gimnazija imala dobru promidžbenu kampanju u osnovnim školama, gdje je predstavljena i mogućnost nastave na hrvatskom jeziku. Konkretno, znam da kod nas u Tavankutu ima jedna skupina djece zainteresiranih za upis u gimnaziju. Što se tiče smjera u Muzičkoj školi, tu ćemo isto podatke imati nakon upisa.

HR: Hoće li od iduće godine biti otvoren odjel na hrvatskom nastavnom jeziku i u nekoj od strukovnih srednjih škola?

Hrvatsko nacionalno vijeće i njegov Odjel za obrazovanje radit će na tomu i mislim da će za otvorenje smjerova na hrvatskom jeziku u strukovnim školama biti interesa. To je potrebno našoj zajednici. Sve ovisi o tome koliko će država imati sluha za to.

Što se tiče pitanja kadra, on postoji, jer su profesori u tom smislu korektni, spremni su ići na dodatne edukacije glede jezika. Mislim da nema profesora koji ne bi bio spreman prihvatiti da predaje u hrvatskom odjelu. Inače, problema s nedostatkom kadra za pojedine predmete ima i u nastavi na srpskom jeziku, tako da se taj problem ne može smatrati samo problemom nastave na hrvatskom jeziku.

27. lipnja 2008.

HR: Prema stanju koje ste zatekli dolazeći na ovu dužnost, koji su trenutno najveći problemi obrazovanja na hrvatskom jeziku u Vojvodini?

Nama su udžbenici najveći problem. Naime, mi još uvijek uvozimo hrvatske udžbenike, a radi se po programu Ministarstva za obrazovanje Republike Srbije. Hrvatski udžbenici, iako se dobivaju besplatno, ne mogu u potpunosti zadovoljiti potrebe učenika. Ako je udžbenik, primjerice, u skladu s nastavom 30 posto, ostalo se mora dopuniti.

Cilj bi bio da dobijemo udžbenike koji su prilagođeni našim potrebama. Dobra volja matične države s tim u svezi postoji, glede pomoći oko samog tiskanja udžbenika, budući da je Školska knjiga kupila BIGZ. E sad, budući da bi tiraža tih udžbenika bila mala, za razliku od udžbenika na srpskom jeziku, država bi tu razliku u cijeni trebala dotirati. Nedavno je potpisan protokol o tiskanju udžbenika na hrvatskom jeziku, ali to je samo suglasnost, tako da ostaje pitanje kada će to biti i realizirano. Jer, mnoga prava postoje samo na papiru, a ako ih sam nećeš tražiti, nećeš ih niti dobiti. Dakle, to ovisi i o razumijevanju nove vlasti u Srbiji, koja tek treba biti formirana.

Svi studenti gravitiraju Zagrebu, gdje su najteži uvjeti za upis.

A postoje i fakulteti u Osijeku, Rijeci, Splitu, koji pružaju jednako dobre uvjete studiranja.

HR: Što je s prijevoznim sredstvima za potrebe nastave na hrvatskom jeziku?

Svjedodžbe na hrvatskom jeziku za gimnaziju imamo, premda nismo sasvim zadovoljni njima. Što se tiče osnovne škole, imamo ih za peti razred, koji idu po novom programu. Za šesti razred to nemamo, jer oni idu po starom programu, tj. svjedodžbe će dobiti kad završe osmi razred. Izrada prijevoda je u

tijeku, te očekujemo kako ćemo za iduću školsku godinu imati svjedodžbe i dnevnik na hrvatskom.

HR: Prema Vašim dosadašnjim iskustvima, koji su razlozi što nema većeg broja djece u hrvatskim odjelima? Imate li neku strategiju kako bi se situacija poboljšala?

S jedne strane, mi možemo reći da smo zadovoljni brojem djece, jer ovo je na neki način tek početak školstva na hrvatskom jeziku. Šest godina nije dugo razdoblje. Mišljenje Odjela HNV-a za obrazovanje je da se u tom smislu mora staviti naglasak na predškolsko obrazovanje. Ne možemo biti zadovoljni brojem djece u vrtićima na hrvatskom jeziku. Naime, imamo 21 djeteta u Vojvodini, u dva objekta – u vrtiću »Marija Petković« i u vrtiću u Tavankutu. Dakle, potrebno je otvoriti više skupina u predškolskom uzrastu. Primjerice, u Mjesnoj zajednici Aleksandrovo ili u nekim prigradskim naseljima, gdje bismo tražili da dobijemo skupine s manjim brojem djece. Posebno bi bilo dobro da to budu skupine koje rade po Montessori programu – kao u vrtiću »Marija Petković«, što bi nam omogućilo da ljudi to prepoznaju i kao posebnu kvalitetu, te ih ne bi trebalo dodatno uvjeravati.

O tim mogućnostima razgovarat ćemo s upravom Predškolske ustanove »Naša radost«.

HR: I ove je godine bilo riječi o otvo-
renju odjela na hrvatskom jezi-
ku u Sonti i Bačkom Monoštoru,
gdje solidan broj učenika sluša
sate izbornog predmeta nacionalne
kulture. Međutim, do toga neće
doći niti ove godine. Imate li
neku strategiju pomoću koje
bi u budućnosti ipak došlo do
uspostave redovite nastave na
hrvatskom jeziku u tim mjesti-
ma?

Svakako da je jedan od ciljeva više
se okrenuti i prema problemima
hrvatskog školstva u Podunavlju,
ali i Srijemu. Takva su nastojanja
postojala i prije, ali vidimo da nisu
dala rezultate, tako da nešto mora-
mo mijenjati. U tom smislu, ideja
je da uz dvije postojeće profesorice
hrvatskog jezika i književnosti, od
Republike Hrvatske tražimo još
jednu osobu, koja bi radila upravo
na tom području.

HR: Kakvi su Vaši kon-
takti s Republikom
Hrvatskom? U kolikoj mjeri će
ona dalje pomagati u edukaci-
ji ovdašnjih kadrova, oprema-
nju školskih prostora, u svemu
onome u čemu nastavnici i škole
oskudijevaju?

Pomoći nikad dosta, jer potrebe
su enormne, budući da smo s

obrazovanjem na hrvatskom jezi-
ku krenuli nedavno i praktički od
ničega. S Generalnim konzulatom
Republike Hrvatske u Subotici
imamo dobru suradnju. Što se tiče
pomoći, i tu bismo neke stvari
trebali ustaliti, kao što je odlazak
nastavnika na sajam knjiga i učila
Interliber, gdje nastavnici mogu
sebi kupiti potrebne udžbenike
i učila. Takav odlazak se prošle
godine pokazao kao pun pogodak.
Kad bi se ta praksa nastavila,
nastava bi bila bolje opremljena,
što bi, svakako, utjecalo i na nje-
zinu kvalitetu.

Također, važno je da se usta-
le i posjeti učenika Republici
Hrvatskoj, ali da to budu više
susreti s njihovim vršnjacima,
poput sudjelovanja na kvizovima,
radionicama... Dakle, da oni tamo,
osim što nešto uče i rade, budu u
izravnom kontaktu i svoj hrvat-
ski jezik usavršavaju. Dosadašnja
praksa nam je pokazala kako se
učenici tek tada oslobode i prak-
tički ozbiljnije »progovore« hrvat-
ski.

Tu je važno napomenuti kako
mi ne možemo sve očekivati od
Republike Hrvatske. Već, naravno,
i od ove države, čiji smo građani i
porezni obveznici. Tu bi se moglo,
naravno, govoriti i o reciprocitetu.

HR: U ovoj se godini
očekuje završetak
izrade Platforme o obrazova-
nju, koju priprema tročlani tim.
Što možemo očekivati od ovog
dokumenta i što bi on trebao
urediti u hrvatskom školstvu u
Vojvodini?

Dosta dugo se o tom govori.
Platforma je u izradi, ali nije
završena. Ovo pitanje trebale
pitati autore. Naravno, mi ćemo
pomoći da se njezina izrada
okonča. To je dokument koji
moramo imati.

HR: Hoće li od jeseni
biti formiran odjel
osmog razreda u OŠ »Matko
Vuković« u Subotici i OŠ »Matija
Gubec« u Tavankutu?

U OŠ »Matko Vuković« odjel
osmog razreda na hrvatskom jezi-
ku bit će sigurno formiran, dok

Smatram kako je
važno biti transpa-
rentan u radu: ljudi
trebaju osjetiti da
smo mi tu, da oni
mogu slobodno doći
interesirati se i pita-
ti.

se za OŠ »Matija Gubec« još ne
zna sa sigurnošću. Imamo nekoli-
ko zainteresiranih učenika i ja ću,
kao ravnateljica, tražiti suglasnost
za formiranje tog odjela, ali još ne
mogu tvrditi hoće li biti dovoljno
djece.

HR: HNV je od ove
godine preuzeo na
sebe posao koordinacije učenika
koji žele studirati u Hrvatskoj.
Što ova zadaća podrazumijeva?

To nam je jedan veliki, dodatni i vrlo
odgovoran posao. Zainteresiranih
za studij u Hrvatskoj ima, ove
godine je to tridesetak studenata.
Naša je zadaća pripremiti ih za
odlazak na pripreme za prijamni,
kao i rješavanje ostalih tehničkih
pitanja, poput prijevoda svjedodž-
bi, osiguravanja smještaja u domu
tijekom priprema za prijamni i
kvalifikacijskih ispita. Svakako,
pripreme nisu obvezne. Znači, uče-
nik na prijamni može otići sam, ali
veliki dio potrebnih informacija
može dobiti u HNV-u.

Svi studenti gravitiraju Zagrebu,
gdje su najteži uvjeti za upis. A
postoje i fakulteti u Osijeku, Rijeci,
Splitu, koji pružaju jednako dobre
uvjete studiranja. Inače, mišljenja
sam da bi studenti trebali imati
nekog koordinatora u HNV-u, koji
bi, osim organiziranja priprema,
pratio i njihov rad tijekom studira-
nja, imao neku vrstu baze podataka
o njima i održavao kontakte. ■

Nama su udžbeni-
ci najveći problem.

Naime, mi još uvijek

uvozimo hrvatske

udžbenike, a radi

se po programu

Ministarstva za obra-

zovanje Republike

Srbije

U susret manifestaciji »Takmičenje risara« u okviru svečanosti Dužijance

Ris kao u stara vremena

Ove će godine »Takmičenje risara« biti održano 12. srpnja na Verušiću, u okolici Subotice, a domaćini će biti Josip i Giza Kujundžić

Pavle Kujundžić i Miroslav Kiš

»**T**akmičenje risara« jedna je od značajnijih manifestacija u okviru svečanosti Dužijance. Ove će godine natjecanje risara biti održano 12. srpnja na Verušiću, u okolici Subotice, a domaćini će biti *Josip i Giza Kujundžić*. Manifestacija »Takmičenje risara« prvi put se pojavljuje 1968. godine, na prvoj gradskoj manifestaciji Dužijance, a osnovni je sadržaj – natjecanje u košenju pšenice.

Članovi Organizacijskog odbora »Dužijance 2008.«, *Miroslav Kiš i Pavle Kujundžić*, osim ostalog, zaduženi su i za organiziranje manifestacije natjecanja risara. Osim prikaza izvornih radova vezanih uz ris, na ovoj će manifestaciji biti proširena turistička ponuda, a novina je što će navečer, na Risarskom kolu, biti održan i koncert poznatog slavonskog pjevača *Šime Jovanovca*.

NATJECANJE U KOŠENJU PŠENICE:

»Naša nova, još 'mlada' Mjesna zajednica Verušić, nastala je od pet prigradskih rubova mjesnih zajednica i broji 998 žitelja. Po realizaciji izgradnje seoskog doma, ovaj put smo se prihvatili organiziranja manifestacije natjecanja risara. Želimo prikazati kako se nekada radio ris, kako onima koji znaju kako se nekada kosilo, tako i onima koji to ne znaju, koji to nisu vidjeli. Natjecanje risara bit će održano na parceli u čijoj se pozadini nalazi autentičan salaš domaćina *Josipa i Gize Kujundžić*, na kojemu žive tri generacije. Parcela na kojoj će se moći vidjeti kako kosci ručno žanju žito iznosi tri jutra, a osigurane su i dodatne parcele za ostale sadržaje ove manifestacije. U organiziranje ove manifestacije uključeni su mnogi žitelji naše mjesne zajednice«, kaže Miroslav Kiš i navodi kako će ova manifestacija obuhvaćati, nakon izlaska risara na njivu, pletenje uža, natjecanje u košenju pšenice koje će pratiti sudački kolegij, risarki ručak (doručak) na njivi, te natjecanje djece u kosidbi, prikaz vršidbe na starim

strojevima, dječje igre na strnjici, kao i svečanu 'užnu' za goste i risare, dok se navečer na salašu domaćina održava Risarsko kolo.

»Na natjecanju risara sudjelovat će, osim rasara i risaruša iz Subotice i okolice, i natjecatelji iz Kragujevca, Sajana, Bačkog Brega, Gornjeg Brega, Mužlje, kao i natjecateljski parovi iz Mađarske i Hrvatske. Ove godine bit će pomlađen sudački kolegij, koji prema pravilniku ocjenjuje natjecatelje. Nastojat ćemo ponuditi i što više sadržaja, kako bismo zainteresirali što širi krug ljudi da provedu duže vremena na 'Takmičenju risara'. Na kosidbi će biti i ugostiteljske ponude za posjetitelje, bit će izložena i suvremena poljoprivredna mehanizacija, a bit će postavljeni i etno-šandovi,

gdje će se moći kupiti suvenir. Novina je što se ove godine neće slušati snimljena glazba preko razglasa, nego će sve vrijeme 'uživo' svirati tamburaši«, kaže Pavle Kujundžić.

TRADICIJA U SUVREMENOM KONTEKSTU ŽIVOTA: Predsjednik Organizacijskog odbora »Dužijance 2008.« *Davor Dulić*, ističe kako je običaj zahvale Bogu za plodove žita, kao jedan od suštinskih značajki Dužijance, a koji se još u starini održavao u ovdašnjim hrvatskim obiteljima, dio duhovne kulture bunjevačkih Hrvata, a ljepota narodnog stvaralaštva i stoljetni običaji očuvani su do dana-današnjeg.

»Tako će i ostati, sadržaj Dužijance će biti očuvan, a naravno da će dio vanjšine ove manifestacije biti prilagođen ukusu i suvremenim potrebama. Znači, našu tradiciju prezentiramo u suvremenom kontekstu života i toga moramo biti svjesni. Ovaj Organizacijski odbor želi prezentirati kako se nekada radio ris, a osim toga, posjetiteljima pružiti i gastronomsku ponudu, zabavu uz tamburaše i mogućnost da posjetitelji kupe tradicionalni suvenir. Za posjetitelje ove manifestacije bit će organiziran i besplatan autobusni prijevoz. Pripreme za natjecanje risara počele su prije dva mjeseca. Kada su, primjerice, žitelji Verušića uređivali mjesto za parkiranje, radilo se uz osmijeh, baš kao nekada kada se kosilo. Vidi se kako ljudi koju sudjeluju u pripremi ove manifestacije rade to srcem«, kaže Davor Dulić i napominje kako je kompletnu pripremu parcele, na kojoj će se raditi ris kao u stara vremena, od obrade zemlje, sijanja, do tretmana, dakle, od strništva do košenja, uradila tvrtka »Agro – tehnika« iz Subotice, dok se za održavanje starih strojeva, koji su služili za košenje pšenice, skrbi tvrtka »Agria«, također iz Subotice.

Z. Sarić

I u Srbiji svečano obilježen Dan državnosti Republike Hrvatske

Prijam za uzvanike na

Dan državnosti Republike Hrvatske, 25. lipnja, svečano je obilježen na Paliću i u Beogradu. Domaćin primanja na Paliću u utorak je bila generalna konzulica gerant Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg*, a u Beogradu je uzvanike u srijedu ugostio veleposlanik RH u Beogradu *Tonči Staničić*. I na Paliću i u Beogradu okupio se veći broj javnih osoba iz svijeta politike, kulture i hrvatske zajednice.

Dan državnosti Republike Hrvatske slavi se 25. lipnja u spomen na isti datum 1991. godine, kada je Hrvatski sabor donio Deklaraciju o proglašenju suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, te Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti. Na temelju ovih odluka potaknut je postupak razdruživanja od drugih republika tadašnje SFRJ, kao i postupak za međunarodno priznanje. Lipanjska deklaracija Hrvatskog sabora donesena je na temelju referenduma održanog u svibnju 1991. godine, na kojemu se velika većina hrvatskih građana očitovala za državnu neovisnost Hrvatske. Dan državnosti je neradni dan u Republici Hrvatskoj.

Snažna crkvena institucija i u Srijemu

Ponovno uspostavljena Srijemska biskupija

Za biskupa imenovan mons. Đuro Gašparović * Sjedište Srijemske biskupije je Srijemska Mitrovica, a tamošnja konkatedrala-bazilika postaje katedrala

Mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Hrvatskoj, svojim dopisom, br. 57/08, od 18. lipnja 2008. godine, priopćio je javnosti da je Njegova Svetost Papa Benedikt XVI. odgovorio na molbu dijecezanskog biskupa Đakovačke i Srijemske biskupije mons. Marina Srakića i uspostavio Srijemsku biskupiju s vlastitim dijecezanskim biskupom mons. *Đurom Gašparovićem*, odvojivši je od Đakovačke biskupije, te na prostoru Đakovačke biskupije ustanovio Crkvenu pokrajinu (metropoliju) Đakovačko-osječku, a biskupiju Đakovačko-osječku uzdigao na metropolitansko sjedište i imenovao.

Preuzvišeni biskup mons. Đuro Gašparović i tajnik preč. Marko Loš su za naš list poslali ovaj dopis, u kojemu se pojašnjava razlog ponovne uspostave Srijemske biskupije:

Podsjetimo se da počeci Srijemske biskupije idu od apostolskih vremena. Srijemska Crkva ima apostolsko naslijeđe od početka četvrtoga stoljeća. 9. srpnja 1773. godine, papa Klement XIV. svojim pismom *Ad perpetuam rei memoriam* ujedinio je Srijemsku i Bosansku biskupiju »aeque principaliter et in perpetuum« u osobi jednoga biskupa tako da te dvije biskupije u kasnijim vremenima ostanu »separate ac illaesae«, tj. odvojene i netaknute. To su zahtijevale i sugerirale tadašnje prilike.

Nakon Drugog svjetskog rata u tadašnjoj Jugoslaviji Srijem, tj. istočni dio biskupije Đakovačke i Srijemske, politički je pripao Autonomnoj Pokrajini Vojvodini koja je bila u sastavu Republike Srbije. U to vrijeme nije bilo nikakvih poteškoća s obzirom na jedinstvo, upravu i život biskupije.

Od 1991. godine, proglašenjem samostalne Republike Hrvatske, bile su postavljene državne granice između tadašnje Jugoslavije i Republike Hrvatske i otežana komunikacija između dva dijela biskupije.

Tadašnji dijecezanski biskup đakovački i srijemski mons. *Ćiril Kos* i pomoćni biskup Marin Srakić mogli su tada nekoliko puta godišnje pohoditi svećenike i vjernike u Srijemu, ne bez većih poteškoća. Tada je biskup *Ćiril Kos* zatražio od Svete Stolice da imenuje još jednog pomoćnog biskupa koji bi vodio brigu o srijem-

skom dijelu biskupije i koji bi ondje i boravio.

Pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije imenovan je mons. Đuro Gašparović i posvećen 5. listopada 1996. godine. On je nakon imenovanja neko vrijeme boravio u

Mons. Đuro Gašparović

U današnje vrijeme nove prilike zahtijevaju odvojenje Srijemske od Đakovačke biskupije i razrješenje personalne unije bez povrede integriteta pojedine od njih. Zato granice Srijemske biskupije trebaju ostati iste. To znači: s istoka, sjevera i juga granica su rijeke Sava i Dunav, a sa zapada državna granica između Republike Hrvatske i Republike Srbije. To se područje prostire na oko 4.000 km² a ima oko 800.000 stanovnika i oko 50.000 katolika, 29 župa, 19 svećenika, 1 redovnika i 10 časnih sestara redovnica.

Đakovu, a svećenici Srijema su zatražili da on svoju službu pomoćnog biskupa obavlja boraveći u Srijemu. 1999. godine mons. Đuro Gašparović je imenovan generalnim vikarom samo za Srijem s posebnim ovlastima koje mu je dala Sveta Stolica. Motivi da pomoćni biskup bude generalni vikar samo za Srijem bili su crkvene, povijesne, političke, psihološke i materijalne naravi. Tada se u tim krajevima morala sačuvati Katolička crkva. Odvojenje od Đakovačke biskupije bio bi tada šok i za svećenike i za vjernike. Tada je naime bila potrebna podrška đakovačkog dijela biskupije i svećenicima i vjernicima koji su u političkim prilikama one Jugoslavije osjećali veliku nesigurnost.

ČVRSTA ZAJEDNICA U SRIJEMU: S vremenom se pokazala složenost ovakvog vodstva Crkve koja živi u dvije različite društveno-političke stvarnosti. Pokazalo se da i u Srijemu Crkva mora biti čvrsta zajednica, dobro organizirana, s vlastitim službama i s dijecezanskim biskupom koji bi ujedinio partikularnu Crkvu i koji bi u onim prostorima i u onim prilikama zastupao svećenike i vjernike. Na području Republike Srbije donose se zakoni i odluke koji se tiču i svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije. U svakom slučaju, Srijemski dijecezanski biskup sa sjedištem u Srijemskoj Mitrovici (Sirmium) mora biti s katoličke strane sugovornik i s katoličkim biskupima toga područja i s predstavnicima državnih vlasti. Ne smije se zaboraviti da na području Srijema i Srpska Pravoslavna Crkva ima svoju biskupiju i svog biskupa sa sjedištem u Srijemskim Karlovcima.

U današnje vrijeme nove prilike zahtijevaju odvojenje Srijemske od Đakovačke biskupije i razrješenje personalne unije bez povrede integriteta pojedine od njih. Zato granice Srijemske biskupije trebaju ostati iste. To znači: s istoka, sjevera i juga granica su rijeke Sava i Dunav, a sa zapada državna granica između Republike Hrvatske i Republike Srbije. To se područje prostire na oko 4.000 km² a ima oko 800.000 stanovnika i oko 50.000 katolika, 29 župa, 19 svećenika, 1 redovnika i 10 časnih sestara redovnica.

Čestitka kardinala

Na uspostavljanju nove Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i ponovnom uspostavljanju Srijemske biskupije čestitao je kardinal Josip Bozanić te podsjetio na povijesne činjenice »Godine 1852. uspostavljena je Hrvatsko-slavonska crkvena pokrajina. U nju su ušle novouspostavljena Zagrebačka nadbiskupija, Križevačka eparhija, Đakovačka i Srijemska biskupija i Senjsko-modruška biskupija. Godine 1969. od Senjsko-modruške biskupije uspostavljena je nova crkvena pokrajina zajedno sa susjednim biskupijama. Najprije Riječko-senjska, a danas Riječka crkvena pokrajina. Godine 1997. na području tadašnje Zagrebačke nadbiskupije uspostavljen je su dvije nove biskupije, Požeška i Varaždinska. Danas 2008. godine na području Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine uspostavljena je nova crkvena pokrajina Đakovačko-osječka. Radujem se i čestitam« Posebice je još dodao da to nije nikakvo dijeljenje, nikakvo oduzimanje. »Ovo je novo jačanje Katoličke Crkve u Hrvatskoj i općenito Katoličke Crkve. Stoga se veselimo i čestitamo i onoliko koliko smo mogli na ovome smo radili i zato se posebno radujemo današnjem danu. Neka ovaj početak bude svima blagoslovljen«.

S. Ž.

Sjedište Srijemske biskupije je Srijemska Mitrovica, a konkatedrala-bazilika postaje katedrala.

KONVENCIJA: Biskupije će konvencijom ugovoriti prije svega inkardiaciju klera i »tempus utile« za svećenike da slobodno izaberu pripadnost biskupiji. Utvrdit će bi i održavanje klera te materijalna pomoć Srijemskoj biskupiji. Konvencijom se određuje odnos prema Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu i Međubiskupijskom u Zagrebu. Da se osigura status umirovljenih svećenika konvencija će definirati odnos prema Domu za umirovljene svećenike u Đakovu. U sadržaj je uneseno i pitanje arhiva i dr...

Srijemska biskupija je u sastavu nove Đakovačko-osječke crkvene pokrajine (metropolije) na području Slavonije i time doprinosi »da se bolje osiguraju potrebe apostolata u skladu s društvenim i mjesnim prilikama« (CD 39), unapređivanju međusobnih odnosa dijecezanskih biskupa» (ZKP, kan. 431 § 1), dobro vjerničkog kršćanskoga puka te bolja pastoralna skrb za nj.

Razumljivo, sa svojim osamostaljenjem Srijemska biskupija postaje član Međunarodne

Katedrala sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici sjedištu Srijemske biskupije

biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda. Srijemski biskup se tako može kao punopravni član uključiti u suradnju s biskupima tog područja, kao i sa predstavnicima tamošnje vlasti.

Ujedinjenje bližih mjesnih Crkava đakovačke, srijemske i požeške u Đakovačko-osječku crkvenu pokrajinu osnažilo je zajedničko pastoralno djelovanje u preduvjetima koji su zajednički toj regiji. Crkvena pokrajina koja uključuje područja Slavonije i Srijema osim po već postojećem zajedničkom mentalitetu, nacionalnoj pripadnosti i povijesti, jedinstvo odražava i u crkvenom smislu.

Dakle, preko metropolitanske pripadnosti Srijemska biskupija povezana je s Đakovačko-osječkom nadbiskupijom. Razlozi su sljedeći:

- a) Svećenici koji djeluju na području Srijemske biskupije najvećim dijelom su po narodnosti Hrvati, rođeni na području Hrvatske, a školovani u Đakovu što će biti i u budućnosti.
- b) Bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovni fakultet je zajednički u Đakovu.
- c) Svećenički dom Đakovu isto tako je zajednički.
- d) Materijalno održavanje biskupije dolazi iz Đakova...

e) Vjernici katolici na području Srijema najvećim su dijelom Hrvati koji su već stoljećima povezani s đakovačkim dijelom biskupije.

f) Srijemska biskupija je na razmeđu kultura i svjetova.

g) Na postoji prigovor Srpske Pravoslavne Crkve i Srpske vlasti u vezi s pripadnošću Srijemske biskupije Đakovačko-osječkoj crkvenoj pokrajini.

h) Takvo rješenje ne protivi se odredbama Zakona o Crkvama i verskim zajednicama Republike Srbije koji donosi:

- »Crkve i verske zajednice su slobodne i autonomne u određivanju svog verskog identiteta.

- Crkve i verske zajednice imaju pravo da samostalno uređuju i sprovode poredak i organizaciju i da samostalno obavljaju svoje unutrašnje i javne poslove.« (Čl. 6)

i) Metropolitanska pripadnost Srijemske biskupije Đakovačko-osječkoj crkvenoj pokrajini nije predznak jer postoji već slična situacija u svijetu.

j) Treba sačuvati integritet Srijemske biskupije s granicama Sava, Dunav i granica Srbije s Hrvatskom...

k) Potrebno je postaviti u Srijemu snažnu crkvenu instituciju.

I. K.

Rasprava o nacionalnom programu Srbije

Spremni na izazove

Razlika između statusa kandidata i članstva je oko 1,5 milijardi eura godišnje, i to su veoma značajna sredstva za nas * Nacionalni program preporuka je za brzu integraciju Srbije u Europsku Uniju

Piše: Olga Perušić

Dokument na kojem se temelji budući program europski orijentirane vlade – Nacionalni program za integraciju Republike Srbije u Europsku Uniju, u Subotici je 23. lipnja predstavio potpredsjednik Vlade Republike Srbije Božidar Đelić. Nakon usuglašavanja programskih principa između koalicijskih partnera tijekom proteklog vikenda, formiranja republičke, a potom i pokrajinske vlade, kao i vlasti na svim ostalim razinama, predstavljaju se daljnji koraci koji se trebaju napraviti na putu priključenja Europskoj Uniji. Sam plan je izraz spremnosti srbijanske administracije da u potpunosti uskladi sustav Srbije sa sustavom Europske Unije do kraja 2012. godine.

Uz najvažniji cilj – stjecanje statusa kandidata za članstvo u Europskoj Uniji, Đelić je rekao kako je za proces europskih integracija važno i da Srbija pređe na bijelu schengensku listu, te da se kvalificira za strukturne fondove. To daje uvjerenje da će naša zemlja do kraja mandata iduće vlade ili ubrzo poslije toga postati i punopravna članica Europske Unije. On je napomenuo kako je jako puno urađeno na tom planu, ali da, s obzirom na kašnjenje naše zemlje u tim procesima, moramo raditi dvostruko više nego ostale zemlje. Međutim, iako je Srbija uspjela uraditi mnoge poslove oko usklađivanja sa sustavom Europske Unije, i iako većina građana podržava ulazak u EU, usko grlo naših europskih integracija je naša skupština.

Géza Kuchera i Božidar Đelić

GDJE SMO: Republika Srbija je uz dosta poteškoća 30. travnja ove godine potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, kao prvi inicijalni zahtjev naše kandidature.

»Glede same izrade dokumenta, mi smo se trudili pratiti dobru praksu zemalja nešto bližih Europi, nego što smo mi danas. Slovenski savjetnici podijelili su s nama nacrt naših budućih koraka, a moram istaknuti kako je ovaj nacrt Slovenija imala samo u momentu kandidature, točnije, pri otpočinjanju pregovora za članstvo u Europskoj Uniji. S obzirom da Srbija kasni, mi se trudimo, gdje možemo, uraditi više kako bismo pokazali da možemo brže napredovati od ostalih zemalja«, rekao je Božidar Đelić.

NACRT: Dokument sačinjava pet dijelova, u skladu su s kriterijima koji se tiču samih pridruživanja Europskoj Uniji, a koji proizlaze iz samita Europske Unije u Kopenhagenu 1993. i u Madridu 1995. godine. To su politički kriteriji, prema kojima, ukoliko zemlja želi ući u Europsku Uniju, treba pokazati svoju istinsku demokratsku, da su odnosi u zemlji harmonični, da se prava manjina u potpunosti poštuju, da rodna ravnopravnost nije samo nešto što je napisano u nekim zakonima, i još

mnogo drugih stvari. To je demokracija koja doprinosi miroljubivosti i gaji dobrosusjedne odnose sa svim zemljama.

Osim političkog, sam Nacionalni program za integraciju Republike Srbije u Europsku Uniju poštuje ekonomski kriterij, ali se moraju uskladiti zakoni i sustav i osigurati administrativni i pravosudni kapaciteti, koji će te promjene izvršiti. Po Đelićevim riječima, kod nas se taj proces podijelio po svim institucijama izvršne vlasti. ■

Procedura zemalja koje apliciraju za članstvo u Europskoj Uniji

Poslije podnošenja zahtjeva zemlje aplikanta, Europska komisija traži mišljenje od Savjeta ministara EU, zatim ministri zasjedaju i, ukoliko utvrde kako konkretna zemlja ima karakteristike mogućeg člana, tada Savjet traži od Komisije da napravi tzv. pregled stanja i da pošalje veliki upitnik da bi se detaljnije vidio status države. Sam upitnik ima četiri tisuće pitanja.

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Raspored sprovoda i umrlice na Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

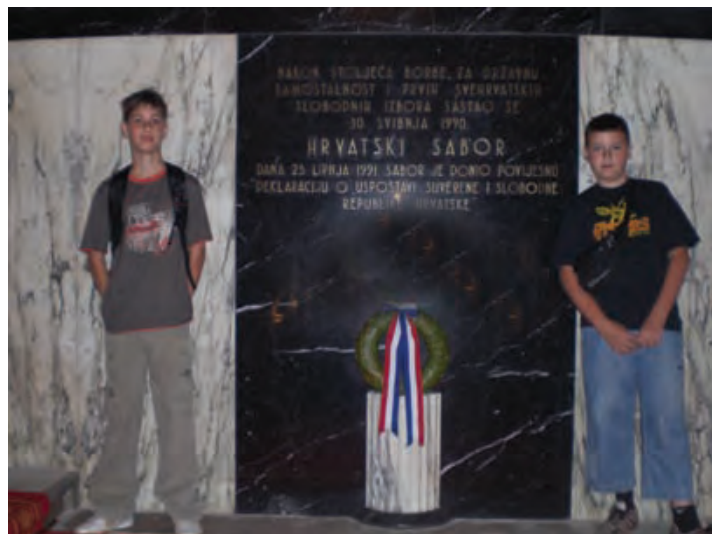

Nakon uspjeha na natječaju »Ivica Kičmanović 2008.«

Nagradni posjet Zagrebu

Tijekom boravka u hrvatskoj prijestolnici, dvojica nagrađenih učenika iz OŠ »Matko Vuković« sudjelovala u sadržajnom programu

Tomislav Čavrgov i Ivan Vujković Lamić, učenici 6. h razreda OŠ »Matko Vuković« iz Subotice, obradovali su se rezultatima 22. natječaja »Ivica Kičmanović 2008.« i činjenici da su njihovi literarni uradci pohvaljeni i objavljeni u zborniku radova »Hnosovka djevojka«. Na ovaj je natječaj pristiglo 1045 literarnih radova iz svih dijelova Hrvat-

ske, Osnovne škole »Kulin ban« Tešanjka iz BiH te nekoliko radova iz OŠ »Matko Vuković« iz Subotice. Nagrada učenicima i njihovoj učiteljici hrvatskoga jezika bio je odlazak u Zagreb, posjet Hrvatskome saboru, sudjelovanje na 24. danima Ante Kovačića, posjet Muzeju grada Zagreba, posjet Knjižnici Ante Kovačić u Zaprešiću, Jelačićevim Novim dvorima u

Zaprešiću te obilazak i polaganje vijenaca na grobove hrvatskih velikana na zagrebačkom Mirogoju.

Po dolasku u Zagreb slijedio je posjet Saboru. Nakon obilaska uz pomoć stručnog vodiča i slikanja u saborskim naslonjačima, vesela je družina pohitala u Gradsku vijećnicu u kojoj se okupilo dvjestotinjak učenika i njihovih mentora i velik broj poznatih osoba. Nakon svečanog otvorenja, učenike su pozdravili: organizator *Stjepan Laljak*, pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa *Jozo Čabar*, predsjednica Gradske skupštine *Tatjana Holjevac*, te ravnatelj Školske knjige, glavnog sponzora, *Ante Žužul*. Potom su službeno objavljeni rezultati, a nagrađene su radove čitali glumci *Barbara Rocco* i *Siniša Ružić*. Nagrade i priznanja razdraganim su učenicima predali književnici: *Željka Horvat-Vukelja*, *Višnja Stahu-ljak*, *Pajo Kanižaj*, *Zlatko Krilić*, *Pavao Pavličić* i *Božidar Prosenjak*.

Nakon čestitki i slikanja s književnicima, uslijedilo je iznenađenje. Glumica *Ana Begić*, popularna *Biba* iz poznate serije »Bibin svijet« odglumila je ulomak iz predstave za djecu »Debela«. Bio je to uvod u novinarsku radionicu s književnicom *Silvijom Šesto* koja je autorica dječjeg romana »Debela« po kojem je nastala predstava. Znatiželjni su učenici postavljali zanimljiva pitanja književnici i od nje saznali kada je počela pisati, u koje doba dana piše, ima li problema s inspiracijom. Saznali su ponešto o njezinoj obitelji koja joj je poslužila kao predložak i trajna inspiracija za romane »Bum Tomica 1 i 2«.

Sve je bilo savršeno, osim onoga na što ne možemo utjecati, a to je vrijeme. Kiša je oba dana lijevala kao iz kabla, no dečkima to nije smetalo. Po završetku programa prvoga dana, po njih je stigao njihov prijatelj i bivši učenik 6. h razreda, *Luka Vidiš*, kod kojega su dečki prespavali. Luka ih je odveo u »Cinestar« u kojemu su pogledali zanimljiv trodimenzionalni film. Sljedećega dana, nakon programa, umorni, mokri kao miševi, ali sretni i zadovoljni uputili su se u Suboticu.

M.G.K.

Jozo Bozo nasmijao djecu

Mališane iz vrtića »Marija Petković« posjetio je mađioničar po imenu *Jozo Bozo*. Tog čudnog čovjeka djeci je dovela gene-

ralna konzulica Republike Hrvatske *Ljerka Alajbeg*. Jozo Bozo je sa svojom vrećom punom trikova i svojom šarenom odjećom naveo djecu na glasan smijeh. Mađioničar je djeci koja su mu pomogla u trikovima dodijelio diplomu za svog pomoćnika, te im od balona napravio neku životinju ili cvijet. U trikovima su uživala i djeca prošlih generacija vrtića, kao i odrasli.

ITF na Paliću

Prošloga vikenda (20.-22. lipnja), TK »Palić 1878« organizirao je, po prvi puta na našim prostorima, međunarodni tenis turnir u kategoriji veterana (igrači s navršenih 35 godina i stariji) koji se igrao pod okriljem internacionalne teniske federacije (ITF). Na terenima pokraj jezera za naslov najboljih u svojim kategorijama singla i igre parova natjecali su se igrači iz Srbije, Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Kanade i Rumunjske. Odličnom organizacijom najstariji tenis klub u zemlji imao je svojevrsnu uvertiru pred veliki WTA turnir koji će se tijekom kolovoza igrati za nagradni fond od 50.000 dolara.

Kako se u Plavni nekad žetva odvijala

Običaji uz žetvu

Povijesno-istraživački odjel HKUPD »Matoš« iz Plavne priredio je običaje uz žetvu. A, o svemu tome govorio nam je Plavljanin *Kuzma Mišić*:

»Ujutro u tri sata na dan žetve uranemo žena i ja. Stavimo u torbu kruha i slanine. Krenemo na njivu kositi žito. Kad dodemo na njivu, nakosim žita te ja i žena napletemo uža, onoliko koliko mislimo danas naraditi, otprilike petnaest krsti. Prije toga se pomolimo i doručujemo. Poslije doručka počnemo raditi tj. kositi žito. Radimo tako do podne i onda užinamo. Poslije užine čovik otkuje kosu i stavi je na mjesto gdje neće nikome smetati. Zatim se malo odmorimo u debelom hladu otprilike do dva sata, pa pošto se napijemo hladne vode, počnemo popodnevni rad koji traje do pet sati. U pet sati žena se spremi i otide kući, jer triba svinje i živinu naraniti i večeru skuvati. Za to vrime čovik ostane sam na njivi i snaša (skuplja) snopove žita u krstine. Kada je sve

posnašo sakrije kosu, srp i grablje te uzme torbu i crni zemljani koršov koje je ponio kad je ujutro krenuo na njivu, i polako krene kući. Kad stigne kući žena je ugrijala vode, čovik se opere i obuče čistu košulju i sidne za astal zajedno sa ženom, pa iza molitve večera. Kad je sve žito pokošeno na njivi i žetva završena, onda se jedan snop žita ispravi tako da je vlat gore, kosac u taj snop ubode kosu, a žena svoj srp. Žena malo nakupi lipe vlati i oplete vinac, pa onda svi zajedno kleknu, izmole zahvalnu molitvu Bogu za dar zdravlja i lipo vrime te se mogla žetva završiti.

Kada se svi skupimo kod kuće, po završetku žetve, očekuje nas bogata večera, koja se sastojala od kulena, koji je za tu zgodu ostavljen i sada se jede, a zatim se kuva dobar paprikaš i toči najbolje vino. Večera se produži dugo u noć.«

Prema kazivanju Kuzme Mišića 1980. godine

Priredio: Zvonimir Pelajić

DVD »Bački Breg« proslavlja 96 godina aktivnog rada

Duga tradicija

Dobrovoljno vatrogasno društvo »Bački Breg« osnovano je 1912. godine. Osnivači vatrogasne čete bili su mještani, kako Šokci tako i Nijemci, s jasnim ciljem – zaštititi ljudske živote i imovinu od vatre. Aktivnost bereških vatrogasaca prekinuta je početkom Prvog svjetskog rata, da bi se nakon deset godina počelo s okupljanjem ljudi i osiguranjem novca, kako bi se obnovio rad vatrogasne čete. Po osnivanju čete formiran je i puhački orkestar.

Malo mjesto, a imalo je i ima veliki broj aktivnih vatrogasaca. Tijekom svih godina uspješnog djelovanja i sudjelovanja na mnogim natjecanjima (općinskim, regionalnim i državnim) postigli su zavidan uspjeh. Uvijek su bili visoko plasirani, što je žensku omladinsku ekipu odvelo na europsko i svjetsko natjecanje vatrogasaca. Godine 1996. u Novom Sadu omladinke su stekle pravo zastupati tadašnju SR Jugoslaviju na internacionalnom vatrogasnom natjecanju država članica CTIF (Međunarodni komitet za zaštitu od požara) u Danskoj. Natjecalo se dvadeset pet država, a ženska omladinska ekipa iz Bačkog Brega osvojila je treće

mjesto i brončanu medalju. Godinu poslije, povodom sto dvadeset pet godina dobrovoljnog vatrogastva u njemačkom gradu Engersthamu, održano je međunarodno vatrogasno natjecanje. Sudjelovalo je 312 ekipa iz 16 država. Tadašnju je

njoj skupštini održanoj u svibnju ove godine uručena su priznanja pojedinim članovima za dugogodišnji aktivni rad i doprinos. Skupštini su bili nazočni predstavnici vatrogasnih društava Općine Sombor, članovi vatrogasnog saveza

Jugoslaviju zastupalo sedam ekipa, a među njima i ženska ekipa iz Bačkog Brega. U konkurenciji od pedeset ženskih ekipa osvojile su drugo mjesto i srebrni pokal.

I danas DVD uspješno radi i sudjeluje na natjecanjima. Na godiš-

Sombora, kao i gosti iz Hrvatske. Događaj je uvećao nastup HKPD »S. S. Kranjčević«. Ujedno, tim povodom bereški vatrogasci su ispratili u zasluženu mirovinu svog dugogodišnjeg počasnog člana *Josipa Krizmanića*. Gospodin Kriz-

manić je cijeli svoj život posvetio ovom poslu, primio brojna priznanja i nagrade, a, kako je sam rekao, najdraže mu je priznanje »Zlatni krst« kralja *Tomislava Karađorđevića*. Svoju vatrogasnu karijeru započeo je davne 1949. kao član mjesnog dobrovoljnog vatrogasnog društva. Dugogodišnjim usavršavanjem postao je komandant općinskog vatrogasnog saveza. Bereške kolege su ga ugodno iznenadile ovim slavljem i nije skrivao oduševljenje: »Danas mi je srce veće od Bačkog Brega. Drago mi je kada vidim ovoliki broj djece koja žele nastaviti pobjeđivati na natjecanjima kao i njihovi prethodnici, predstaviti svoje selo Europi i svijetu. Sada kada odlazim u vatrogasnu mirovinu želim se potpuno posvetiti obitelji i unuku. Posao će mi nedostajati, iako sam sve ove godine bio samo volonter«.

Jedini problem s kojim se DVD suočava su financije. Oprema s kojom vježbaju veoma je stara, a popravci na kamionu su sve češći. Unatoč svemu DVD Bački Breg je dokazao i pokazao da se do uspjeha dolazi s puno rada i mnogo ljubavi.

Ivana Dekić

Posjet tavankutske djece

Gubec u Stubici

Proslavu Dana škole »Matije Gupca« u Gornjoj Stubici uveličali su osnovci istoimene škole iz Tavankute. Suradnja dviju škola započela je u veljači, kada su istim povodom Tavankučani ugostili predstavnike iz Gornje Stubice, koji su ovom prigodom željeli uzvratiti gostoprimstvo. Tako se protekloga četvrtka pedesetak učenika hrvatskih odjela sa svojim učiteljima i nastavnicima uputilo u trodnevni posjet vršnjacima iz Gornje Stubice. Kao i uvijek, djeca su rado pošla upoznati nove predjele, a zanimljivo je bilo i

moгли čuti specifične bunjevačke izraze, ali su isto tako i kajkavske popijevke na trenutke znale zbuniti Tavankučane. Dakako, prijevod ipak nije bio nužan, jer se djeca najbolje sporazumijevaju pokretima i osmijesima. Međutim, sutrašnji dan osmijehe je pretvorio u oproštajni zagrljaj, jer je došlo vrijeme za poći svojim kućama. Povratak je također bio ispunjen brojnim sadržajima. Posjet muzeju na Hušnjakovom brdu kod Krapine, te Nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici razveselio je djecu, koju je zatim dočekaao grad

Željko Popović i Stanislava Stantić-Prčić

vidjeti kako negdje drugdje izgleda škola koja nosi isti naziv kao i njihova. Naravno, saznali su puno više od toga, jer je, nakon smještaja kod domaćina i dobrog sna, sutrašnji dan zadovoljio njihovu znatiželju. Tavankučani su tijekom prijedopodneva imali prigodu upoznati se sa znamenitostima Gornje Stubice, kada su posjetili Spomen park Rudolfu Perešinu, župnu crkvu sv. Jurja, spomenik Matiji Gupcu, te, naravno, nezaobilaznu Gupčevu lipu. Sliku povijesti obavijenu u prekrasna zelena prostranstva upotpunio je obilazak dvorca Oršić – Muzeja seljačkih buna, između ostalog, poznatog kao mjesto gdje je snimljen film »Seljačka buna«, te »Družba Pere Kvržice«. Nakon toliko zanimljivosti valjalo se malo odmoriti, ali ne previše, jer su se domaćini pobrinuli da popodne bude djeci jednako zanimljivo. Prije same svečanosti Dana škole odigrana je nogometna utakmica između dviju škola, kako bi se još bolje međusobno upoznali, a nogomet je kao stvoren za to – bar dečki tako tvrde. Uslijedila je napokon i priredba za Dan škole, na kojoj su, obučeni u narodne nošnje, Tavankučani izveli svoju školsku predstavu »Razlinkavi zec«. Stubičani su, kroz predstavu,

Zagreb i sve njegove čari. Šetnja preko Cvjetnog trga do Trga bana Jelačića, te razgledanje katedrale i crkve sv. Marka, doista ih se dojmila, ali najveće divljenje kod djece izazvao je svojevrсни simbol ovog grada – tramvaj. Eh, da je samo bilo vremena za jedan krug po Zagrebu. Ništa zato, eto povoda za još jedno putovanje.

M. Matković

Razmjena iskustva

U posjetu Osnovnoj školi »Matija Gubec« u Gornjoj Stubici bilo je 50 učenika koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture kao i 16 nastavnika koji predaju u hrvatskim odjelima. Vođa puta je bila ravnateljica škole Stanislava Stantić-Prčić a s djecom je putovao i tavankutski župnik Franjo Ivanković.

»Najbolji je to način da se stečeno znanje u učionicima primjeni i provjeri u društvu vršnjaka. Ovo je bila i prigoda da učitelji i nastavnici razmijene iskustva i ideje s kolegama iz istoimene škole« kazala je Stanislava Stantić-Prčić.

Intenzivirani radovi na uređenju središta i okolice Plavne

U novom ruhu

Plavna je seosko mjesto s 1358 stanovnika udaljeno desetak kilometara jugozapadno od Bača. Površina atara mu je 5.032 hektara, a blizina Dunava, te guste šume sa svih strana omogućuju mu, uz malo dobre volje novog Savjeta MZ, brži razvoj seoskog turizma. Ima lijepu osmogodišnju OŠ »Ivo Lola Ribar« s predškolskom ustanovom i knjižnicom kao i novom sportskom dvoranom. U selu djeluju dva kulturno-umjetnička društva: KUD »Palona« te novo HKUPD »Matoš«, nogometni klub »Sloga«, zdravstvena ambulanta, lovačko i ribolovačko društvo »Srndać« i »Bijeli amur«, te šumska sekcija u sklopu »Vojvodinašume«. U mjestu djeluju nekoliko političkih i nevladinih udruga, ali za sve bismo mogli kazati da slijede moto: »Uvijek i svagdje nazočni«.

U Skupštini općine do sada smo imali dva vijećnika, a od sada imamo i jednog predsjednika Skupštine. Inače, specifično je za Plavnu, što ljudi nerado ulaze

izravno u politiku, tj. ne žele se učlaniti u stranku ili neko društvo, ali većina žitelja je demokratski orijentirana i spremna na sve vrste pomoći i međusobne suradnje. Zahvaljujući predsjedniku općine mr. Tomislavu Bogunoviću i našim predstavnicima u Savjetu MZ i Općinskom vijeću, u proteklom razdoblju mnogo se uradilo za Plavnu: adaptiran je stari Vatrogasni dom i u njemu je uređena velika dvorana za javna okupljanja, izgrađena je asfaltna cesta Plavna – Bođani duga 6 km, putovi u selu se popravljaju, ponovno je uspostavljena skela Plavna – Vukovar kao malogranični prijelaz, ali bi Plavljani željeli da taj prijelaz bude bolje uređen i organiziran sa statusom državnog prijelaza.

Radi se na oživljavanju stare ciglane gdje bi se moglo uposliti dvadesetak radnika, a presvlačenje asfaltna ceste koji vodi od središta sela do mjesnog groblja nastavljeno je i prema ciglani. Nakon blagoslova kapele 29. listopada 2007. godine stari saziv Savjeta

MZ odlučio je da se napušteni i razrušeni nadgrobni spomenici u starom groblju urede i lociraju u dijelu katoličkog groblja u blizini kapele. Ovih dana i ovaj posao je okončan, a još se uvijek uređuju pješačke staze kroz staro groblje, a oko groblja postavljena je i nova ograda. Novi saziv Savjeta MZ dovršiti će i preostali dio plana u cijelosti. Istodobno uređuje se i okolica crkve i kapele sv. Ane u Bačkom Novom Selu, a crkva u Plavni uskoro će biti potpuno oličena i uređena, tako da će proštenje sv. Jakova ove godine biti u sasvim novom i uljepšanom

ambijentu, koji skoro 35 godina nije obnavljan.

Želja svih Plavanjaca je da mladi ostanu u ovom mjestu, da se selo razvije i ekonomski ojača. Zato je potrebno izraditi dobar investicioni plan, privući investitore i izgraditi neki pogon ili tvornicu. Na taj način mladi će moći ostati ovdje, nova škola neće biti poluprazna a ljudi će bolje živjeti. Svoje kulturne i umjetničke potrebe žitelji Plavne sada već mogu ostvarivati, među ostalim, i u dva kulturno-umjetnička društva: KUD »Palona« i HKUPD »Matoš«.

Z. Pelajić

Ispravna voda u Somboru

SOMBOR – Prema istraživanjima Instituta za javno zdravlje Vojvodine, manje od polovice uzoraka vode za piće bilo je fizički i kemijski ispravno. Isto istraživanje pokazalo je kako je oko 20 posto uzoraka bilo mikrobiološki neispravno. U Vojvodini za sada nema zaraza izazvanih lošom kvalitetom vode, a fizičko-kemijski sastav većine uzoraka može utjecati na zdravlje ljudi jedino nakon dužeg korištenja. Prim. dr. Ljiljana Sokolova-Đokić iz Zavoda za javno zdravlje u Somboru tvrdi kako je u Somboru slična situacija, ali grad Sombor ima vodu iznimne kvalitete.

»Prirodni kemizam somborske vode je idealan, što znači da su elementi koji čine vodu za piće u idealnom međusobnom koncentracijskom odnosu. U našoj vodi jedino postoji višak željeza za kojeg znamo kako ne šteti zdravlju, ima samo estetske posljedice, odnosno boji vodu, međutim, ne narušava zdravlje. U svijetu i kod nas je dokazano kako je dobro kada voda ima željezo u sebi, jer ona voda koje ga nema, izaziva anemiju, odnosno slabokrvnost, a željezo iz vode za piće pomaže sprječavanju slabokrvnosti. Na Jarošu u

Somboru imamo tvornicu vode za piće koja svojom tehnologijom uklanja višak željeza, te se dobiva potpuno ispravan proizvod izvanredne kvalitete«, izjavila je za somborsku javnost prim. dr. Ljiljana Sokolova-Đokić.

Naseljena mjesta oko Sombora nemaju vodu kao sam grad Sombor. Ljiljana Sokolova-Đokić je naglasila kako bi jamstvo ispravnosti vode za piće trebala biti stalna kontrola higij-

jenske ispravnosti, koja se provodi od jedanput do šest puta mjesečno, jedanput u naseljenim mjestima, a šest puta u samom Somboru.

Prema analizi Zavoda za javno zdravlje nemineralizirana voda, koja se kupuje u trgovinama, skuplja je 750 puta u odnosu na kontroliranu i svježiju vodu koju Somborci dobiju s česme.

Z. G.

Ponovno koalicija SRS-DSS

RUMA – Predsjednik Skupštine Općine Ruma Nenad Borović za 8. srpnja zakazao je konstitutivnu sjednicu novog saziva rumskog parlamenta nakon što je službeno obaviješten da su vijećničke grupe DSS-a i SRS-a postigle koalicioni dogovor i da stoga tvore novu skupštinsku većinu od 22 vijećnika (SRS 18 i DSS 4) naspram 21 vijećnika koliko zajedno imaju koalicija »Za europsku Rumu« (18 mjesta) i SPS (3 mjesta). Neslužbeno saznajemo da će po dogovoru radikala i DSS većina mjesta u općinskoj upravi i javnim poduzećima pripasti DSS-u ali da će novi gradonačelnik biti Nenad Katanić, kandidat radikala.

N. J.

KPZH »Šokadija« na »Raspjevanoj Cvelferiji 2008«

Vrbanja pljeskala Šokadiji

U subotu, 21. lipnja, folklorci KPZH »Šokadija« iz Sonte sudjelovali su na završnom danu prestižne manifestacije »Raspjevana Cvelferija 2008« u Vrbanji. Vrbanja je općina u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a prema zemljopisnom položaju pripada županjskoj Posavini. Sam naziv Vrbanja prvi put se spominje 1443. godine kao *Posessio Werbanya*, što znači *Posjed Vrbanja*. Ovaj kraj 1536. godine zaposjedaju Turci. Kad se Slavonija počela oslobađati turske vlasti Austrijanci su na rijeci Savi formirali obrambeni vojni kordon, koji od 1808. godine ulazi u sastav Brodske regimente sa sjedištem u Vinkovcima, odnosno u 12. kompaniju sa sjedištem u Drenovcima. Od tada, pa sve do danas, ovo područje se naziva Cvelferija (od njemačke riječi *zwelf*, što znači dvanaest). U Drenovcima je 1994. godine prvi put održana »Raspjevana Cvelferija«, folklorno-turistička manifestacija, kojoj je cilj očuvati cvelferske plesove i običaje, a svake godine održava se u drugom selu ove regije. Na ovoj manifestaciji nastupaju kulturno-umjetnička društva iz

cvelferskih sela i njihovi gosti iz drugih krajeva Hrvatske i inozemstva. Ove godine, kao gosti KUD-a »Posavac« iz Vrbanje, koja je bila domaćin manifestacije, u goste su pozvani KUD »Mosor« iz Gata kod Omiša i KPZH »Šokadija« iz

nja, održana je središnja svečanost. U mimohodu glavnom ulicom Vrbanje, brojni gledatelji su vidjeli i burno pozdravili 12 KUD-ova, te skupinu jahača i zaprega. Vrbanja je nakada bilo mjesto nadaleko poznato po uzgoju konja. Teško

Sonte. Manifestacija pod logom »Oj divojko, materina diko« otvorena je 19. lipnja otvorenjem izložbe »Od tkanja do štafira« i izložbe radova Ivana Čosića Bukvinog, te dramskim programom gostiju iz Gata, a drugog dana uspješno su nastupale dječje folklorne skupine iz Cvelferije. U subotu, 21. lip-

je bilo pronaći kuću bez ovih plemenitih životinja, a danas je, kako jedan mještananin reče, pala knjiga na tri slova. U mimohodu smo vidjeli svega tri zaprege iz Vrbanje, uz žalosnu konstataciju jednoga starca kako ih u mjestu više ni nema. U 20 sati sudionici mimohoda predstavili su se gledateljstvu

u trosatnom programu održanom u velikoj dvorani Doma kulture. Nastupi KUD-ova iz Cvelferije dobro su zagrijali publiku koja je dvoranu ispunila do posljednjeg mjesta, a od gostiju, na pozornicu su prvi ušli članovi KPZH »Šokadija«. Već za vrijeme najave pozdravljeni su velikim pljeskom, a dinamična koreografija *Ljiljane Tadijan* »Alaj voljim, alaj znam po šokački da igram« kao i starinske narodne nošnje, kako osvojili su srca svih nazočnih. Izuzetno toplo pozdravljeni su i gosti iz Gata i Zagreba. »Ovakve manifestacije su nam svima potrebne. Izložbom sam izuzetno zadovoljan, već prve večeri bilo je više od 200 posjetitelja. Kako pjesmom i plesom, tako i očuvanjem govora i etno-zaostavštine, mi moramo našoj mladosti, našim potomcima, usaditi duh naših pradjedova, moramo im svojim primjerom pokazati kako se čuva i voli naša bogata kulturološka zaostavština. Uostalom, samo na zdravim temeljima prošlosti svaki narod može graditi i svoju budućnost«, kaže za Hrvatsku riječ kroničar i pisac Ivan Čosić Bukvin.

Ivan Andrašić

Šokački suveniri u Osijeku

Snaša konac u iglu utnila

Ne prođe dugo a Šokačka nas grana iznenadi novom, još ljepšom manifestacijom, pa je tako u srijedu 18. lipnja, održana izložba rukotvorina iz projekta »Šokački suveniri Osijeku II.«, pod nazivom »Snaša konac u iglu utnila«. Događaj je okupio 50-ak snaša uključenih u Šokačku granu i barem dvostruko više posjetitelja, a projekt je na tragu izvornoga osječkoga suvenira utemeljenoga na tradicijskoj kulturi i bogatoj šokačkoj baštini. I ne samo da se traga, već se i iznjedrilo puno toga, pa je stručno povjerenstvo, sastavljeno od predstavnika Grada i Županije, Turističke zajednice i etnologa, odredilo desetak uzoraka koji će biti ponudeni svekolikom građanstvu ali i brojnim posjetiteljima Osijeka u turističkom info-centru u Tvrdi. Našli su se tu zlatovez, čipka, šlinge, necani stolnjaci, oslikane boce, šara-

na jaja, pekmez, a priznat ćete, sve to asocira na Šokce i Šokadiju.

To je istaknula predsjednica Šokačke grane Vera Erl, pozdravljajući nazočne i goste, posebice Željka Kraljička, predstojnika župa-

nijskog Odjela za gospodarstvo i poljoprivredu, Slavicu Barbić, predstavnicu takvoga Odjela na razini Grada, te Evu Papratović, predstavnicu Turističke zajednice Osijeka, koji su prepoznali što to

radi Šokačka grana i takve projekte zdušno podupiru. Potom je zahvalila voditeljicama radionica obuhvaćenih projektom i podijelila priznanja: za zlatovez – Ružica Raković-Smiljanić i Matiji Jukić, za necanje – Ljubici Domačinović, za heklanje – Mandi Marukić, za šlinganje – Mariji Šajfar-Knežević, za štrikanje – Pavici Barišić, za oslikavanje boca i predmeta – Štefci Stević, za šarana jaja – Ani Dragić, te za stihove, koji rese i jedan i drugi katalog, Vesni Dorušak.

I kakvo bi to druženje Šokaca bilo a da ne bude pjesme, glazbe, ica i pića, pa su za dobro raspoloženje nazočnih i ovoga puta bili zaduženi TS »Šokačka duša« i ženska pjevačka skupina »Šokice«, a šokački je astal bio prepun slanih i slatkih kolača, vina i rakije, i to one, ko dukat žute.

Slavko Žebić

Grad Požega dobar domaćin

Iseljeni Beščani u Požegi

Grad Požega bio je prošle nedjelje, 22. lipnja, domaćin okupljanja iseljenih Beščana, kao i Beščana koji su ostali živjeti u svom rodnom mjestu, jednom od najvećih srijemskih sela, koje se nalazi na istočnim obroncima Fruške gore, na desnoj obali Dunava. Prije Drugog svjetskog rata Beška je slovila kao »švapsko« selo, jer su stanovnici bili većinom Nijemci evangelisti. Živjeli su tu i Srijemci pravoslavci, bilo je i Mađara kalvina i tridesetak obitelji Mađara katoličke vjeroispovijesti. Za vrijeme Drugog svjetskog rata u Bešku se doselilo nekoliko hrvatskih katoličkih obitelji iz Dalmacije i Hercegovine. Doseljavanje Hrvata u većem valu iz širokobriježskog kraja, iz nekih dijelova Bosne. Tako se u Beški broj katolika stalno povećavao, ali ne samo doseljavanjem nego i rođenjem brojne djece.

Početkom devedesetih godina, za vrijeme masovnog egzodusa Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva iz Srijema, Beška je ostala bez dvije trećine svojih katoličkih vjernika. Po popisu iz 1991. godine, od 2150 vjernika, Župa je ostala bez 1500 svojih župljana, koji su se raselili širom Hrvatske i svijeta. Neki su prognani, neki su

dobrovoljno zamijenili kuće i otišli, tako da je u Beški ostalo negdje oko 700 vjernika.

Ovogodišnji 16. susret Beščana organizirao je Zavičajni klub Beška, Ogranak Požega, a započeo je tradicionalnom svetom misom u župnoj crkvi Srca Isusovog i Srca Marijinog, koju je služio župnik crkve Svete Male Terezije u Beški, prečasni *Božidar Lusavec*.

»Pozdravljam vas dragi moji Beščani, drago mi je što ste se okupili u ovolikom broju, a posebno me veseli što se vi, koji ste ostali živjeti u Beški, i vi, koji ste iz nje otišli, međusobno posjećujete, družite i što ste ostali jaki u svojoj katoličkoj vjeri«, rekao je prečasni *Lusavec* i zahvalio stanovnici-

ma Požega na gostoprimstvu te, u onim teškim ratnim vremenima, na pruženoj ruci pomoći doseljenim Beščanima.

Nakon svete mise Beščani i prijatelji nastavili su svoje druženje uz zajednički ručak, glazbu i ples u prostorijama požškog vatrogasnog doma, a pridružio im se i gradonačelnik Grada Požega *Zvonko Ronko* te predsjednik županijske skupštine dr. *Marijan Cesarek*.

»U ime Poglavarstva Požega, u svoje osobno ime i u ime predsjednika županijske skupštine pozdravljam vas, dragi moji Beščani, i poručujem da je Požega bila i ostala otvorena svima, a posebno onima koji su iz bilo kojeg razloga tijekom duge i burne povije-

sti morali napustiti svoja hrvatska ognjišta. Ovaj grad je posebno raširenih ruku primio i vas Srijemce, koji ste protjerani iz svog zavičaja, kojima su iščupani korijeni, ali nije iščupana duša, nije iščupana vjera i nije iščupan jezik«, rekao je tom prigodom gradonačelnik *Ronko*.

Mato Jurić, predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i član Glavnog odbora Zavičajnog kluba Beščana, zahvalio se gradonačelniku Požega na gostoprimstvu te naglasio kako je ovo 16. okupljanje Beščana, koji se okupljaju dvaput godišnje - zimi u Zagrebu, a ljeti u gradovima širom Hrvatske, gdje je najveća koncentracija iseljenih Beščana, kako bi sačuvali svoju kulturu, tradiciju i običaje, svoj hrvatski identitet.

Dan prije, u subotu 21. lipnja, održan je i tradicionalni Memorijalni turnir u malom nogometu »Jozo Rozić« na kojem je sudjelovalo šest ekipa: »Beška« iz Bjelovara, »Beška« iz Virovitice, »Hrtkovci« iz Požega i tri ekipe Beščana iz Požega. Pobijedila je ekipa »Beška« iz Požega, dok je za najboljeg igrača proglašen *Vlado Vaclavek*.

Zlatko Žužić

HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta na Etno festivalu hrane i glazbe Vojvodine

Festival festivala

Na novosadskom Štrandu i ove godine bit će održan tradicionalni sedmi Etno festival hrane i muzike Vojvodine. Organizira se uz podršku Američke fondacija za razvoj (ADF), Izvršnog vijeća AP Vojvodine i gradskog poglavarstva Grada Novog Sada. Festival hrane i muzike Vojvodine na jednom mjestu u jednom danu predstavlja bogatstvo različitosti kulture i naroda Vojvodine, istovremeno okupljajući brojne lokalne festivale čuvene po tradicionalnim specijalitetima, glazbi, plesovima i rukotvorinama. Ovaj svojevrsan »festival festivala« prezentacijom lokalnih manifestacija, proizvoda i turističke ponude općina nastoji doprinijeti razvoju turizma i ekonomskom razvoju zajednica.

Ove godine očekuje se program od 70 točaka, na kome će se na dvije postavljene bine predstaviti kulturno-umjetnička društva i ansambli

svih naroda Vojvodine. Cilj manifestacije i jest predstavljanje multietničnosti, kao najvećeg bogatstva ove Pokrajine. Novi Sad će ugostiti preko 1500 izvođača iz raznih dijelova Vojvodine. Kao gosti, i ove kao i prošle godine, bit će predstavnici regija istočne Srbije. Festival će svečano otvoriti aktualni predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine *Bojan Pajić* i predsjednik Američke fondacija za razvoj gospodin *Miller*. Istovremeno, po prvi puta, očekuje se da će prisutne na svom materinjem jeziku pozdraviti po jedan par u nošnji kao predstavnici svoga naroda.

Hrvatsku manjinsku zajednicu predstaviti će HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta. Oni će se sa svojom folklornom skupinom djece u uzrastu od 5-8 razreda, na čelu s voditeljicom *Suzanom Gagić*, prisutnima predstaviti igrajući bunjevačke igre i splet plesova iz Banata.

Etno festival hrane i muzike Vojvodine održat će se 28. lipnja na novosadskom Štrandu u prezentaciji cjelodnevnog programa, koji će trajati od 10 do 20 sati.

Ispravak

U prethodnom broju Hrvatske riječi u tekstu posvećenu Hrvatskom domu u Rumi nenamjernom pogreškom nije navedeno da se do podataka došlo iz razgovora sa *Ratkom Rackovićem* a ti podaci mogu se pronaći i u dvije njegove knjige »Hrvati u Rumi na Bregu« i »Doseljavanje i duhovni život Hrvata u Rumi«. Ovom prigodom ispričavamo se gospodinu Rackoviću i čitateljima.

Nikola Jurca

Prikaz risa mladim čuvarima tradicije

Mladost i tradicija u klasju žita

Od 1928. godine, kada je prvi puta održana Dužijanca u Tavankutu, pa sve do danas, puno toga se promijenilo, pa tako ni žetveni radovi nisu iznimka. Vrijeme je donijelo zamišljene poglede paora u kabinama traktora i kombajna, a

kuka i kosa nestale su s veselom grajom risara i risaruša. Stariji se još uvijek rado sjećaju tih dana, poneki svoje umijeće pokazuju na natjecanjima risara, a mladi promatraju kako tradicija nestaje sa svakim otkosom žita. Stoga je valjalo nešto poduzeti.

Ovogodišnji tavankutski bandaš i bandašica, *Ivana Bošnjak* i *Pavle Vojnić Mijatov*, odlučili su pozvati iskusne risare i pokušati naučiti što je posljednja pripelica, kao i osjetiti kapljice znoja na čelu, dok se pletu uža. Tako je na žitnom polju u Dikanovcu, kraj Tavankuta, organiziran prikaz nekadašnjeg načina obavljanja žetelačkih poslova, što ujedno predstavlja i uvod u ostale manifestacije tavankutske Dužijance. Osim bandaša i bandašice, prigodu vidjeti i čuti kako se nekada radio ris, iskoristilo je još nekoliko mladih i djece, koji su na njivu došli odjeveni u radnu narodnu nošnju – sefīre.

Sunce koje je neumoljivo pržilo nije ih moglo ometi u namjeri da se prihvate posla i pokažu starijima da će biti dostojni nositelji žetvene tradicije. Bandaš je vrijedno zama-

hivao kosom, dok je bandašica žurno išla za njim i pravila snopove od žita. Vrijedni su bili i ostali, ali njih dvoje željeli su se iskazati i opravdati svoju ulogu u svečanosti Dužijance. Da su u tome i uspješni, potvrdile su same riječi hvale iskusnih risara, kojima se možda i pridruže na nekom od budućih risarskih natjecanja.

Svršetak ovog napornog, ali povrh svega poučnog i zanimljivog prikaza žetvenih radova obilježila je mala užna. Jednako dobro, došla je i mladima i onima malo starijima – prvi nisu niti mogli zamisliti da kruh, slanina i luk mogu biti tako ukusni, dok je ove druge zajednički objed na njivi u mislima vratilo u davne dane vesele risarske graje.

M. Matković

Mala soba tri sa tri

SONTA – Muke Sončana sa PTT službom postaju sve veće. Ova ustanova smještena je u jednoj velikoj prostoriji, nastaloj renoviranjem dviju soba stare »švapske« kuće u samom središtu sela, nacionalizirane poslije drugog svjetskog rata. Prostorija je drvenom pregradom s dodatkom staklenoga dijela, u kojemu su i dva šaltera, podijeljena na dva dijela. U dijelu namijenjenom strankama u jednom kutu je smještena zidana kabina javne govornice, a u suprotnom ograđen prostor namijenjen listonošama za sortiranje dnevnih pošiljki. Na taj način strankama za čekanje u redu ostaje nepunih deset kvadrata. U više navrata inicijativom tijela Mjesne zajednice pokušavalo se »preseliti poštu« u adekvatniji prostor, no, svaki put do konačnog dogovora nedostajalo je još samo malo dobre volje. Za

rad sa strankama postoje svega dva šaltera, od kojih povremeno jedan ne radi. U sončanskoj ispostavi uposlene su dvije šalterske djelatnice i dvojica listonoša. Dostava pošte funkcionira

i kad jedan od listonoša ne radi. Iz apatinske centrale pošalju ispomoć. Problem nastaje kad jedna od šalterskih djelatnica ode na slobodne dane, bolovanje ili dopust. Za šaltere popune iz Apatina nema. Tako Sončanima ostaje dugotrajno čekanje pred onim jednim šalterom. Javlja nervoza, često i međusobne prepirke, a puno je i zajedljivih komentara na račun one jedne djelatnice, koja, po njihovom, ne radi dovoljno brzo. A žena nije kriva. Nije kriva što ne može dobiti ispomoć iz grada, nije kriva što su za sončanskih 5.000 žitelja predviđena svega dva šaltera, a kako joj većina posla predstavlja uplate i isplate, mora u danim uvjetima raditi precizno, pod punom koncentracijom, nije kriva ni za sporost u radu.

I. Andrašić

Mirisalo je do neba

SONTA – U subotu 21. lipnja, na platou ispred objekta Doma kulture u Sonti, u organizaciji Mjesne zajednice održan je »Zlatni kotlić 2008«, natjecanje u kuhanju ribljega paprikaša. Pokraj 30 natjecateljskih, kuhano je i dvanaest kotlića paprikaša za goste. Ova manifestacija održava se od prije tri godine u svim mjesnim zajednicama Općine Apatin i izlučno je natjecanje lokalnih majstora kotlića za puno poznatiji »Zlatni kotlić« u okviru nadaleko poznate turističke manifestacije »Apatinske ribarske večeri«. Pobjednik natjecanja u Sonti, koji se izravno plasirao u finale apatinskog »Zlatnog kotlića«, bio je dugogodišnji »gastarbajter« u Njemačkoj *Ivan Blašković*.

I. Andrašić

Grad bogate povijesti

Trogir

Trogir je gradić, luka i ljetovalište, smješten u Splitsko-dalmatinskoj županiji na zapadnom ulazu u Kaštelanski zaljev, na nadmorskoj visini od oko 1 metar. Sam grad leži na malenom otočiću u morskome tjesnacu između kopna i otoka Čiova, s kojim je spojen

Posvećena je dvojici svetaca: sv. Ivanu Trogirskom i sv. Lovri, a građena je od 12. do 17. stoljeća.

Svjetski poznat Radovanov portal, ili ulazna vrata katedrale, koja su djelo najpoznatijeg srednjovjekovnog hrvatskog kipara – majstora Radovana, privlači posebnu pozornost. Radovan je počeo klesati portal 1240. godine, a prikazuje Kristovo rođenje, dolazak tri kralja i druge prizore iz Biblije.

Na vrhu se nalazi lik sv. Lovre, a portal čuvaju dva snažna lava.

Trogir broji oko 13.000 stanovnika, koji se, osim brodogradnjom, turizmom, zemljoradnjom, bave i ribarstvom.

Čiovo je otok u srednjoj Dalmaciji, s površinom od 28,8 km. Povezan je s kopnom preko dva mosta: pokretnim Čiovo – Trogir i manjim mostom Trogir – kopno. Otok je poznat po svojoj mediteranskoj klimi, bogatoj vegetaciji, arhipelagu malih slikovitih otočića, bezbrojnim skrivenim zaljevima i plažama.

Mjesta na Čiovu su: Okrug Gornji, Okrug Donji, Arbanija, Žedno, Slatine.

Rivijera Okrug je najpopularnija turistička destinacija na području Trogira, u kojoj svake godine boravi veliki broj gostiju. Osim gostiju iz Njemačke, Mađarske, Slovačke i Češke, sve brojniji gosti su i iz Vojvodine, odnosno Subotice.

mostovima. Jadranskom magistralom povezan je sa svim naseljima u Dalmaciji, a u neposrednoj blizini, svega 4 kilometra istočnije, u Divuljama nalazi se splitska zračna luka.

ZANIMLJIVA POVIJEST: Tragurion – Trogir, grad od kamena, jedan je od najstarijih u Hrvatskoj.

Osnovali su ga, u III. st. prije Krista, grčki kolonisti – trgovci s matične Isse (Visa). To je grad koji nikada nije bio porušen, pa je sačuvao kulturnu baštinu toga vremena.

Povijesna jezgra grada Trogira jedinstven je spomenik kulture i stoga je 1997. godine upisan u UNESCO-vu listu svjetske baštine. Urbanistička i arhitektonska cjelina Trogira sačuvala je sve do danas osnovne elemente srednjovjekovne strukture utvrđenoga grada,

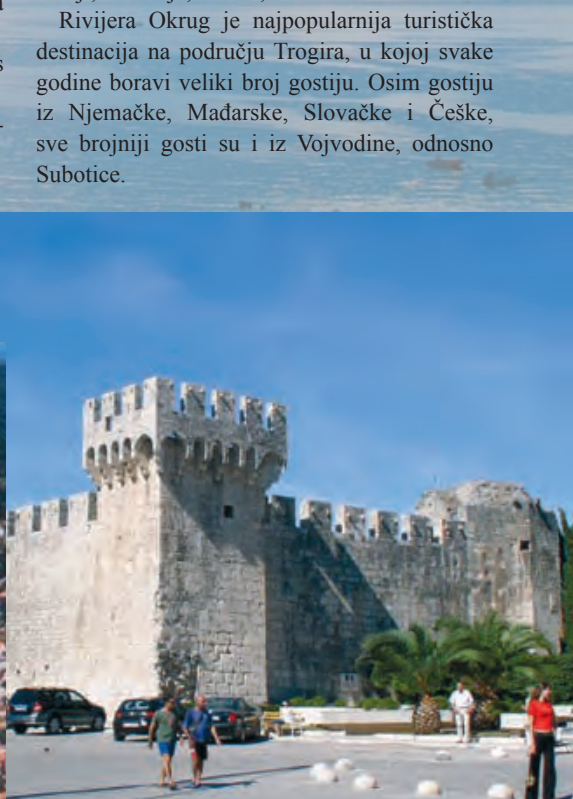
karakterističnog rasporeda ulica i trgova, reprezentativne sakralne i profane javne građevine i zbijenog mnoštva objekata. Trogir je prije svega izuzetno vrijedna cjelina s mnoštvom poruka – umjetničkih, kulturno-povijesnih, te predstavlja jedno od najznačajnijih kulturnih dobara na području Republike Hrvatske, pa i cijelog svijeta.

Simbol grada je Kairos – grčki bog sretnog trenutka, koji se kao kip nalazi u muzeju Benediktinskog samostana. Trogir je već 1322 godine imao statut grada.

Sam trg okružuju palače velikaša, gradska vijećnica, loža, crkva sv. Sebastijana, crkva sv. Ivana Krstitelja, crkva sv. Marije, te crkva sv. Barbare (sv. Martin), a malo dalje crkva sv. Dominika, samostan i crkva sv. Nikole – benediktinski samostan, a poznata je i kula Kamerlengo, građena u XV. stoljeću.

Naspram nje je tvrđava sv. Marka (danas kuća dalmatinske glazbe)

Poznata katedrala sv. Ivana Trogirskog nalazi se na samom trgu u središtu grada.

Izborna skupština DHK

Borben Vladović novi predsjednik

Tijesnom pobjedom sa samo 4 glasa prednosti, nad protukandidatom Stjepanom Čuićem, Društvo hrvatskih književnika dobilo je novog čelnika

Iz Zagreba: Milivoj Prčić

U subotu 21. lipnja održana je redovita četverogodišnja izborna skupština u Društvu hrvatskih književnika u službenim prostorijama na trgu Bana Jelačića 7 u Zagrebu. Skupštini su nazočilo 165 članova (od ukupno preko 500 članova), što je svojevrsni rekord i dvostruko više nego što je to uobičajeno. Birao se novi predsjednik Društva na četiri godine i vladalo je općenito mišljenje kako će pobijediti dosadašnji predsjednik *Stjepan Čuić*, koji je na prošlom izboru dobio više glasova od *Hrvoja Hitreca* nekadašnjeg ministra kulture i osvojiti još jedan mandat na čelu krovne organizacije hrvatskih književnika. Protukandidat za mjesto čelnika DHK bio, temeljem kandidatskih lista, relativno anonimni pjesnik (desetak zbirki poezije) i pisac dvaju romana (poznatiji je »Razoreni tlocrt«), *Borben Vladović*, koji je na našim prostorima gotovo i nepoznat. Ipak, valja istaknuti da se radi o dobitniku nekoliko značajnih nagrada za književni rad i uredniku Male knjižnice DHK.

Odluka o novom predsjedniku društva dobivena je nakon dugog prebrojavanja glasova nazočnih članova skupštine, a cijelu proceduru je dodatno odužila okolnost kako se usporedo

bio i novi Upravni odbor, te ostali organi uprave Društva. Za to vrijeme članovima DHK, koji su iščekivali svečani trenutak proglašenja pobjednika, priređen je i mali domjenak dalmatinskih i slavonskih specijaliteta, uz kvalitetnu ponudu bijelih i crvenih vina.

Oko 14,30 sati, predsjednik izborne komisije imao je u svojim rukama konačne rezultate i objavio kako je za novoga predsjednika DHK izabran *Borben Vladović* (78 glasova) na osnovu 4 glasa više u odnosu na protukandidata *Stjepana Čuića* (74 glasa). Prema kazivanju svih nazočnih nikada nije bilo tješnijeg izbora za predsjednika Društva. Neki su, pak, govorili kako je ponovno proradila »kuhinja« jednog poznatog člana i negdanjeg predsjednika Društva, koji još uvijek ima velik utjecaj, ali se čini kako je ipak sve bilo regularno u strogo kontroliranim uvjetima maksimalne vjerodostojnosti jednog ovako važnog izbora. »Stari« predsjednik je čestitao novom »bez riječi« i tako se svršila, pomalo neočekivano, izborna skupština Društva hrvatskih književnika – 108 godina stare institucije. Novi predsjednik DHK-a, *Borben Vladović* uposlen je na Hrvatskome radiju, baš kao i njegov prethodnik *Stjepan Čuić*, što je i svojevrsna koincidencija glede čelnih ljudi ove institucije.

U svakom slučaju, izborna skupština DHK je događaj kojemu je vrijedilo nazočiti i biti njezin dio.

Biškupić čestitao Vladoviću

Ministar kulture Božo Biškupić čestitao je Borbenu Vladoviću na preuzimanju časne i odgovorne dužnosti predsjednika Društva hrvatskih književnika, prenijela je Hina. »Uvjereni smo da ćete se, na tragu svojih velikih prethodnika, nastaviti zalagati za uzdizanje i dostojanstvo hrvatske pisane riječi što je i stoljetna svijetla tradicija kuće kojoj ste došli na čelo«, ističe ministar u čestitki. Istodobno zaželio mu je da i dalje uspješno i s istim marom nastavi svoj književni i urednički rad kojim je stekao velik ugled u očima hrvatske kulturne javnosti, potvrđen i tim izborom.

Maderu nagrada »Tin Ujević«

Godišnju nagradu Društva nazvanu po imenu velikog hrvatskog pjesnika Tina Ujevića, ove godine je dobio pjesnik Miroslav Slavko Mader, u neku ruku i naš zemljak Srijemac, rođen u Hrtkovcima, za zbirku pjesama »Stihovi dugih naslova«. Nagrada će mu biti uručena u Vrgorcu 5. srpnja u rodnome mjestu pjesnika Tina Ujevića. U obrazloženju te nagrade ističe se, uz ostalo, da Mader u zbirci »Stihovi dugih naslova« izravnom jezičnom gestom i voljenim pristankom očituje sličnosti s najvećim hrvatskim pjesnikom prošloga stoljeća, Tinom Ujevićem.

Nova uprava

Za potpredsjednike DHK izabrani su Boris Domagoj Miletić i Božidar Petrač. U novi Upravni odbor DHK-a, od predložena 32 člana, izabrano je 12 članova, a to su: Tito Bilopavlović, Marijan Tomislav Bilosnić, Branimir Bošnjak, Dijana Burazer, Jakša Fiamengo, Maja Gjerek, Zlatko Krilić, Alojz Majetić, Milan Mirić, Josip Pavičić, Višnja Stahuljak i Ante Stamać.

Izložba slika Josipe Križanović

Prva samostalna izložba slika *Josipe Križanović*, članice Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, bit će otvorena u ponedjeljak, 30. lipnja, u izložbenom prostoru Otvorenog sveučilišta u Subotici. Izložbom, koja nosi naziv »Svi moji putovi«, bit će predstavljeno oko 40 slika ove autorice nastalih u tehnici ulja na platnu i lezonitu. »Josipa Križanović predstavlja se zaokruženim, cjelovitim, stilski ujednačenim ciklusom slika s dominantnim motivima salaša«, zapisala je, među ostalim, u tekstu kataloga povjesničarka umjetnosti *Olga Šram*, koja će izložbu i otvoriti. Otvorenje je zakazano za 19 sati.

Aktivnosti »likovnjaka« HKC »Bunjevačko kolo«

Članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice prošlog su četvrtka, 19. lipnja, bili nazočni fenomenu »cvjetanja Tise« na poziv Ribolovačkog kluba »Šaran« iz Martonoša, s kojim imaju višegodišnju suradnju. Ovom prigodom snimljene fotografije planiraju pretočiti u slike na jednodnevnoj koloniji u Martonošu, koja je zakazana za 19. srpnja.

Dva dana kasnije, u subotu 21. lipnja, »likovnjaci« su održali »radni dan« u prirodi, stvarajući u Sunyog čardi na Ludaškom jezeru, gdje im je domaćin bio kolega *Bela Melegy*.

EXIT 08: Za studente i učenike jeftinije karte

Studenti i učenici ulaznice za Exit festival po staroj, jeftinijoj cijeni. Od 5490 dinara mogu kupiti još samo do sutra (subota, 28. lipnja), iako je od ponedjeljka, 23. lipnja, nova cijena četverodnevne ulaznice 7790 dinara. Kao dokaz o statusu dovoljno je ponijeti indeks ili dačku knjižicu prilikom kupovine ulaznica u ekspoziturama Erste banke. Također, u ekspoziturama Erste banke mogu se kupiti i jednodnevne ulaznice za Exit 08 i to po sljedećim cijenama: za četvrtak, 10. srpnja - 2490 dinara, za petak, 11. srpnja - 2590 dinara, za subotu, 12. srpnja - 3090 dinara, za nedjelju, 13. srpnja - 2890 dinara.

Cijena jednodnevnih ulaznica ostat će nepromijenjena do početka festivala. Jednodnevne ulaznice će biti skuplje na festivalskim blagajnama, a zbog ovogodišnjeg interesovanja, moguće je i da ih uopće neće biti u prodaji tijekom trajanja festivala, najavljuju organizatori.

Sloboda Mićalović nagrađena u Zagrebu

Na festivalu Dani satire u Zagrebu, koji se završio 23. lipnja, nagradu »Zlatni smijeh« dobila je srpska glumica *Sloboda Mićalović* za ulogu Elmire u Molijerovom »Tartifu«, priopćilo je Jugoslovensko dramsko pozorište, a prenosi Tanjug.

Na 32. manifestaciji natjecateljskog karaktera, koju organizira Satirično kazalište Kerempuh, JDP je sudjelovao s adaptiranom verzijom »Tartifa« u režiji *Egona Savina*.

Festival satiričnih i komediografskih djela počeo je 4. lipnja, a u konkurenciji su bile predstave iz Zagreba, Dubrovnika, Rijeke, Sarajeva, dok je JDP jedini učesnik iz Beograda. Ovogodišnji festival održan je povodom 500. godišnjice rođenja *Marina Držića*.

Selektor je bio kazališni kritičar iz Zagreba *Hrvoje Ivanković*.

»Lira naiva 2008.« u subotu u Sonti

Šesti po redu susret hrvatskih pjesnika pod nazivom »Lira naiva« održat će se u subotu, 28. lipnja, u Sonti. Pjesnička večer, kojom susret završava, bit će održana u 18 sati u Domu kulture, a tom će prigodom biti predstavljena i istoimena zbirka izabranih stihova.

Podsjetimo, ideja da se zajedno okupe pjesnici Srijema, Podunavlja, Sombora i Subotice rodila se u Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, a o čemu posebno brine i Hrvatska čitaonica, koja je i izrasla iz spomenutog Instituta. Prvi put pjesnici su se okupili u Subotici, potom u Somboru, a slijedili su Golubinci, Vajska i Bački Monoštor. Broj sudionika svake godine raste, a ove je godine 56 prijavljenih pjesnika.

Svečani koncert HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina

U povodu pet godina djelovanja Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Jelačić« iz Petrovaradina priređuje svečani koncert, koji će se održati u subotu, 28. lipnja, u crkvi Snježne Gospe na Tekijama. Početak je u 20 sati.

Festival marijanskog pučkog pjevanja u Monoštoru

Treći po redu Festival marijanskih pučkih pjesama održat će se u iduću subotu, 5. srpnja, u Bačkom Monoštoru. Dio programa održat će se u crkvi sv. Petra i Pavla u 18 sati, te u Domu kulture u 19 sati. Nastupit će pjevačke skupine udruga kulture i crkveni zborovi iz Bačke i Srijema.

Kako najavljuju iz KUDH »Bodrog«, koji je organizator Festivala, program će obilovati sadržajima kojima je cilj čuvanje od zaborava crkvene, hodočasničke pjesme i izvorne pjesme pjevane na starinski način.

Predstave iz Hrvatske na »Infantu«

U okviru ovogodišnjeg, 14. po redu, Internacionalnog festivala alternativnog i novog teatra »Infant«, koji je počeo u srijedu 25. lipnja, publika će, među ostalim, moći pogledati i dva kazališna ostvarenja iz Republike Hrvatske. Sutra (subota, 28. srpnja) u Novosadskom pozorištu, u 20 sati, na programu je predstava »I am 1984« u izvođenju »Kombinirane operacije« iz Zagreba, jednog od trenutno vodećih hrvatskih kolektiva suvremenog kazališnog izričaja.

U srijedu, 2. srpnja, na Komornoj sceni Srpskog narodnog pozorišta u 20 sati bit će izvedena predstava »Kos« Gradskog kazališta iz Siska. Autor komada je *David Harover*, a predstavu je režirao *Zijah Sokolović*.

Inače, ovogodišnji »Infant« traje do četvrtka, 3. srpnja. Tijekom devet dana bit će prikazano ukupno 16 predstava – osam iz naše zemlje i osam iz inozemstva. Tematska okosnica ovogodišnjeg festivala je »transmedijalni teatar«.

Ljubica Kolarić-Dumić obilježila jubilej

Četvrt stoljeća književnog rada

Jubiley proslavljen u dva navrata: koncertom dječjih pjevačkih zborova Primorsko-goranske županije i predstavljanjem nove slikovnice za djecu »Ja se mraka ne bojim, a ti?«

Dvema priredbama u Rijeci je 11. i 19. lipnja svečano obilježena 25. obljetnica rada književnice *Ljubice Kolarić-Dumić*, poznate riječke pjesnikinje i spisateljice, podrijetlom iz Srijema. Riječ je o autorici čije su pjesme i priče zastupljene u više školskih udžbenika za osnovne škole u

(Školska knjiga, Zagreb 2004.) uvrštena je među pedesetak hrvatskih i svjetskih dječjih književnika.

Dobitnica je Godišnje nagrade Grada Rijeke u 2006. godini za izuzetan doprinos dječjoj književnosti i poetskoj riječi za djecu.

UGLAZBLJENI STIHOVI: Koncert dječjih pjevačkih zboro-

Viškova« i KUD »Grobnik«. Tom prigodom je o stvaralaštvu autorice govorio književnik i povjesničar umjetnosti mr. *Duro Vidmarović* naglasivši, kako je Ljubica, premda živi u Rijeci, zapravo Srijemica na obali Jadranskog mora, Srijemica koja svoj Srijem trajno nosi u srcu. »Znamo kako je pisati za dje-

je u dječjoj poeziji postala klasik, njezine se pjesme nalaze u mnogim antologijama dječje književnosti«, rekao je mr. Vidmarović i posebno naglasio činjenicu kako Ljubica posredstvom poezije djeci prenosi ljepotu, dobrotu i pouku, poezijom im usađuje osnovne ljudske vrline kao životne vrijednosti.

KNJIŽEVNI RAD: Drugi dio obilježavanja 25 godina od objavljivanja svoje prve knjige, kojom ova članica Društva hrvatskih književnika slavi i četvrt stoljeća svoga plodnog rada, održan je 19. lipnja u Gradskoj vijećnici Rijeka predstavljanjem autoričinog književnog rada za djecu i nove slikovnice »Ja se mraka ne bojim, a ti?«, u izdanju Izdavačke kuće »Adamić«. Predstavljanje je u ime pokrovitelja Grada Rijeke otvorila pročelnica Odjela gradske uprave za odgoj i školstvo *Branka Renko-Silov*, a čestitku riječkog nadbiskupa msgr. *dr. Ivana Devčića* pročitala je savjetnica za školski vjeronauk *Dajna Jogan-Linić*.

Ovaj značajan jubilej Ljubici je čestitao i *dr. Stjepan Skenderović*, predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima iz Zagreba, dok su o stvaralaštvu Ljubice Kolarić-Dumić govorile prof. *dr. Karol Visinko*, s Odsjeka za krotistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci i prof. *dr. Sanja Vulić*, docentica Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

»Dosadašnji književni opus suvremene hrvatske spisateljice Ljubice Kolarić-Dumić potvrđuje njezino sigurno mjesto u hrvatskom pjesništvu, poglavito u pjesništvu namijenjenom djeci. Ona je jedno od značajnih imena u dugoj plejadi časnih prethodnika, koje je Srijem podario Hrvatskoj«, rekla je prof. *dr. Visinko*.

NAJNOVIJA SLIKOVNICA: Najnoviju Ljubičinu slikovnicu »Ja se mraka ne bojim, a ti?« predstavio je *dr. Marinko Lazzarich* ustvrdivši, kako su stihovi Ljubice Kolarić-Dumić prepuni pjesničkih figura i stilističkih postupaka, poput aliteracije i asonance, pa se

Dr. Milan Špehar, prof. dr. Karol Visinko, Ljubica Kolarić - Dumić, prof. dr. Sanja Vulić i Vjekoslav Vojo Radoičić

Hrvatskoj. Aktivno je sudjelovala u kulturi Grada Rijeke, bila je član uredničkog odbora lista »Odgoj i osnovno obrazovanje«, a od 1994. godine članica je Prosudbenog povjerenstva za literarne radove LIDRANO-a učenika osnovnih i srednjih škola Primorsko-goranske županije. U knjizi »Raspršena vrela književnih djela« *Branka Pilaša*

va Primorsko-goranske županije održan je 11. lipnja u Hrvatskom kulturnom domu Rijeka, a na programu su bile uglazbljene pjesme Ljubice Kolarić-Dumić. Program je vodio poznati riječki glazbenik *Dražen Turina - Šajeta*, a nastupili su dječji zborovi – »Mali Halubajčići«, »Mići Boduli«, »Tratinčice«, »Vežički tići«, »Torretta«, »Zvona

cu težak i odgovoran književni posao. Pokraj pjesničkog nadahnuća, neizbježno je dobro poznavati psihologiju djece predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole, te metodiku i pedagogiju za stariji dječji uzrast, kao znanstvene discipline bez kojih nije moguća komunikacija s malim čitateljima. Našoj Ljubici je to u potpunosti uspjelo, ona

Promicanje istinskih vrijednosti

Prof. dr. Sanja Vulić istaknula je kako dosadašnja objavljena djela nedvojbeno predstavljaju Ljubicu Kolarić-Dumić ne samo kao pjesnikinju za djecu, nego i kao osobu punu topline i ljubavi. »Njezina je djela predstavljaju i kao promicateljicu istinskih vrijednosti, kao zaljubljenicu u oba svoja zavičaja, u onaj ravničarski, srijemski iz djetinjstva, i u onaj primorski u kojem je provela glavninu svoga života. Budući da promiču samo plemenite i pozitivne ljudske vrijednosti, bilo bi lijepo kada bi se njezine pjesme često čitale djeci, bilo na nastavi hrvatskog jezika i glazbene kulture, bilo na vjeronaučnoj nastavi, kao i u priređivanju prigodnih dječjih recitala za vjerske i državne blagdane«, ustvrdila je prof. dr. Vulić.

njezine pjesme s razlogom nalaze u udžbenicima hrvatskog jezika i vrlo se lako uglazbuju, jer same po sebi imaju glazbenu strukturu pogodnu za to. Prof. dr. *Milan Špehar*, s Bogoslovnog fakulteta u Rijeci, govorio je o vjerskoj dimenziji autoričinih djela i zaključio kako su pjesme Ljubice Kolarić-Dumić jasna i jednostavna izraza, nezamagljena smisla i neskrivenih poruka, i da u svojim pjesmama crpi sadržaje iz svog bogatog pedagoškog iskustva i pogađa dječju dušu te širi njihove vidike.

Veliki riječki, hrvatski i i svjetski slikar *Vjekoslav Vojo Radoičić*, ilustrator većine Ljubićinih knjiga, govorio je o njihovoj dugoj i plodnoj suradnji, a zatim se Ljubica Kolarić-Dumić, preplavljena emocijama, zahvalila predstavljateljima i svima koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji njezinih dosadašnjih knjiga i slikovnica, a

Uglazbljene pjesme Ljubice Kolarić –Dumić izveli su dječji zborovi »Zvona viškova« i »Vežički tići«

oduševljena publika imala je prigodu za sam kraj čuti još nekoliko uglazbenih Ljubićinih pjesama u

izvedbi dječjih zborova »Zvona Viškova« i »Vežički tići«, kao i uživati u recitacijama najmlađih

sudionika iz Dječjeg vrtića Rijeka, podcentra Delfin.

Zlatko Žužić

Najviša državna priznanja kulturnim djelatnicima i umjetnicima u Hrvatskoj

Dodijeljene nagrade »Vladimir Nazor«

Hrvatski ministar kulture *Božo Biškupić* uručio je prošloga četvrtka, 19. lipnja, nagrade »Vladimir Nazor« za 2007., najviša državna priznanja, kulturnim djelatnicima i umjetnicima koji su svojim djelom uvelike pridonijeli hrvatskoj kulturi i umjetnosti.

Na svečanosti u Hrvatskom državnom arhivu nagrade za životno djelo te godišnje nagrade dodijeljene su za najbolja umjetnička dostignuća u književnosti, glazbi, filmu, likovnoj, primijenjenoj i kazališnoj umjetnosti te arhitekturi i urbanizmu.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo s područja književnosti dobio je ugledni hrvatski pripovjedač, dramatičar, esejist, glazbeni kritičar i prevoditelj *Nedjeljko Fabrio*, jedna od središnjih osobnosti suvremene hrvatske književnosti. Godišnju nagradu za književnost dobio je *Mirko Kovač*, ugledni prozaist, za roman »Grad u zrcalu« u izdanju Frakture.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo s područja glazbe dobio je *Damir Novak*, dugogodišnji prvak zagrebačkog Baleta, koji je u tijeku 30-godišnje karijere odigrao gotovo sve vodeće uloge baletnoga repertoara. Godišnju nagradu za glazbu dobila je pijanistica *Martina Filjak* za interpretaciju Prvog koncerta za glasovir i orkestar *J. Brahmsa* i izvedbu Koncerta za glasovir i orkestar *Milka Kelemen*.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo s područja likovne i primijenjene umjetnosti dobio je kipar *Dušan Džamonja* koji je svojim plodnim i golemim, nadasve prepoznatljivim i jedinstvenim stvaralaštvom nazočan u suvremenoj hrvatskoj i europskoj umjetnosti više

od pola stoljeća. Godišnja nagrada pripala je slikaru *Muniru Vejzoviću* za izložbu u Galeriji Kula i palači Millesi u Splitu.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo s područja filmske umjetnosti dobio je *Arsen Dedić* akademski glazbenik, koji je jednakim marom skladao popularnu glazbu i glazbu za kazalište i film. Godišnju nagradu za isto područje dobio je filmski redatelj *Ognjen Sviličić* za dugometražni film »Armin«.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo za kazališnu umjetnost dobio je *Georgij Paro*, kazališni redatelj, pedagog, pisac četiriju teatroloških knjiga utemeljenih na vlastitoj prak-

si i jedan od velikana hrvatskoga glumišta. Godišnju nagradu dobio je glumac *Boris Svrtan* za dramatizaciju romana »Metastaze« *Ive Balenovića* te za režiju i scenografiju istoimene predstave u Satiričkom kazalištu Kerempuh.

Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo za arhitekturu i urbanizam dobio je arhitekt *Ante Vulin*, koji je ostvario fundamentalan opus u korpusu hrvatske moderne arhitekture. Godišnju nagradu dobili su *Lea Pelivan* i *Toma Plejić* za izvedbu gimnazijske zgrade i športske dvorane u Koprivnici.

Nagrada koja nosi ime hrvatskog pjesnika Vladimira Nazora dodjeljuje se od 1959. ■

Irena Vrkljan – Jasna Horvat, »Pismo u pismu«, Naklada Ljevak, Zagreb, 2008.

Dolazak imaginarnog listonoše

Knjiga je pisana u nesvakidašnjem obliku epistolarnog pisma, kakvog u suvremenoj književnosti gotovo da i nema. Iako pripadaju različitim generacijama, pisma dviju autorica izgradit će most koji čini nebitnim razlike u svakom pogledu

Piše: Đurđica Stuhldreiter

»...Sumnjičavo si promatrala smetene pokrete jedne starije žene u kuhinji i s pravom bila nepovjerljiva. Što bi ti ona uopće još mogla reći? To njeno nervozno bavljenje sitnicama oko štednjaka, oko teksta, a sam životni put izgleda nekako otrcan, bez obrisa. Ona pripada generaciji bivših ratova koji su dva puta opustošili njenu zemlju. Za tebe taj život vjerojatno više ne posjeduje nikakvo vidljivo središte i čini ti se poput života na podlozi od pijeska...«

Ove bi se riječi iz knjige »Pisma mladoj ženi« Irena Vrkljan mogle uzeti kao polazište za nastanak najnovijeg naslova što ga potpisuju čak dvije autorice. Doživljavajući svaka na svoj način književnost kao mogućnost, spas ili izlaz, stvaraju djelo neobičajeno u novijoj književno-

sti. Knjiga je, naime, pisana u nesvakidašnjem obliku epistolarnog pisma, kakvog u suvremenoj književnosti gotovo da i nema. Iako pripadaju različitim generacijama, njihova će pisma izgraditi most koji čini nebitnim razlike u svakom pogledu.

POSVEĆENOST PISANOJ RIJEČI: Irena Vrkljan jedna je od najprisutnijih osoba u hrvatskoj književnosti. Njezina posvećenost pisanoj riječi, ali i drugim oblicima umjetničkog djelovanja, traje već gotovo pedeset godina. Svoj je uspješni umjetnički rad započela u okviru generacije »krugovaša«, kojima pripada i dobnio i poetički. Odlaskom u Berlin, u drugi jezik i drugu kulturu, dolazi do novog zaokreta u njezinoj poetici. Promišljajući o sebi, počinje raditi inventuru vlastite intime, koja tako

postaje njezinom trajnom tematskom opsesijom (»Marina ili o biografiji«, »Berlinski rukopis«, »Dora ove jeseni«). Ta će opsesija puninu i smisao dobiti u autobiografskom romanu »Svila, škar« (1984.). Kriminalističkim romanima »Posljednje putovanje u Beč« i »Smrt dolazi sa suncem«, Irena Vrkljan pokazat će da joj ni taj žanr nije stran te da ima dovoljno umjetničke znatiželje za stvaranje različitih formi. Njezine su knjige prevedene na mnoge jezike, a dobitnica je i niza značajnih nagrada pa i »Vladimira Nazora« za životno djelo.

Takva osebujna i snažna umjetnička osobnost postaje vodiljom jednoj drugoj osobi na koju bi se mogle odnositi riječi iz uvodnog citata. Dopisujući se s njom gotovo dvije godine, postaje putokaz mladoj ženi što u svojim pismima itekako uvažava smjernice velike Irene. Na taj način dobiva priliku iskazati svoja promišljanja i umijeće korištenja riječi. Iako obrazovanjem i svakodnevnim životnim obvezama pripada drukčijem svijetu, ovim dopisivanjem produbljuje blizinu s ljudima koji umjetnost smatraju svojim životnim izborom.

MALI KNJIŽEVNI OBLICI: Jasna Horvat (1966.), profesorica je statistike na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. No da njezini interesi nisu vezani samo za struku, svjedoči i suradnja s Dječjim kazalištem Branka Mihaljevića iz Osijeka koje je uprizorilo nekoliko njezinih igrokaza. Već tada ona »kao kontrast svojoj profesiji, ali jednako uspješno, odabire književnost kao svoju drugu ljubav«. Kao rezultat takvog odabira nastaje knjiga »Alemperskina kazivanja«

(2005.), a »Pismo u pismu« to još jednom potvrđuje.

U vrijeme kada malo tko piše pisma, a u poštanskim sandučićima nalazimo uglavnom račune i reklamne letke, roman u obliku pisma gotovo da oživljava neka prošla vremena. U tim, ne tako dalekim vremenima, pisma su značila nešto sasvim drugo. Bjelina papira kojom su započinjala pružala su bezbrojne mogućnosti i nudile onu razinu razotkrivanja intime na koju je svatko od nas bio spreman pristati. Pisma su tada mogla postati mali književni oblici, mediji prijateljstva, ali i čuvari tajni koje nikako nisu smjela biti dostupne prozaičnim, svakodnevnim ljudima i njihovim niskim strastima.

Sve te odlike pisma oživljava knjiga »Pismo u pismu«, pretvarajući se u priču prožetu snažnim lirizmom i argumentiranom dokumentarnošću. Koncipiran kao zanimljiva priča, budi u čitatelja znatiželju i ispunjava jednu od glavnih zadaća u gotovo izumrlom obliku komuniciranja – iščekivanja odgovora. Dolazak imaginarnog listonoše svakim će novim pismom produbiti naš odnos prema ove dvije autorice i možda probuditi želju da se i sami uključimo u to dopisivanje.

Tražeći sebe, svoje kulturološko određenje i literarnu pripadnost, pojašnjavajući obiteljske prilike i opisujući svoja putovanja, Jasna će Horvat, čija pisma zauzimaju veći dio knjige, stvoriti štivo kojem će konačni čar dati velika Irena Vrkljan. Kao rezultat takvog odnosa i prožimanja nastao je roman »koji donosi obilje kulturološke građe, emocija i pitanja o identitetu i istinskim vrijednostima«.

Jezični savjetnik

Izjednačenje rezultata

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Slušajući prijenose nogometnih utakmica možete čuti glas uzbudjenog komentatora koji vam kaže: »Gooooooooool. Rezultat je poravnan!«

– Može li rezultat biti poravnan?, pitam supruga. A on mi odgovara: – Što je tebi, ženo? Ti se u ovako važnim trenucima baviš jezičnim pitanjima. Htjedoh mu reći kako se uvijek bavim jezičnim pitanjima, ali odustajem shvativši da nisam odabrala pravi trenutak za zrnca jezične kulture.

Hrvatska nogometna reprezentacije, na ovome prvenstvu, nije morala sustizati prednost protivnika sve do izvođenja jedanaesteraca i nesretnog ispadanja. Među Hrvatima je zavladao šok i nevjerica, danima se prepričavao gol kojim su Turci u posljednjoj sekundi produžetaka došli do izjednačenja.

Vladimir Brodnjak u svome »Razlikovnom rječniku srpskog i hrvatskog jezika« navodi da je poravnanje: 1. u pravnoj terminologiji nagodba, rješenje u nekom sporu; 2. i u hrvatskom jeziku izjednačenje, izravnjanje.

Vladimir Anić u »Velikome rječniku hrvatskoga jezika« pojašnjava riječi poravnanje i izjednačenje. Poravnati (se, što) glagol je svršena vida, znači: 1. učiniti ravnim, dovesti u ravnu crtu (npr. redove), 2. učiniti da površina bude ravna (npr. krevet), 3. u tiskanim tekstovima urediti tekst u odnosu na margine i rubove papira. Glagolski pridjev trpni glagola glas poravnan, a za srpski je jezik uobičajeniji oblik poravnat.

Izjednačiti (koga, što, se) glagol je svršena vida, 1. izjednačiti koga ili što znači: a) učiniti jednakim, postaviti u isti red vrijednosti, b) u športu postići isti rezultat kao i protivnik; izjednačiti se postati jednak. Glagolski pridjev trpni glagola glasi izjednačen, a glagolska imenica izjednačenje.

Dakle, dvojbe nema. Nogometni, i bilo koji drugi rezultat, može biti izjednačen dok nogometni travnjak može biti poravnan. Poravnat ćemo nešto što je neravno, grbavo, izbočeno...

Kako bi nam se ispunio nogometni san, poželimo hrvatskim reprezentativcima na sljedećem prvenstvu puno zgoditaka koje će s lakoćom postizati, a njihovim protivnicima zaželimo da nikako ne dođu do toliko željenog izjednačenja bez obzira na to hoće li snage na terenu biti izjednačene ili ne.

Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Matija Gubec« Tavankut PROGRAM XXIII. SAZIVA PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME, TAVANKUT 2008.

1. dan, 11. srpnja 2008., petak

* 19,30 Otvorenje izložbe slika nastalih na XXII. sazivu
Kolonije i otvorenje XXIII. saziva Kolonije Tavankut 2008.

2. dan, 12. srpnja 2008., subota

* 7-12 Izrada starinskih perlica od slame na manifestaciji
»Natjecanje risara«

3. dan, 13. srpnja 2008., nedjelja

* 9-18 Rad slamarki u prostoru OŠ »Matija Gubec« – Tavankut
* 16,30 Okrugli stol

4. dan, 14. srpnja 2008., ponedjeljak

* 9-18 Rad slamarki u prostoru OŠ »Matija Gubec« – Tavankut

5. dan, 15. srpnja 2008., utorak

* 9-18 Rad slamarki u prostoru OŠ »Matija Gubec« – Tavankut

6. dan, 16. srpnja 2008., srijeda

* 9-18 Rad slamarki u prostoru OŠ »Matija Gubec« – Tavankut
* 18,00 Filmska večer

7. dan, 17. srpnja 2008., četvrtak

* 10-18 Rad slamarki na trgu ispred Gradske kuće

8. dan, 18. srpnja 2008., petak

* 11-18 Rad slamarki u prostoru OŠ »Matija Gubec«
– Tavankut

* 19,00 Književna večer

* 20,00 Svečana večer

9. dan, 19. srpnja 2008., subota

* 19,30 Kulturno-glazbeni program i zatvaranje XXIII. saziva
Kolonije

* Nastup HKUD-a »Dubrave« iz Aladinica (BiH), KUD-a
»Ivan Goran Kovačić« iz Velike (RH) i društvo iz Istre

* Risarska večer, uvod u »Dužijancu 2008.« u Tavankutu

10. dan, 20. srpnja 2008., nedjelja

* 10,30 Svečana Sveta misa

* 20,00 Bandašicino kolo

Dana 8. kolovoza 2008. godine izložba slika nastalih na XXIII.
Koloniji u vestibulu Gradske kuće, otvorenje u 18 sati.

Proštenje na Bezdanskom putu

Obljetnica postavljanja kamena temeljca

U crkvi svetog Nikole Tavelića na Bezdanskom putu kod Sombora svake godine se proslavljaju dva proštenja. Povodom blagdana sv. Nikole Tavelića, proštenje je 14. studenoga, a drugo se slavi ljeti. U lipnju 1971. godine postavljen je kamen temeljac za crkvu, koja je iste godine i sagrađena. Godinu dana ranije,

Gromilović koji su s ostalim vjernicima pomogli izgradnju crkve. Ponijeli su teret početka izgradnje kao i radost svršetka radova.

U nedjelju 22. lipnja, svečanim euharistijskim slavljem uz mnoštvo vjernika, na 37 obljetnicu postavljanja kamena temeljca, proslavljeno je ljetnje proštenje. Svetu misu predvodio je vlč. Davor Kovačević

21. lipnja 1970. godine ostatak će zlatnim slovima upisan u povijesti Katoličke crkve u Hrvatskoj. Toga je dana hrvatski narod dobio prvog kanoniziranog sveca-mučenika, sv. Nikolu Tavelića. Taj veliki događaj proslavljen je svečano u Rimu i u domovini.

Zemlja na kojoj je sagrađena crkva dar je vjernika Aranke i Pere

iz Bačkog Brega, uz župnika ove župe dr. Marinka Stantića i ovogodišnjeg somborskog mladomisnika Zlatka Pletikosića.

Na kraju svete mise, vlč. Marinko Stantić zahvalio se svim vjernicima koji su ove godine pomogli obnovu crkve, te Mariji Čuvarčić koja je, prekrasnim cvjetnim aranžmanima za prigodu proslave pro-

štenja, ukasila prostor oko oltara.

Sveti Nikola Tavelić jedan je od cvjetova Kristove crkve. Njegova svježina i ljepota i danas je prisutna u ovozemnoj Crkvi te nas

potiče da i mi kršćanski rastemo i druge podižemo te se nikada ne uskoлебamo u vjeri i nasljedovanju Krista, pa i uz cijenu većih žrtava.

M. T.

Obilježen blagdan hrvatske zajednice – dan rođenja Ivana Antunovića

»Tajna Karola Wojtyła«

Najprije čovjek

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

I mao sam nedavno sreću biti na jednoj skromnoj proslavi u Zadru. Naime, 9. je lipnja prošlo pet godina od kada je Ivan Pavao II. boravio u Zadru. Zadrani su željeli obilježiti tu skromnu obljetnicu. Toga je dana i godišnjica ređenja nadbiskupa mons. Ivana Prende. Bio sam i na njegovu ređenju, pa mi je tim više ovaj susret bio drag. U sklopu svečane akademije u kojoj smo najprije pogledali dokumentarni film o Papinom boravku u Zadru, uživali u nekoliko vrsnih glazbenih točaka, središnji je događaj bio – izlaganje gospodina Andreasa Engliša. Tko je on? Mnogima je poznato kako je jedan od najglasovitijih mladih novinara, koji je osamnaest godina pratio Ivana Pavla II. na pastoralnim putovanjima. Iz Njemačke je i pisao je za Njemačku. Kada je došao u Vatikan, nije bio vjernik. Ivan Pavao II., unatoč tomu, u mladom je čovjeku prepoznao vrsnog novinara i želio ga je imati pokraj sebe. Jedan od rijetkih novinara koji je uživao Papino apsolutno povjerenje, a time i neposrednu blizinu.

Još za života Ivana Pavla II. napisao je zasigurno jednu od najboljih knjiga o tom velikanu našega vremena. Knjiga pod naslovom »Tajna Karola Wojtyła«, najčitelnija je u ovom času i sada je bestseller. Ne sluteći da ću susresti autora, već duže vrijeme ta mi je knjiga večernje štivo prije spavanja. Pisana je tako zanimljivo da sam neka poglavlja i detalje čitao i više puta. Svaki sam put doživio veliku novost kao da prvi put čitam. Uistinu je opravdan naslov »Tajna«. I sam je autor zadivljen pitanjem tko je zapravo Karol Wojtyła? To je pitanje postavio sebi na početku knjige, a cilj knjige je odgovoriti na to pitanje kada ga danas – sutra – zapita sin, a tko je bio Karol Wojtyła? Još važnije pitanje – kakav je bio taj veliki čovjek našega vremena?

SEDAM DANA U BOLNICI S PAPOM: U velikom broju »zakulisnih detalja« ovaj vrsni novinar opisuje situacije u kojima se nalazio veliki Papa. Otkriva jedan cijeli svijet koji je običnom čovjeku nedostupan i nemoguće je znati što se krije iza pojedinih susreta i događaja na tim velikim putovanjima. U knjizi su objavljeni mnogi takvi detalji koji bacaju jako svjetlo na veliki lik Ivana Pavla II. To svjetlo je tako jarko da je Papa uistinu zasjaio u posve novom svjetlu. Ima slučajeva kada mu je sam Sveti Otac rekao da o tom događaju ne piše za njegova života. Mnoge stvari sam pročitao. Ono što me se na ovoj akademiji osobito dojmilo, a što ne piše u knjizi, jest ovaj događaj.

Andreas je ispričao sljedeće. Mjesec dana prije smrti Ivan Pavao II. je bio zadnji put u bolnici. Bilo je to u ožujku. Kako Papu u bolnici, pa i tajno, mnogi posjećuju, osobito noću, s Papom je u bolnicu išao i on kao

Knjiga pod naslo-

vom »Tajna Karola

Wojtyła«, najčitani-

ja je u ovom času i

sada je bestseller. Ne

sluteći da ću susresti

autora, već duže vri-

jeme ta mi je knjiga

večernje štivo prije

spavanja. Pisana je

tako zanimljivo da

sam neka poglav-

lja i detalje čitao i

više puta. Svaki sam

put doživio veliku

novost kao da prvi

put čitam. Uistinu

je opravdan naslov

»Tajna«. I sam je

autor zadivljen pita-

njem tko je zapravo

Karol Wojtyła?

novinar. Tamo je bio, boravio, spavao. Papa je želio da bude zabilježen svaki trenutak, makar i ne za javnost, ali za povijest. Tako je Andreas proveo sedam dana u bolnici s Papom. Dolazili su službeno iz Vatikana, a kardinal Ratzinger redovito noću. Kada je svome sinčiću priopćio kako ide u bolnicu (sinčić ima četiri godine), zamolio je tatu da Papi ponese jedan crtež koji je on djetinjim rukama nacrtao uz tekst – kad to Papa primi kao dar, onda će ozdraviti. Jasno da Andreas to nije predao Papi nego njegovom tajniku da stavi među ostale darove koji danomice Papi stižu i popunjavaju Vatikanske sobe, a da ih Papa nikad ne vidi. Prošao je boravak u bolnici. Papa se vratio u Vatikan umrijeti. Novinar je dobio jedan dan slobodan. Posve miran, ne očekujući nikakav poziv, toga dana nije uranio. Međutim, stigao je hitan poziv iz Vatikana da odmah dođe. Mislio je da je šala. Ali, zvao ga je Papin tajnik. Novinar je bio siguran da je u pitanju otkaz, jer je upravo tih dana izišla spomenuta knjiga i sigurno je Vatikanska služba našla nešto »nepodobno« za objavu i slijedi otkaz. Tako se spremio i odjurio u Vatikan.

VOLIO JE SVAKOGA ČOVJEKA: Čekala ga nestrpljivo vatikanska straža uz tekst: čekaju te. Kada je prošao Damazovo dvorište, već je tajnik s prozora viknuo: čeka te. Pitao je: tko? Odgovor je bio: on – Papa. Ušao je u Papinu sobu pun poštovanja, ali i straha. Papa je čekao jedan tajni posjet i htio je prije toga vidjeti svoga novinara. Kada je ušao u sobu, Karol Wojtyła je u ruci držao crtež njegovog sinčića. Pogledao ga je i rekao: »Je li, nećete me zaboraviti kada umrem?«. Dok je to pričao, glas je podrhtavao, a svima nama je izmamio suze. Tada je dodao: »Tajna Karola Wojtyła je bila u tome što je volio svakoga čovjeka, napose malenog čovjeka«. Dalje nam je novinar svjedočio o svom procesu obraćenja od agnostika do iskrenog vjernika. Ustvrdio je: »Ivan Pavao II. cijeloga je života tražio isključivo Boga i njegovu volju i ja sam vidio«, kaže autor, »da taj Bog Ivana Pavla II. postoji i da je taj Bog dobri Bog. Sada, kada želim odgovoriti svome sinu, moći ću reći da sam poznavao Ivana Pavla II. koji je bio najprije čovjek«.

Taj događaj i doživljaj duboko mi se urezao u srce. Nakon akademije i osobno sam razgovarao s autorom. Spomenuo sam mu neke dijelove knjige. Radovao se je. Ovaj detalj koji je ispričao, a koji nije u knjizi, odzvanjat će mi do kraja života u ušima: najprije čovjek. U naše vrijeme susrećemo toliko ljudi, a tako rijetko čovjeka. Kako je divno vidjeti cjelinu jednoga života, koji je od početka do kraja samo ljudski i shvatiti da samo s čovjekom može Bog imati velike planove!

Kad blato sve pokrije može se i »krečat«

Blato ravno poput stakla

Tek kad bi bila »omazana«, kuća je dobivala onu posljednju formu * Za razliku od pijeska, vapna i cementa, potrebnih za žbukanje, materijal za mazanje bio je besplatan *

Čim se maz osuši, kuća je bila spremna za »krečanje«

Piše: Ivan Andrašić

Kuća pripremljena za posljednji korak zidara imala je svoju konačnu formu, samo je tražila posljednju »šminku«, posljednje dotjerivanje i ispravak onoga što su, eventualno, propustili prethodni majstori.

Prvi korak posljednje faze rada zidara bio je vezan za ugradnju dovratka, odnosno osnova za vrata i prozore. Ovisno o dimenzijama pripremljene čamovine za dovratke, ranije ostavljeni trokutasti otvori u zidovima, namijenjeni uzidivanju vrata i prozora, sjekirama bi se tesali, odnosno oblikovali na potrebne pravokutnike.

Majstor bi ih uglavljivao, uz pomoć viska, ili, ukoliko je imao, još bolje »vaservage«, određivao njihovu vertikalnu i horizontalnu. Kad bi ih uglavio, eventualne

šupljine ispunio bi pripremljenim blatom, a spoj dovratka sa zidom istim blatom bi fino obradio, tako da bi sve izgledalo kao da je iz jednoga dijela. Tako uglavljeni i spojeni dovratci čvrsto su stajali, nisu se pomicali, a kasnije bi dolazio tišljer i radio svoj dio posla. Vanjski izgled zidar bi dotjerivao mazanjem, ili, ukoliko bi domaćin bio u mogućnosti osigurati potrebnu opeku, platovanjem.

PRIPREMANJE BLATA: Blato za mazanje domaćin bi pripremio u dvorištu, u za tu namjenu iskapanoj, obično kružnoj rupi dubine oko pola metra, promjera oko dva metra. Domaćin bi dovezao potrebnu količinu glinovite zemlje iz »krečane« i uz, po uputama majstora potrebne količine pljeve, postupno kvasio i miješao ovu

smjesu.

Smjesa bi se najbolje umijesila bosim nogama, odnosno gaženjem. U tom dijelu posla djeca su zdušno pomagala, a što bi bilo više parinogu, blato bi se bolje i kvalitetnije umijesilo. Valjalo je da prenoči i sutradan se premijesi, kako bi se lakše razmazivalo. I najveća sirotinja, koja nije mogla platiti majstora ni novcem, ni naturalno, kuću bi omazala, ali sama. Kako god bi znali, blatom bi oblijepili zidove, a onda kvasili otvorene dlanove i njima blato ravnali koliko god bi to bilo moguće.

KREČ: »Kreč će sve pokrit«, govorile bi bake, tako da nije bilo sekiracije oko malih neravnina. Sirotinja opet vesela, kuća će »lipo izgledati«, a bez troška. Većina je mogla sebi priuštiti majstora, koji je znao znanje, pa bi se nanoseno blato obradilo uz pomoć njihovih alatki. Uz stalno kvašenje, ono što bi sirotinja radila dlanovima, majstor bi ravnio oblom. Takav maz osušio bi se i ostao ravan poput stakla, prošaran pljevom i spreman za krečanje. Manji broj domaćina, onih imućnijih, koji bi uspjeli nabaviti opeke, kuću je sa zadnje strane, obično sjeverne, platovalo. Zid bi se uz pomoć blata oblagao opekama, odnosno podziđivao »na kant«. Obično bi se nakon četiri

reda na kant, pravio »zub« od dva reda opeke »na pola«. U podziđivanju majstor bi rabio letvu i vaservagu, tako da bi zid bio idealno ravan. Ovako podzidan zid bio je dobra zaštita od udara kiše, nije bilo mogućnosti za osipanje zemlje od koje je kuća nabijena.

I platovani zidovi mazali bi se blatom, kako bi se mogli oličiti, jer, kako bake kažu, »Kreč kuću čuva«. Zidari su radili još jednu vrstu posla. Znalo bi se zbiti da sirotan, koji je nabio nisku kuću kroz koju godinu postane malo imućniji, pa dođe na ideju da je »malo digne«. Zanimljivo, majstori su imali svoju tehniku podizanja greda sve sa stropom i krovnom konstrukcijom, a uz pomoć nekoliko gvintova, odnosno dizalica, stupova i fosni. Kako se zid u visinu nije mogao nastavljati nabojem, dozidivao bi se blatom i ćerpićem. Kad bi se malo prosušio, stupovi podupirači i fosne, opet uz pomoć gvintova, izmicali bi se, a krovna konstrukcija sa stropom spuštala bi se na novi zid. Kad bi se zid omazao, nadogradnja se ne bi ni zamijetila, sve bi bilo jedna ravna ploha. Istim postupkom zidovi bi se mazali i s unutarnje strane i tako je sve bilo pripremljeno za dolazak novih majstora, nakon čijega posla će kuća biti i useljiva. ■

Trudnoća na + 35 stupnjeva

Piše: dr. Marija Mandić

U načelu, u danima kad temperatura zraka prelazi 30 stupnjeva Celzija, za trudnice je najvažnije izbjegavati izlaganje najjačem suncu, pogodno se obući, češće se tuširati i rashlađivati prirodnim napitcima. Olako prihvaćanje visokih temperatura i zanemarivanje njihovog utjecaja na zdravlje, kod trudnica može izazvati ozbiljne posljedice, kao što su – vrtoglavica, gubljenje svijesti, grčevi, premorenost, pa i toplotni udar, o kojem smo govorili prije nekoliko brojeva. Također, sve zdravstvene tegobe, koje je trudnica oduvijek imala, prilikom ovako visokih temperatura kao da se udvostručuju: stopala više natiču, češća je pojava vrtoglavice, nervoze i izuzetno pojačano znojenje. Svakako, apetit se također pojačava. Najčešće se buduće majke žale kako se osjećaju veoma loše, muči ih vrtoglavica, otežano spavanje, imaju osjećaj da su preteške same sebi, pogotovo one u poodmakloj trudnoći. Postoje brojni razlozi zašto trudnice loše podnose velike vrućine i to, prije svega, zbog hormona progesterona koji povećava temperaturu tijela.

Kako bismo pomogli trudnicama da što lakše prebrode vruće ljetne dane i spremne dočekaju porođaj, navest ćemo nekoliko savjeta kojih bi se trebale pridržavati.

Od 11 do 16 sati ne bi trebale boraviti vani, osim u slučaju da u pretoplim stanovima ne postoje rashladni uređaji. Tada se preporu-

čuje boravak u parkovima s puno drveća i pojačanim strujanjem zraka. Prilikom izlaganja suncu svaka trudnica, kao i svi drugi, mora zaštititi kožu od sunca koristeći kreme s visokim zaštitnim faktorima (30 i više). Posebno na oprezu trebaju biti trudnice s takozvanim rizičnim trudnoćama, koje, pokraj sve zaštite, trebaju nositi i naočale za sunce i šešir.

Kako klima-uređaji i kod nas sve više i više postaju uobičajeni, prilikom njihovog korištenja ipak treba biti oprezan. Za trudnice u prostorijama s klima-uređajima razlika u temperaturi u odnosu na vanjsku treba biti između osam i deset stupnjeva. Čak i po najvrućijim danima ne smijete programirati klimu na temperaturu ispod 18 stupnjeva.

Što se tiče oblačenja, neophodno je oblačiti garderobu od prirodnih materijala i svijetlih tonova. Sintetika se ne preporučuje, jer ćete se u njoj samo upariti i stvoriti pogodno tlo za razvoj bakterija. Uska garderoba usporava disanje i narušava toplotno usklađivanje organizma. U odjeći svijetlih boja od prirodnih materijala, kao što su pamuk i lan, bit će vam mnogo ugodnije.

Pijte tople (ne vruće) čajeve. Pretjerano ohlađeni napitci neće nadoknaditi manjak tekućine. Oni se duže zadržavaju u želucu, pa im treba više vremena da dospiju u stanice. Osim toga, uvjetuju i pojačan rad znojnih žlijezda. Treba piti

tekućinu koja je otprilike sobne temperature. Koliko god nevjerovatno zvučalo, topli zeleni čaj će vam najbolje utoliti žeđ. Tu su i čaj od mente, negazirana mineralna voda, kompoti i voćni sokovi od jabuke, naranče i grejfruta, prirodni napitci od mrkve i cikle. Sok od limuna, razrijeđen s vodom u razmjeri 1:10, obnavlja elektrolitičku ravnotežu i sprječava pretjerano znojenje. Ipak, osobe koje se mnogo znoje trebaju piti mineralnu vodu, kako ne bi došlo do elektrolitnog disbalansa. Vitamin C će vam ublažiti posljedice vrućine, kao što su – umor, vrtoglavica i iscrpljenost. Slatka gazirana pića treba izbjegavati, jer sadrže šećer, pa ćete i dalje biti žedni. Nemojte pretjerivati niti s napitcima koji sadrže kofein.

U prehrani treba biti zastupljeno što više svježeg voća i povrća. Lagana i lakosvarljiva prehrana, mediteranska, s dosta salata od povrća, posnih sireva, maslinova ulja i prohladene čorbe s povrćem. Preporučuje se riba na roštilju i lagano meso. Treba smanjiti unos bjelanjčevina i ograničiti konzumiranje mliječnih proizvoda na pola litre dnevno. Rizično je pojesti sendvič koji je stajao nekoliko sati na sobnoj temperaturi, kao i podgrijavanje hrane ispod ključanja, jer to odgovara bakterijama. Namirnice obavezno držati u hladnjaku. S povišenim temperaturama pojavljuju se i patogeni mikroorganizmi koje ljudi zadržavaju,

prenose na hranu, a opasni su jer nemaju neugodne mirise.

Tijekom vrućih dana trudnicama je neophodno izbjegavati teže fizičke poslove, kao i kuhanje i peglanje i sve što pridonosi zagrijavanju prostorija. Nasuprot tome, kad god se ukaže prilika, preporučuje se plivanje u vodi provjerene kvalitete. Ova vrsta fizičke aktivnosti idealna je u ljetnim mjesecima, pod uvjetom da voda nije previše hladna i zagađena. Plivanje ne samo da osvježava tijelo, već osigurava i prirodnu vodenu masažu, koja ublažava bolove u nogama i leđima. Ipak, i u ovoj vodenoj blagodati budite umjerene. Dvadesetak minuta laganog plivanja sasvim je dovoljno za oporavak buduće mame. Preporučuju se i kupke za stopala. Napraviti ćete ih tako što ćete u hladnu vodu staviti malo morske soli, ružmarina i nekoliko kapi ekstrakta divljeg kestena. Ovako će se tegobe u svezi s bolovima u stopalima i natečena stopala smanjiti, a miris etarskih ulja i ružmarina učinit će da se bolje osjećate. ■

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

 551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

Poštovani čitatelji,
U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici.

Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na: hrvatskarijec@tippnet.rs

Učenici iz Vojvodine postigli lijep uspjeh

Prva nagrada u dobnoj skupini od 7 do 12 godina

Za mene je srića

Šta je to srića po kadgod znam, a po kadgod ne bi znala odgovorit na to pitanje. A kad bi išla pitat ljude i dicu okolo, svako bi mi štogod drugo kazo.

Ljudi dosta ritko svaćaje da su srićni, obično su natmureni i dosta se žale na koješta. Al sad kad ja sidnem i mislim šta je to za mene srića, dosta mi tog padne na pameti. Možda se to kome čini nike sitne stvari, al eto. Za mene je srića što nas ima troje dice i što se lipo slažemo. Po kadgod, doduše, to zna bit

velika gužva i galama po kući, al ja volim, jer nikad nisam usamljena, a nije mi ni dosadno. Imam dvi godine stariju sestru i sedam godina mlađeg brata. Sestra i ja idemo u škulu, a mali brat ide u zabavište. Po cio dan kod nas ima sigranja jer smo blizu škole, pa nam često dođu drugarice. Bude tu naravno i zajedničkog učenja. Mlađi brat nam je dosta razuman, pa nam ne dira knjige i sveske. On je pravi mali nemirko i uvik voli da je u centru pažnje. Nas dvi smo dugo ubedivale mamu da nam rodi bebu, a baš smo želile brata. Zato je on sada u našoj kući centar okupljanja. Fala Bogu, mi smo svi zdravi. O toj srići da smo svi živi i zdravi nisam baš prija razmišljala, a ni svaćala.

To se prominilo onda kad smo saznali da jedna naša drugarica iz razreda triba da se hitno operiše. Imala je tumor, to nas je sve uzdrimalo. Srićom, tumor je bio dobroćudan i ona se brzo oporavila. Dok ne doživiš da ti kogod drag bude u opasnosti ne možeš ni svatit kako ti je život lip samo zato što si živ, zdrav, i svi oni moji mali problemi i brige mi se čine sasvim beznačajni i bezveze. Mama mi je to i prije divanila, a ja sam je gledala onako blido-nisam to mogla svatit.

Sad dosta često kad čujem za kako bolesno dite, ja pošaljem SMS da bi se sakupili novci za ličenje. A češće i u kapelicu blažene Marije Petković se molim za moje, i zdravlje mojih najbližih.

Gordana Cvijin, (12 godina), Subotica

Prva nagrada u dobnoj skupini od 13 do 16 godina

Uspomene

Lijep je bio mjesec travanj ove godine. Znete ono: proljeće se budi, cvijeće cvjeta... Klasika. No, nisam samo na to mislio, premda priznajem kako ne volim zimu i da me proljeće inspirira za mnoge lijepe stvari. Tako sam započeo veliko pospremanje moje sobe, zapravo pripremu za gimnazijske dane. Odlučio sam puno toga nepotrebnoga baciti, odvojiti ono što će mi uvijek trebati, ponajprije knjige i neke bilješke, ali i neke predmete koji me podsjećaju na lijepe dane provedene u osnovnoj

školi. I tako, pospremajući, hrpa za smeće je postajala sve veća, a na suprotnoj strani tek hrpica. No, onda sam sjeo i počeo razgledati.

Fotografije s krštenja. Isuse Bože, pa to je bilo u prošlom stoljeću! Skoro da ne mogu prepoznati roditelje, baku i djeda, auto kojim smo se odvezli do crkve. Zatim, nema moje sestre. Ah, pa neko sam vrijeme bio jedinac. Spuštam sliku na pod pokraj sebe i odmah uzimam novi papir. Piše nešto na mađarskom. Ne razumijem. Onda okrenem drugu stranu, a ondje piše to isto na hrvatskom. Nekakve upute oko carine... Vidim da je godina 1996., dakle imao sam tri godine. Pa da, nekad smo morali do tete u Zagreb putovati preko Mađarske. Joj, sad sam se sjetio tog puta i kako mi je već bilo dosta sjedenja u autu i čekanja na granici po nekoliko sati. Nova fotografija: prvi razred. Nemam dva zuba! Baš sam smiješan. A tek što su smiješni moji

frendovi iz razreda. Smijući se samom sebi, spustio sam fotografiju natrag na hrpicu. I tako redom, vidim kako imam puno tih školskih i morskih fotografija. Svaka govori za sebe: ujna u Rovinju, djed i puno prijatelja u Zadru, teta i bratić u Splitu, pa onda druga teta u Zagrebu, zatim nekoliko papirića s adresama i onda nekoliko listova spojenih spajalicom iz 2002. godine. Na njima

pjesme, poezija. Započeh čitati i, začudo, sjetio sam se svake od pjesama. Bilo je to veliko natjecanje u Subotici, na kom je sudjelovalo više od stotinu recitatora iz Vojvodine i na kojem sam pobijedio recitirajući »Hrvatski jezik« od Vladimira Nazora. To je bio moj prvijenac među nagradama koje sam poslije osvajao. A kako mi je bilo lijepo u Subotici... Sjećam se velike, zapravo ogromne knjižnice, s binom na kojoj smo nastupali pokraj glasovira, pa novinari, svjetla, a posebice se sjećam ručka. Bio je krasan, vojvođanski. Tamo sam upoznao... Gledam fotografiju i podsjećam se imena njihovih prijatelja i gdje žive.

Moram prekinuti pregled hrpice. Idem u školu.

Na prvom satu, malo su mi misli odlutale po moru i još nekamo, kad je u učionicu ušla voditeljica dramskog odjela i pozvala me van. Na hodniku, samo me je poljubila i rekla da idemo u ured direktorice. Uvela me je u zbornicu, prostoriju u kojoj nastavnici ostavljaju dnevnik i imaju sjednice, i rekla da sačekam. Prvo sam sjeo, a onda krenuo u obilazak te velike prostorije. Na zidovima izvještene fotografije i diplome. Neke su stare i stotinu godina, a ima i novih. Onda prepoznam jednu, pa drugu, pa... tako redom – desetak mojih. »Zar ih je toliko bilo?«, pomislio sam i oduševio se ugledavši i moje pobjedničke diplome sa »Zlatne ribice«. Za svaku me vežu najljepše uspomene, dakako zbog dragih ljudi koje sam preko toga natječaja upoznao. Moj prvi susret s Vanjom, za koju sam mislio da je neka stroga i »strašna« profesorica, a ispalo je da je to draga i fina gospođa, lijepih manira i dobrog srca. Pa onda svi njezini suradnici, uključujući fantastične kuharice i šofera koji nas je vozio po Cresu. Prijatelji, s kojima sam skupa organizirao maškare, glumio, plešao, malo se i glupirao, ali prije svega stekao veliko bogatstvo što imamo

eh na natječaju »Zlatna ribica 2008.«

jedni druge i što mi je danas zbog tog saznanja puno srce. Dobro, neću preskočiti ni simpatiju. Čitao sam negdje kako je za to potrebna kemija. Ja s kemijom baš i nisam dobar, ali mi nije bila ni potrebna da osvojim Katerinu. Ima tu nešto puno važnije od kemije, barem tako mislim.

Toliko sam se zagledao u diplomu na zidu, da uopće nisam primijetio ulazak direktorice i moje šefice dramskog odjela. One su mi radosno priopćile kako ću kroz nekoliko dana dobiti jedno veliko priznanje na općini, za postignute rezultate na raznim natjecanjima. U obrazloženju je stajalo i: »...dvije pobjede na međunarodnom natječaju...« nisam čitao dalje, znajući o čemu se radi. Ubrzo sam čuo kako je i novi komad kojega smo dugo pripremali i čija je praizvedba bila prije mjesec dana, također nagrađen, te da ćemo imati malu turneju u nekoliko većih mjesta koja imaju kazališne ili slične dvorane. I tako, bio je to lijep dan.

Dugo sam sjedio u svojoj sobi, ne uključujući kompjutor. Pomislio sam: »Što se to danas događa? Kao da sam na kraju života, pa zbrajam i podsjećam se što sam sve proživio.« Malo sam se uplašio svojih emocija. Onda se upalila žaruljica i postalo mi je jasno. Sve do sada bio sam dječak. Osnovna škola? Pih. Od jeseni sam gimnazijalac, a to se već drukčije računa, ne? Ali, primijetio sam nešto kod bake i djeda. Oni s tolikim žarom pričaju svoje uspomene iz ranog djetinjstva, upravo ovog kojega mislim da sada ostavljam iza sebe, kao da je jučer bilo, sjećajući se najsitnijih detalja iz toga doba. Nikada ne spominju »ono poslije«, školovanje, zaposlenje, kupnju stana, kuće, ili auta. Po tome sam zaključio kako ove uspomene, sa ove male hrpice koju ću uredno složiti i čuvati, imaju najveću vrijednost. I, premda su preda mnom, vjerujem, mnogi lijepi trenuci, uspomene iz doba dječastva su zasigurno najveći biseri u ogrlici koja se niže tijekom života.

Pokušao sam, za trenutak, zamisliti sebe nakon deset godina. Kao, slučajno susrećem Vanju u nekom gradu, možda baš i u Rijeci, i – prepoznamo se! Fizički drukčiji, ali u duhu jednaki, prilazimo jedno drugom i ostavljamo sve obveze kako bismo otišli na kavu i čašicu razgovora. Uh, o čemu bismo sve pričali! Ili, nađem se u nekom poslu u Švicarskoj, pa se sjetim Patricije i Bruneka. Pronađem ih telefonom (ili preko nekakvog pomagala što će tek biti izmišljeno), pa se susretnemo. Zamišljam kako me Patricijina djeca začuđeno gledaju i pitaju mamu: „Tko je ovaj striček?“, a ona se smije i objašnjava gdje je Cres. Prestao sam zamišljati sve što bi moglo biti i, skoro pobožno, prikupio sve predmete s one najvažnije hrpice u mom životu. Pronašao sam im mjesto i čuvati ću ih, jer sam svjestan da su te uspomene moje najveće blago.

Dalibor Bošnjak (14 godina), Novi Slankamen

Druga nagrada u dobnoj skupini od 13 do 16 godina

Uspomene

Ima jedan salaš daleko od betonskog puta. Oko njega je ograda i lijepo cvijeće. Odlazila sam tamo igrati se kod najbolje prijateljice.

Salaš je mali i skroman, ali imam puno velikih i lijepih doživljaja i uspomena koje me tjeraju da ga ponovno obiđem. Tamo sam provela većinu najljepših trenutaka u životu. Prijateljica je imala još dvije sestre i znale smo se igrati i trčati po cijeli dan a kasnije najslabije zaspali.

Kada bi došlo ljeto igrali bismo se u pijesku koji se nalazio na obližnjoj njivi. Na kraju te njive nalazio se i jedan salaš na kojem nitko već odavno nije živio. Kad bismo optrčali cijelu njivu znali bismo se igrati oko salaša skrivača. Bio je veoma dobar za skrovište jer je bilo mnogo stabala

bazge, bagrema a ponegdje se znala naći i višnja, koja je bila neprskana i veoma zdrava. Kada bi procvjetala cijelo bi to dvorište obuzeo njezin miris, a kada bi imala roda najslabije bismo ih pojeli mada su bili kiseli. Kada bi nam dosadilo igrati se skrivača, popeli bismo se na tavan salaša i promatrali ljepotu oko nas. Sve je već odavno bilo ozelenjeno i izdaleka bi se vidjelo kako ljudi vrijedno rade, a laste bi znale još to dodatno ukrasiti svojim pjevom. Kasnije bi opet noć zamijenila dan i sve je postajalo još tajanstvenije i ljepše.

S tim prijateljicama sam se znala igrati najzanimljivijih igara. Tako je to bilo do moje osme godine kada su se one, nažalost, morale odseliti. Bila sam veoma tužna kad sam to doznala. Danas one žive u jednom dalekom gradu.

Vidjela sam je prije dvije godine i prisjetili smo se našeg prijateljavanja na salašu. Ponovno čekam dan kada ćemo se sresti.

Martina Buljovčić (13 godina), Donji Tavankut

Druga nagrada u dobnoj skupini od 7 do 12 godina

Za mene je srića

Svakog dana vozam se biciglom po šorovima. Usput pivam pisme koje sam učio u školi. Najdraža mi je »Teče, teče bistra voda ime joj je Sava«. Uvijek odem kod prijatelja Marka igrati se klikerima. Srićan sam kad ga pobedim.

Svake nedilje idem s baćom i nanom na salaš na Čikeriju. Uživam dok pomažem nani saditi bašču, a baći dekat konje. Nikad ga ne tučem kandžijom kao što to radi moj baćo, jer mi je on najdraža životinja. Više puta sam sam odno pridać mliko u mlikaru u Ljutovo, koja je daleko deset kilometri. Blizu salaša je šumica u kojoj sam napravio kućicu od drveta i uzica. Tamo se uvijek sakrijem kad me nana zove da idemo kući.

Više puta me je poplašio jež koji je šušćao po lišću pa sam mislio da je to divlja svinja. Kad se okrenem i vidim da je jež, rasrdim se jer sam zabadavat bižo.

Eto tu je moja srića, tu na ovom bićom salašu.

Igor Gurinović (10 godina), Donji Tavankut

Uređuje: Dražen Prčić

Jeger

Industrija mesa iz Ivaneca proizvela je najdulji jeger na svijetu, rastegnuvši ga do nevjerojatnih 1180 m. Rekordni mesni uradak načinjen je u povodu svečanog obilježavanja 110. obljetnice planinarstva u ovom hrvatskom mjestu, a prvobitna namjera je bila napraviti dužinu poput visine obližnje planine Ivančice (1080 m). Ipak, temeljitim razvlačenjem ova dužina je premašena za još 120 m i dobiven je golemi

jeger koji su građani u slast pojeli. Do posljednjeg centimetra!

Nasilje

U drugom po veličini gradu Tajvana, Kaohsiungu, otvoren je krizni centar za muškarce žrtve obiteljskog nasilja. Upravo tako, na ovom otoku-državi u drastičnom je porastu broj prijavljenih slučajeva ženskih napada na muževe, pa je u protekloj 2007. godini taj broj iznosio 823 prijavljena slučaja. Otvorena je i specijalna telefonska linija, a svi socijalni radnici koji primaju pozive su – muškarci. Da žrtvama obiteljskog nasilja ne bi bilo neugodno.

Tattoo

Novi Guinnessov rekorder u crtanju tetovaža je Oliver Peck, koji je u 24 sata uspio uraditi 415 crteža na tijelima svojih klijenata. Podloga za tattoo crteže bila je na raznovrsnim dijelovima tijela, a »dragovoljci« su bili vatrogasci, policajci, automehaničari, konobari i jedan kirurg. Moda oslikavanja tijela raznovrsnim tematskim crtežima, znacima i simbolima sve više uzima maha, te postaje u određenim slojevima društva i svojevrsan znak prestiža.

Duhan

Novac može sve. Hoće li moći odvići strastvene pušače od njihova najvećeg užitka vidjet će se nakon provedbe akcije u škotskom gradu Dundeeju. Gradske su vlasti osigurale svotu od 630.000 eura i namijenile je svim osobama koje namjeravaju ostaviti duhan. Svatko, tko želi ući u ovaj stimulirani program, dobit će tjedno 16 eura tijekom tri mjeseca pokusnog razdoblja. Zauzvrat će morati jednom tjedno odlaziti ovlaštenom liječniku na inhalacijsku kontrolu.

Milijarde

Prema najnovijim projekcijama znanstvenika koji se bave svjetskom populacijom, očekuje se kako će već 2012. godine broj Zemljana premašiti brojku od 7 milijardi. Za samo 13 godina, od 1999. godine kada je svijet brojao 6 milijardi stanovnika, ljudski se rod uvećao za cijelu milijardu. Primjerice, sve do 1800. godine na planetu je živjela »svega« jedna milijarda, a za drugu milijardu (1930. godine) bilo je potrebno čak 130 godina. Rast svjetskog stanovništva je 1,2 posto godišnje, a predviđa se kako bi 2050. godine Indija mogla postati najmnogoljudnija zemlja.

Internet

Sve raširenija ovisnost o internetu trebala bi se u budućnosti tretirati kao i drugi priznati klinički slučajevi poremećenog ponašanja. Najugroženiji su visokoobrazovani muškarci, koji su najčešće društveno neprilagođeni, ali je u porastu i broj sredovječnih žena koje su sve više vremena na netu. Stvar je u pojedinim slučajevima krajnje ozbiljna, a osobe u kritičnim stadijima trebaju lijekove, pa čak i hospitalizaciju na određeno vrijeme.

Ljeto je stiglo

Vrućina

*Iako zna biti dosta vremenski varljivo,
najtoplije godišnje doba ipak opravdava svoj epitet*

Piše: Dražen Prčić

U našim krajevima često se zna rabiti izraz »kanikula« za ljetno doba godine kada vladaju velike vrućine, a što bi u nekom slobodnijem prijevodu s latinskog jezika značilo »pasja vrućina«. Vjerojatno zbog isplazjenog jezika, toliko karakteristične pseće reakcije na visoke temperaturne vrijednosti. Kod ljudi je to ipak malo drugačije, iako i mi znamo ponekad isplaziti jezik.

OBRANA OD TOPLOTE: Ostanimo, još za tren, kod ljudskog roda i njegove jedinstvene osobine da nikad nije zadovoljan onim što ima. Dokaz: tijekom zime i dugih hladnih dana uvijek se »kuka« zbog niskih temperatura i prizivaju lijepi, topli dani. A sada, kada su konačno stigli, »kuknjava«, posve normalno ide u suprotnom smjeru. Jeste li željeli toplo vrijeme? Jeste. I, evo, ono je stiglo. Konačno, konac lipnja je i stižu nam dva užarena ljetna mjeseca. A ukoliko vam je zbilja pretoplo – poduzmite određene mjere obrane i bit će sve u redu.

KLIMA-UREĐAJ: Nekada privilegij imućnije klase, danas je dostupan gotovo svima koji žele svoje prostorije pojačano rashladiti. Par stotina eura i imat ćete temperaturu po želji i volji!

VENTILATORI: Stari, dobri izum rotirajućih elipsi, koje proizvode strujanje zraka i omogućuju koliko-toliko hladniji ugođaj u neposrednoj blizini ovoga popularnog uređaja, koji može biti prijenosni ili fiksni (zidni ili na stropu).

ZAMRAČIVANJE: Ukoliko niste pobornik »klime« i želite svoj stambeni, poslovni i drugi prostor rashladiti prirodnim načinom, bez upotrebe »tehnološke

pomoći«, onda je najbolje pribeći klasičnom triku spriječavanja ulaska veće količine svjetlosti. Zamračivanju. Bile to rolete, zastori, specijalna zatamnjena

televizije ili čitanja novina ili knjiga. Naravno u hladovini.

PODRUMSKE PROSTORIJE: Stare kuće, koje su građene po nekadašnjim tradicionalnim stan-

tegoba i problema s pretjerano visokim temperaturnim vrijednostima, liječnici preporučavaju uzdržavanje od izlazaka u najkritičnijim dnevnim razdobljima, kada je sunce najviše i najjače. Rano jutro i kasno poslije podne ipak su manje opasni od vremena između njih.

BEZ SAVJETA: U biti, za nadolazeće vrućine nema pravog i univerzalnog savjeta. Osobni doživljaj i stav, kao i prema mnogim drugim stvarima u životu, odlučujući u glede odnosa prema temperaturi koja zna dosegnuti i do četrdesetak stupnjeva. Ljeto je i toplo je. Kome je prevruće može izabrati od nekih navedenih načina obrane, ili čak i kombinirati nekoliko njih istovremeno. A onome kome nije previše vruće ostaje mogućnost uživanja u toplini sunca, koje će sljedećih mjeseci suvereno vladati nebeskim svodom. Za kišnu jesen i snježnu zimu bit će dosta vremena kada stigne njihovo kalendarsko vrijeme. ■

stakla i štitnici koji se stavljaju na njih, uspijete li preprečiti put toplim sunčevim zrakama, prostor će biti kudikamo svježiji.

TUŠIRANJE: Osvježavajući mlazevi hladnije vode, naravno ne pretjerano, također mogu biti efikasno oružje u obrani od velike vrućine, ali je efekt često puta vrlo kratkotrajan i mora biti češće ponavljan.

NAMAKANJE NOGU: Oprobani recept naših predaka također u pojedinim situacijama može biti djelotvoran, a dobra je kombinacija dodavanja morske soli u posudu s vodom.

Može se kombinirati i s gledanjem

dardima, imaju suhe podrumске prostorije, koje mogu biti odlično sklonište od prevelike spoljašnje toplote. Još ukoliko su sređene, a ima i »zaladenog« vina, tko još za ljeto mari.

PRIRODNA HLADOVINA: Konačno, jedan od najljepših načina obrane od jakog, užarenog ljetnog sunca je zaklon pod nekim velikim drvetom, bogate i raskošne krošnje kroz koju ne može proći niti jedna jedina topla zraka. Još ako se nađe neka prostirka ili ležaljka, hladno osvježavajuće piće...

ZDRAVSTVENE MJERE: Osobama koje imaju zdravstvenih

Tekućina

Uza sve navedeno, tijekom toplih ljetnih mjeseci trebalo bi znatno pojačati unos tekućina u organizam. Minimalno dvije litre dnevno, najbolje vode ili već po osobnim afinitetima, a sve do potrebnih količina, ovisno od potrebama i stupnju izloženosti toploti.

Ždrijeb za SP u rukometu

Hrvatska u skupini B

U subotu 21. lipnja, na Trgu bana Jelačića upriličen je svečani ždrijeb sudionika predstojećeg Svjetskog rukometnog prvenstva, kojemu će tijekom siječnja 2009. godine domaćin biti Hrvatska. Temeljem domaćinstva izbornik Lino Červar i njegovi izabranici imali su pravo

izabrati skupinu u kojoj žele započeti natjecanje u borbi za svjetski tron. Odluka je pala na skupinu B, u kojoj su izvučene momčadi Španjolske, Švedske, Južne Koreje, Kuvajta i momčadi trećeg predstavnika panameričkog kontinenta. Prvi susret na SP-u Hrvatska će igrati protiv Južne Koreje, a skupina B igrat će se u Splitu. Tri najbolje momčadi iz skupine izborit će prolaz u nastavak natjecanja, kada se formiraju nove dvije skupine po šest momčadi iz kojih će po dvije prvoplasirane igrati u polufinalu.

Plivački miting Zlatni medvjed

Europski rekord Sanje Jovanović

Svjetska prvakinja u 25-metarskim bazenima i najbolja hrvatska plivačica Sanja Jovanović, izjednačila je europski rekord na 50 m leđno (28.05), plivajući na tradicionalnom mitingu Zlatni medvjed u Zagrebu.

Vrijedan rezultat i novi rekord mitinga postavio je američki plivač Mark Foster u utrci na 50 m slobodno (21.96), revanširajući se Draganji za poraz na SP u Manchesteru.

Obrana naslova u Nottinghamu

Karlović i dalje šerif

Najbolje plasirani hrvatski tenisač na ATP ljestvici potvrdio je visoki plasman osvajanjem četvrtog naslova u karijeri, ujedno obranivši prošlogodišnju pobjedu na turniru u Nottinghamu koji se igra na travnatoj podlozi. Zanimljivo je zabilježiti i nesvakidašnju okolnost kako je zbog kiše finalni susret odigran u dvorani na tvrdoj podlozi, ali ni to nije zametalo »Divu sa Šalate« i uspio je svladati Španjolca Verdascu rezultatom 7-5, 6-7, 7-6.

Tenis

Wimbledon

Na ovogodišnjem Grand slam turniru u Wimbledonu Hrvatska će, poslije dugog vremena, imati predstavnike samo u muškoj konkurenciji. Renome hrvatskog tenisa branit će: Ljubičić, Karlović, Ančić, Čilić i Karanušić. S druge strane, ženski će srbijanski tenis ove godine

imati prve dvije nositeljice u ženskom turniru – Anu Ivanović i Jelenu Janković – dok će u muškoj konkurenciji nastupiti Đoković, Tipsarević, Zimonjić, Pašanski i Troicki.

Intertoto kup

Rijeka – Renova 0-0

Nogometaši Rijeke neuvjerljivo su startali u novu sezonu, blizdom premijerom u prvom susretu Intertoto kupa, odigranom prošle subote. Utakmica bez golova, na svojoj Kantridi protiv makedonskog predstavnika Renova, ostavlja im samo mogućnost borbe za povoljniji rezultat na uzvratu u Skoplju, u subotu 28. lipnja.

Novi trener vukova

Perasović na čelu Cibone

Proslavljeni splitski košarkaš Velimir Perasović, nakon solidne trenerske karijere u Španjolskoj, odlučio je prihvatiti ponudu Cibone i sljedeće sezone vodit će momčad s Tuškanca. U konkurenciji za trenersko mjesto bili su još spominjani stručnjaci Danijel Jusup i Dražen Brajković, ali je Perasović, kao jače košarkaško ime, dobio posao na klupi višestrukog prvaka Hrvatske.

Kraj nogometnog sna

Fatalna posljednja minuta

Samo sekunde dijelile su Hrvatsku od plasmana u polufinale EP-a

Piše: Dražen Prčić

Treba imati i sreće... Stara je životna, ali i nogometna mudrost koju su iskusili na svom primjeru hrvatski reprezentativci u četvrtfinalnom dvoboju protiv Turske prošloga petka u glavnom austrijskom gradu. Potomci Osmanlija ovoga su puta uspjeli osvojiti Beč sretnom pobjedom nakon boljeg izvođenja jedanaesteraca, u dramatičnoj utakmici protiv Hrvatske i plasirati se u nastavak Europskog prvenstva. A nedostajale su samo sekunde do posljednjeg zvižduka talijanskog suca *Rossetija* dok je na semaforu stajalo 1-0. I onda je nestalo sreće u jednom očajničkom šutu na gol Pletikose.

HRVATSKA NA EP-u: Popularno nazvani »Bilić boys«, unatoč ispadanju u četvrtfinalu, nisu razočarali i svi koji su tijekom Eura navijali za njih, mogu biti ponosni i zadovoljni. Hrvatska nije izgubila niti jedan susret, a rulet penal prekinuo je jedan lijepi nogometni san. U skupini B zabi-

ljezene su sve tri pobjede (Austrija 1-0, Njemačka 2-1 i Poljska 1-0), a četvrtfinalni susret protiv Turske završio je neodlučno 1-1.

Iako je bilo puno skepse oko neefikasnosti momčadi, postignuto je 5 zgoditaka (*Klasnić 2, Modrić, Olić i Srna*) uz samo 2 primljena. I upravo posljednji primljeni gol u 120 + 2 minuti, bio je fatalan. Istina, zbog neodlučnog rezultata uslijedili su jedanaesterci, ali dekoncentracija zbog ispuštene velike pobjede bila je jača. Promašili su *Modrić, Rakitić i Petrić* i nastup hrvatske reprezentacije na Euru 2008. bio je završen.

BUDUĆNOST: Unatoč svemu ne treba uopće biti zabrinut glede budućnosti ove nogometne repre-

zentacije Hrvatske. U pitanju je izvrsno selektirana momčad čiju okosnicu čine mladi nogometaši poput Modrića, Kranjčara, Rakitića, uz nešto starije *Srnu, Pletikosu, Pranjića*, te najboljeg strijelca reprezentacije Dudua (Eduarda da Silvu), nesretno ozlijeđenog i onemogućenog u nastupu na Europskom prvenstvu. A iskustvo stečeno na ovako velikom natjecanju, osobito »negativno« iz posljednjih trenutaka četvrtfinalnog sraza protiv Turske, zasigurno će još više ojačati momčad koju bi i dalje trebao predvoditi njezin kreator *Slaven Bilić*. Jer, život ide dalje i slijedi početak kvalifikacijskog ciklusa za plasman na sljedeće SP u Južnoj Africi.

RASPLET EP-a: Kada budete čitali ovaj tekst bit će poznati pobjednici polufinalnih utakmica i sudionici velikog finala koje je na programu u nedjelju 29. lipnja na stadionu Ernst Happel u Beču. Proteklo nogometno prvenstvo Staroga kontinenta pokazalo je i potvrdilo novu dimenziju najpopularnije igre na svijetu. Dimenziju nogometa u kojemu se tijekom 90 minuta pretrče na desetine kilometara, gdje tempo igre ne splasnjava niti u 120. minuti igre, a zgoditke postižu gotovo svi igrači u momčadi. Također, nakon svih četvrtfinalnih utakmica u nastavak natjecanja plasirale su se i dvije momčadi za koje bi malo tko, izuzev njihovih vjernih navijača, vjerovao da je to moguće. Turska i Rusija svojim su igrama potvrdile kako nema »pretplaćenih mjesta« na velikim natjecanjima. Ne zaboravimo kako je u Portugalu 2004. godine prvak Europe bila Grčka, jedan od najvećih autsajdera toga prvenstva.

Hrvatska -Slovenija

Sljedeće okupljanje hrvatske nogometne reprezentacije bit će 20. ili 21. kolovoza, jer je planiran prijateljski susret protiv Slovenije u Mariboru.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	VLASNIK IMANJA	OSVRNUTI SE: OBRNU- TI SE	SKUPINA OVACA	STOLNOTE- NISACICA BOROS	U ONOJ MJERI	DELFSKA PROROCICA	"RADIJUS"	IVAN KLASNIC	MARLJI- VOST	PRIZVATI U SJEKANJE	NATMURE- NOST, TMASTOST	DRAKULA ILI NOSFE- RATU	STARA MJERA ZA ZITARICE
GOSTOP- RIMLJIVOST													
MJERA KAKVOCE BENZINA (MNOZ.)							UZIČKA PO- SLASTICA TENISAČI- CA KURNI- KOVA						
BRUKA								SINDROM REUMATIZ- MA AUSTRIJA					
PLOVILO S PEDALAMA									MORSKI KRSTAVAC ZAČINJATI SOLJU				DVA SLOVA KOJA SE ČITAJU KAO JEDNO (MNOZ.)
STRANO ZENSKO IME (HO- NORLIJA)								PRIPADNIK KINESKE RASE MOGUĆNO					
DUBRO- VNIK			... LAREN- CIJA ... ILI ON				POGONSKI STROJEVI DRŽAVA U JUŽNOJ AMERICI						
SPRINTER BOLDON				OKRUGLO SLOVO GUJAVICA ILI ANELID		STAROGRČ. KI GRAD- DRŽAVA "RIZMA"						"GRAM" NAJMANJI KONTINENT	
BOKSAČKO BORILIŠTE					R U BRT ILI NRT ASKETSKI NAČIN ŽIVOTA								
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	UGOSTI- TELJSKA DVORANA IZBOČITI USNE					PRAVAC PUTOVA- NJA (MNOZ.) BATINA, STAPINA					URSULA ANDRESS USPRAVITI NA NOGE		
NAŠA NEGACIJA			IZMLATITI UVJETI U BOSNI							RIJEKA U BUGAR- SKOJ BULJANOV NADIMAK			
"AMPER"		UZANO RIMSKA BOŽICA PLODNOŠ- TI (OPS)					"EAST" "ALT"		JEDNAKI, IDENTIČNI DESET NA KVADRAT				
KREKET								REZULTAT LOPTAČKE UTAKMICE UTOČITI					BILJKE PRESAD- NICE
UPLAČI- VANJE							UKRAJ BOSANSKI TRAVAR						
VEDAR POZDRAV (FON.)				PJEŠČANA PLAŽA, ŽALO TO						CRNA ŠUMARSKA KREDA ... ILI ON			
NAJTANJE SLOVO		VOZITI AMO-TAMO VOZIKATI "KONJSKA SNAGA"							PJEVAČ REDDING OJA KODAR				
STANIČJE (MNOZ.)						TJELESNA ATONIČ- NOST "OPSEG"							
ISLAND			VRSTA CRNOGO- RIČNOG DRVETA								"ANNO DOMINI"		

RIJEŠENJE KRIŽALJKE:
gostoprimstvo, oktani, kajmak, stamola, reuma, pedalina, tpr, onorija, sindi, du, aka, motor, ato, o, polts, p, ring, registar, sala, rute, ua, ne, istuci, osm, a, usko, e, isti, postelja, skor, uplata, utovar, čao, igalo, ila, i, vozati, ois, i, kiva, atoničja, is, omorka, ad.

File noja u umaku od brusnica

HRVATSKARIJEČ

Sastojci:

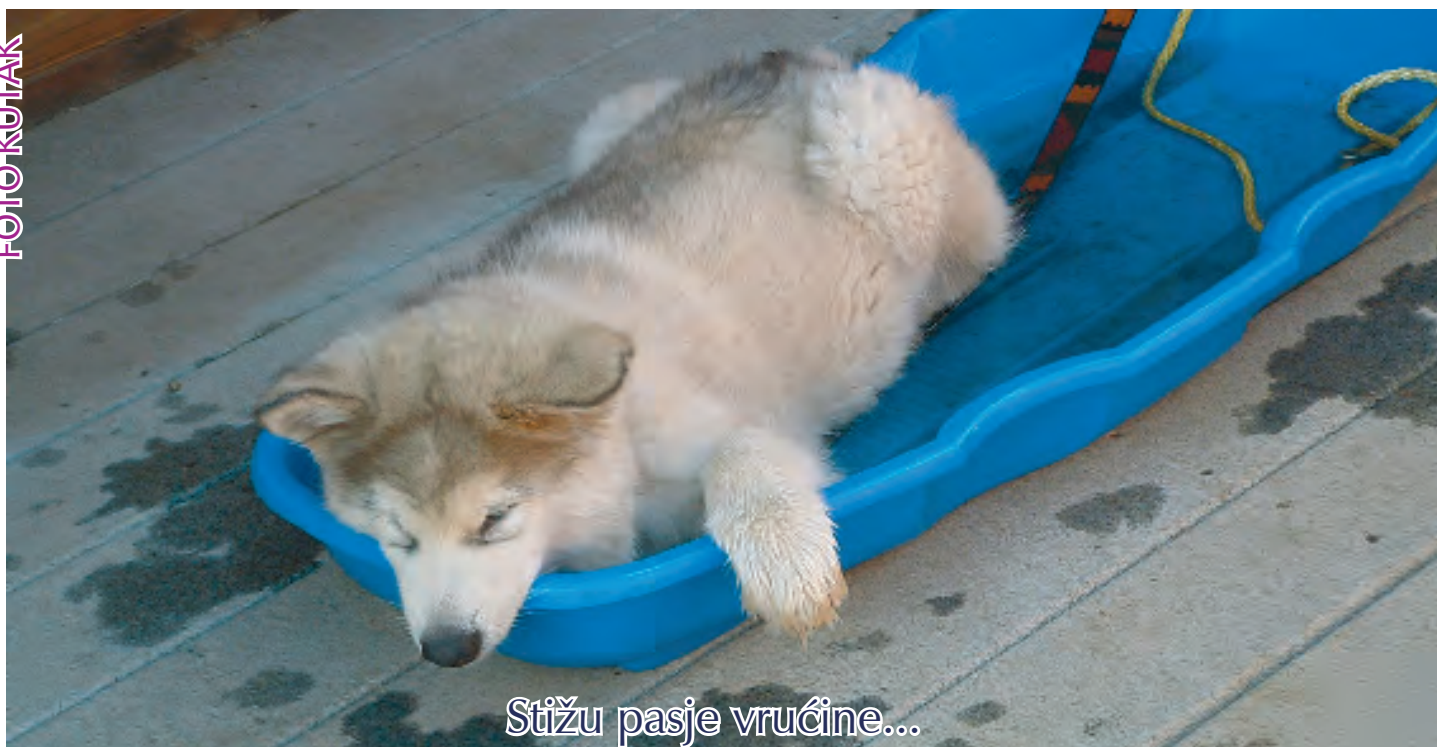
(za 4 osobe)

80 dag nojevog filea
1 dl maslaca
40 dag džema od brusnica
1/2 dl Worcester umaka
20 g Vegete
10 dag crvenog luka
1 dl bijelog vina
0,02 dl vodke
papar, sol, brašno

Opis:

Meso režemo na medaljone te ga posolimo, uvaljamo u brašno s jedne strane, stavimo na maslac i pržimo s obje strane. Dodamo papar, vegetu i zalijemo vodom i vinom. Izvadimo meso na tanjur te sitno nasjeckamo luk koji pržimo na tavi. Meso vratimo u tavu te dodamo džem od brusnica i malo Worcester umaka. Pustiti da meso do kraja omekša. Poslužiti uz okruglice od sira.

Štižu pasje vrućine...

- Ime pisca održalo je djelo.
- Da istina nije ugledala svjetlo dana, ne bi se toliko crvenila.

Dujizmi

- Da bi zadovoljio znatiželjnike, političar većeg kalibra ima dvojnike.
- Ne sumnjam! Sumnjiv sam im.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
27.6.2008.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Sol, Zemljine suze - dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća serija
Prosjaci i sinovi
14.30 - Vijesti
14.45 - Ubojstvo, napisala je, serija
15.35 - Hrvatsko podmorje - Prevlaka
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.50 - Luda kuća 1., TV serija
18.30 - Idemo na Sjever
19.30 - Dnevnik
20.15 - Čarolija 9., serija
21.15 - Superpiramida
22.30 - Poziv za Saru, film
00.20 - Vijesti
00.35 - Poslovne vijesti
00.50 - Filmski maraton: Domovina, film
02.35 - Life, kanadski film
04.30 - Oprah show
05.15 - Strast, telenovela
06.00 - Domaća dokumentarna serija - putopis

07.00 - TV vodič
07.55 - Najava programa
08.00 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
08.25 - Zlurad, crtana serija
08.50 - Žutokljunac
09.20 - Silvester i Čiči, serija
09.45 - Školarci obavještajci, serija za djecu i mlade
10.10 - Veliki odmor
12.40 - Tree Hill 3., serija
13.30 - Ružna Betty, serija
14.15 - Direkt
14.50 - Na rubu znanosti: Utjecaj uma na materiju
15.45 - Prijatelji 6., serija
16.05 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 5., serija
17.30 - McLeodove kćeri 5., serija
18.20 - Vijesti na Drugom
18.35 - Dokuteka
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Volim nogomet - EURO 2008.
22.05 - Vijesti na Drugom

22.25 - Nijemi svjedok 10., serija
00.15 - Dr. House 3., serija
01.00 - Kineska plaža, serija
01.45 - TV raspored

06:20 - Šaljivi kućni video
06:45 - Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
07:10 - Jagodica Bobica, serija
08:00 - Nova lova, TV igra
10:00 - Ružna ljepotica, serija
11:00 - Naša mala klinika, serija
11:50 - Zauvijek susjedi, serija
12:30 - Vijesti
12:45 - Naši najbolji dani, serija
13:35 - Isaihova sudbina, film
15:20 - Važno je biti otac, film
17:20 - Vijesti
17:35 - Naša mala klinika, serija
18:30 - Zauvijek susjedi, serija
19:15 - Dnevnik Nove TV
19:50 - 10 do 8, informativna emisija
20:00 - Odjednom agent, film
22:05 - Opasno more, film
23:50 - Vijesti
00:05 - Zvezdane staze: Generacije, igrani film
02:05 - Zvezdane staze: Prvi kontakt, igrani film
03:50 - Kraj programa

05.45 - Magnum, akcijska serija
06.35 - Za istim stolom, serija
07.25 - Krava i pilić, serija
07.50 - SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.15 - Sam svoj majstor, humoristična serija
08.45 - Korak po korak, serija
09.10 - Puna kuća, humoristična serija (R)
09.55 - Kunolovac, kviz
10.40 - Malcolm u sredini, humoristična serija (R)
11.05 - Dadilja, serija (R)
11.30 - Rat u kući, serija (R)
12.05 - Vijesti
12.10 - Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.40 - Exploziv, magazin (R)
12.55 - K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
13.15 - Za istim stolom, dramska serija
14.10 - Magnum, serija
15.05 - Cobra 11, serija
16.00 - Korak po korak, humoristična serija
16.30 - Puna kuća, serija
17.00 - Malcolm u sredini, humoristična serija
17.30 - Dadilja, serija
17.55 - Rat u kući, serija
18.30 - Vijesti
18.55 - Exploziv, magazin

19.05 - Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 - K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
20.00 - Shrek 2, igrani film, animirana komedija
21.40 - Charliejevi anđeli, akcijska komedija
23.40 - Vijesti
23.50 - Pauci napadaju, film, horor-komedija
01.35 - Kunolovac, kviz

**SUBOTA
28.6.2008.**

07.40 - Najava programa
07.45 - TV kalendar
08.00 - Vijesti
08.15 - Kinoteka: Nebo može čekati, američki film
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Fotografija u Hrvatskoj
11.10 - Sfinga: Marija Antoaneta - Od prijestolja do stratišta, serija
11.55 - Burzovno izvješće
12.00 - Dnevnik
12.13 - Vrijeme
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Potrošački kod
13.50 - Prizma, multinacionalni magazin
14.35 - Duhovni izazovi
15.00 - Velegradnja, serija
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Vijesti
16.45 - Vrijeme sutra
16.46 - Promet danas
16.50 - Sumorna kuća, serija
17.40 - Praskozorje, serija
18.35 - TV Bingo show
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - EURO 2008.
20.01 - Sport
20.05 - Vrijeme
20.15 - Kontesa Dora, serija
21.15 - Melodije Istre i Kvarnera - MIK
22.55 - Burzovno izvješće
23.00 - Vijesti
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Filmski klub: Joe... i to je Amerika, film
01.05 - Melodije Istre i Kvarnera - MIK, snimka proglašenja pobjednika
01.40 - Filmski maraton: Hunley, američki film
03.10 - Filmski maraton: Hotelske bele, film
05.15 - Strast, telenovela
06.00 - Praskozorje, serija
06.55 - Potrošački kod
07.25 - Alpe-Dunav-Jadran

07.00 - TV vodič
08.15 - Najava programa
08.20 - Dobre namjere, TV serija
09.05 - Christinin vrt 1., dokumentarna serija
09.35 - Žutokljunac
10.10 - Disneyjevi crtiči: Miki i prijatelji
10.30 - Disneyjevi crtiči: Kuzco - careva nova škola
10.55 - Kino informator
11.00 - Dr. Who 1., serija za djecu i mlade
11.50 - Briljanteen
12.45 - Mijenjam svijet
13.15 - Garaža
13.50 - Pirodni svijet: Snježni leopard - pozadina mita, dokumentarna serija
14.45 - Filmski klasići - povijesni spektakli: 55 dana u Pekingu, film
17.20 - Sportski program
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Volim nogomet - EURO 2008.
22.00 - Promet danas
22.05 - Gospodar prstenova: Prstenova družina, film
01.05 - Kino informator
01.10 - Zvezdane staze: Nova generacija 5., serija
04.55 - TV raspored

06:20 - Šaljivi kućni video
06:45 - Power Rangers Mystic Force, serija
07:10 - Tomica i prijatelji, crtana serija
07:35 - Winx, crtana serija
08:00 - Nova lova
10:00 - Novac, business magazin
10:30 - Neprilagođen, igrani film
12:10 - Uhode, igrani film
14:20 - Večernja škola - EU
15:20 - Lud, zbuđen, normalan, serija
16:00 - Farma Zoom
17:05 - Vijesti
17:10 - Kod Ane, kulinarski show
17:50 - Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
19:15 - Dnevnik Nove TV
20:00 - Ninja s Beverly Hillsa, igrani film
21:35 - Goli pištolj 2, igrani film
23:00 - Jadni Joe, igrani film
00:45 - Zvezdane staze: Pobuna, igrani film
02:30 - Zvezdane staze: Nemesis, igrani film
04:20 - Kraj programa

07.10 - Salto, zabavna emisija
07.55 - Dan D, humoristična serija
08.25 - Ulica Sezame, crtana serija
09.25 - Di-gata, crtana serija
09.50 - Jednom lopov, akcijska serija
10.45 - Ritam srca, dramska serija
11.40 - Hombre, igrani film, vestern
13.50 - Vijesti uz ručak, informativna emisija
14.00 - Stari komadi, igrani film, komedija
15.45 - Shrek 2, igrani film, animirana komedija
17.25 - Zvezde Ekstra: Lady Di, emisija
18.30 - Vijesti, informativna emisija
19.05 - Exploziv vikend, magazin
19.30 - Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 - Erin Brockovich, igrani film, drama
22.25 - James Bond 007: Operacija Svemir, igrani film, akcijski
00.50 - Jason X, igrani film, horor
02.25 - Kunolovac, kviz

**NEDJELJA
29.6.2008.**

07.40 - Najava programa
07.45 - TV kalendar
08.00 - Vijesti
08.10 - 10 godina Sfumata Zbora HRT-a: Večer Antona Brucknera
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Gospođica Marple 3., serija
11.55 - Burzovno izvješće
12.00 - Dnevnik
12.13 - Vrijeme
12.15 - TV kalendar
12.27 - Mali savjeti za poljoprivrednike
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.02 - Kulturni info
15.04 - Promet danas
15.10 - Mir i dobro
15.45 - Lijepom našom: Našice
16.35 - Vijesti
16.44 - Vrijeme sutra
16.50 - Otkad si otišla 1., humoristična serija
17.25 - Bean... film vrhunске katastrofe, film
18.50 - Crtani film
19.15 - Loto 6/45
19.30 - Dnevnik
20.15 - Kontesa Dora, serija
21.15 - Oluja svih oluja, film
23.25 - Vijesti

23.35 - Vijesti iz kulture
23.45 - Ciklus europskog filma:
Bijes, francuski film
01.30 - Sestre 3., serija
03.00 - Gospodica Marple 3.,
serija
04.35 - Lijepom našom: Našice
05.20 - Plodovi zemlje
06.10 - Rijeka: More

07.00 - TV vodič
07.45 - Najava programa
07.50 - Lilo i Stitch, serija
08.45 - Dinosapien, serija
09.15 - Pustolovine Sare Jane,
serija za djecu
09.45 - Dječje filmsko jutro:
Kanjon opasnih igara,
serija za djecu
10.15 - Kino informator
10.20 - Biblija
10.30 - Grkokatolička liturgija,
prijenos
12.05 - Parlaonica
13.05 - Mijenjam svijet
13.40 - Slikovnica
14.10 - Savršena katastrofa:
Supertajfun
15.05 - Filmski klasici: Chsum,
američki film
17.00 - Sportski prijenos ili
snimka
19.10 - Volim nogomet -
EURO 2008.
20.35 - Beč: EURO 2008. -
finale, 1. poluvrijeme
21.45 - Beč: EURO 2008. -
finale, 2. poluvrijeme
22.35 - Volim nogomet -
EURO 2008.
22.45 - Beč: EURO 2008. -
proglašenje pobjednika
22.55 - Volim nogomet -
EURO 2008.
23.15 - Promet danas
23.20 - Vitezovi uzaludnog
truda, humoristična
serija
23.40 - Kino informator
23.45 - Urednica tabloida,
serija
00.30 - Deadwood 1., serija
01.15 - TV raspored

06.20 - Pčelica Maja,
crtani film
07.45 - Power rangers Mystic
Force, serija
08.10 - Tomica i prijatelji,
crtana serija
08.35 - Winx, crtana serija
09.25 - Automotiv,
auto moto magazin
09.55 - U sedmom nebu, serija
10.45 - Smallville, serija
11.40 - Čarobnice, serija
12.35 - Kućanice iz visokog
društva, serija

13.35 - Kod Ane, kulinarski
show
14.15 - Jadni Joe, igrani film
16.00 - Ninja s Beverly Hillsa,
igrani film
17.35 - Vijesti
17.40 - Goli pištolj 2, film
19.15 - Dnevnik Nove TV
20.00 - Nad lipom 35, humori
stično glazbeni show
21.10 - Gospodin krivi, film
23.00 - Red Carpet, showbiz
magazin
00.20 - Svi mrze Chrisa, serija
00.50 - Tražeći gospodina
Goodbara, igrani film
03.05 - Browningova verzija,
igrani film
04.40 - Kraj programa

06.05 - Blizanke, serija
06.30 - Ulica Sezam, serija
07.30 - Di-gata, crtana serija
07.55 - Muškarac s crvenom
cipelom, igrani film,
09.30 - Red Bull Air Race
2008. - Detroit,
sportsko-dokumentarna
emisija
10.00 - Mjenjam ženu,
dokumentarna sapunica
11.15 - Bibin svijet, serija (R)
12.45 - Vijesti
12.50 - Još malo pa svršeno,
igrani film,
14.35 - Superman 2, igrani film,
17.05 - Odred za čistoću,
zabavna emisija
17.35 - Exkluziv, magazin
18.30 - Vijesti
19.05 - Salto, zabavna emisija
20.00 - CSI: Miami, serija
20.55 - Istjerivači duhova,
igrani film, znanstveno-
fantastična komedija
22.35 - Pritajena vatra, film
00.30 - Noć pokera, show
01.25 - Kunolovac, kviz

**PONEDJELJAK
30.6.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Pravi planet Zemlja,
dokumentarni film
11.10 - Oprah show

12.00 - Dnevnik
12.13 - Vrijeme
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija
- antologija: Prosjaci i
sinovi
14.25 - Vijesti
14.34 - Vrijeme sutra
14.40 - Ubojstvo, napisala je,
serija
15.30 - Normalan život,
emisija o osobama s
invaliditetom
16.15 - Dvoboj kod Silver
Creeka, američki film
17.30 - Danas na Zagrebačkoj
burzi
17.40 - Vijesti
17.55 - Luda kuća 1., TV serija
18.30 - Promet danas
18.35 - Idemo na Sjever
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Fokus
22.05 - Dnevnik 3
22.20 - Burzovno izvješće
22.25 - Michael, američki film
00.15 - Vijesti iz kulture
00.25 - Sestre 3., serija
01.55 - Obavještajci 4., serija
02.40 - Kineska plaža 1., serija
03.25 - Reprizni program
03.35 - Fokus
04.25 - Oprah show
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 5.,
serija

06.55 - Najava programa
07.00 - Pustolovine Marka i
Goge, crtana serija
07.25 - Zlurad, crtana serija
07.50 - Žutokljunac
08.20 - Silvester i čiči, serija
08.45 - Školarci obavještajci,
serija za djecu i mlade
09.10 - Veliki odmor
09.55 - Razgovor sa sjenama -
Đuro Sudeta: Narodni
mučenik
10.55 - Kino informator
11.00 - Sudac John Deed 4.,
serija
12.35 - Tree Hill 3., serija
13.20 - Ružna Betty, serija
14.05 - U susret Olimpijskim
igramama
14.40 - Direkt
15.10 - Na rubu znanosti:
Jeremy Narby -
kozmička zmija
16.00 - Prijatelji 6., serija
16.20 - Dva i pol muškarca 3.,
humoristična serija
16.45 - Zvezdane staze: Nova
generacija 5., serija
17.30 - McLeodove kćeri 5.,
serija
18.20 - Vijesti na Drugom
18.30 - Večeras ...
18.35 - Narodna medicina,
dokumentarna serija
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Crtani film

20.05 - Volim nogomet -
EURO 2008.
21.20 - Vijesti na Drugom
21.35 - Obavještajci 4., serija
22.25 - Promet danas
22.30 - Odmori se, zaslužio si
1. - TV serija
23.10 - Dr. House 3., serija
23.55 - Kino informator
00.00 - Kineska plaža 1., serija
00.50 - CSI: Las Vegas 7.,
serija
01.35 - TV raspored

06.00 - Ružna ljepotica, serija
06.45 - Inspektor Gadget i
pomoćnici, crtana serija
07.10 - Jagodica Bobica, serija
08.00 - Nova lova
10.00 - Naši najbolji dani,
serija
10.50 - Naša mala klinika,
serija
11.40 - Zauvijek susjedi, serija
12.20 - Vijesti
12.35 - Kralj Queensa, serija
13.05 - Cosby show, serija
13.35 - Svi vole Raymonda,
serija
14.05 - Davidova majka, film
15.40 - Otmica školskog
autobusa, igrani film
17.20 - Vijesti
17.35 - Naša mala klinika,
serija
18.30 - Zauvijek susjedi, serija
19.15 - Dnevnik Nove TV
19.50 - 10 do 8, informativna
emisija
20.00 - Lud, zbunjen,
normalan, serija
21.00 - Ugovor, igrani film
22.50 - Zakon brojeva, serija
23.45 - Heroji, serija
00.45 - Vijesti
01.00 - Ubojita Jane, serija
01.50 - Zakon brojeva, serija
02.35 - Zaštita, igrani film
04.10 - Šaljivi kućni video
04.35 - Kraj programa

06.10 - Magnum, serija
07.00 - Krava i pilić, serija
07.25 - SpužvaBob Skockani,
crtana serija
07.50 - Sam svoj majstor,
humoristična serija
08.15 - Korak po korak,
humoristična serija (R)
08.40 - Puna kuća, serija
09.25 - Kunolovac, kviz
10.10 - Malcolm u sredini,
humoristična serija (R)
10.35 - Dadilja, serija
11.05 - Rat u kući, serija
11.35 - Vijesti
11.40 - Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
12.10 - Exkluziv, magazin

12.55 - K.T.2 - Pravda na
zadatku, serija (R)
13.15 - Za istim stolom,
dramska serija
14.10 - Magnum, serija
15.05 - Cobra 11, serija
16.00 - Korak po korak, serija
16.30 - Puna kuća, serija
17.00 - Malcolm u sredini,
humoristična serija
17.30 - Dadilja, serija
18.00 - Rat u kući, erija
18.30 - Vijesti
18.55 - Eksploziv, magazin
19.05 - Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 - K.T.2 - Pravda na
zadatku, serija
20.00 - Grad straha, igrani film
21.45 - Lovci na zločince 2,
igrani film, akcijski
23.40 - Vijesti
23.55 - Kunolovac, kviz

**UTORAK
1.7.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Rat protiv raka,
dokumentarni film
11.10 - Oprah show
11.55 - Burzovno izvješće
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija
- antologija: Prosjaci i
sinovi
14.15 - Hrvatska kulturna
baština: Rimski logor u
Gardunu
14.35 - Vijesti
14.45 - Ubojstvo, napisala je
- serija
15.35 - Fimovi Humphreyja
Bogarta: Blago Sierra
Madre, američki film
17.40 - Vijesti
18.00 - Luda kuća 1., TV serija
18.35 - Promet danas
18.40 - Idemo na Sjever
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Dobre namjere, TV
serija
21.55 - Kratki susreti
22.30 - Dnevnik 3
22.45 - Burzovno izvješće
22.50 - Osveta, američki film
00.40 - Vijesti iz kulture
00.50 - Sestre 3., serija

02.20 - Obavještajci 4., serija
03.05 - Kineska plaža 1., serija
03.50 - Idemo na Sjever
04.30 - Oprah show
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 5., serija

06.55 - Najava programa
07.00 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
07.25 - Zlurad, crtana serija
07.50 - Žutokljunac
08.20 - Silvestar i čiči, serija
08.45 - Školari obavještajci, serija za djecu i mlade
09.10 - Veliki odmor
09.55 - Razgovor sa sjenama - Fran Galović: Marica
10.55 - Kino informator
11.00 - Jednosmjerna karta, francuski film
12.35 - Tree Hill 3., serija
13.25 - Ružna Betty, serija
14.15 - Ususret Olimpijskim igrama
14.55 - Na rubu znanosti: Jeremy Narby - kozmička zmija
15.50 - Prijatelji 6., serija
16.10 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 5., serija
17.30 - McLeodove kćeri 5., serija
18.20 - Vijesti na Drugom
18.35 - Narodna medicina, dokumentarna serija
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Bitange i princeze 1., humoristična serija
20.40 - Obavještajci 4., serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.44 - Vrijeme
21.45 - Promet danas
21.50 - Odmori se, zaslužio si 1. - TV serija
22.30 - Dr. House 3., serija
23.15 - Kino informator
23.20 - Kineska plaža 1., serija
00.10 - CSI: Las Vegas 7., serija
00.55 - TV raspored

06:00 - Ružna ljepotica, serija
06:45 - Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
07:10 - Jagodica Bobica, serija
08:00 - Nova lova
10:00 - Naši najbolji dani, serija
10:50 - Naša mala klinika, serija
11:40 - Zauvijek susjedi, serija
12:15 - Vijesti
12:30 - Kralj Queensa, serija
12:55 - Cosby show, serija

13:25 - Svi vole Raymonda, serija
13:50 - Jane Doe: Pogled izbliza, igrani film
15:20 - Teška vremena, film
17:20 - Vijesti
17:35 - Naša mala klinika, serija
18:30 - Zauvijek susjedi, serija
19:15 - Dnevnik Nove TV
19:50 - 10 do 8, informativna emisija
20:00 - Večernja škola - EU
21:00 - Brak na brzaka, film
22:55 - Pod nož, serija
23:55 - Vijesti
00:10 - Ubojita Jane, serija
01:05 - Heroji, serija
01:50 - Ugovor, igrani film
03:30 - Šaljivi kućni video
3:55 - Kraj programa

06.35 - Magnum, serija
07.25 - Krava i pilić, serija
07.50 - SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.15 - Sam svoj majstor, serija
08.45 - Korak po korak, serija
09.10 - Puna kuća, serija
09.55 - Kunolovac, kviz
10.40 - Malcolm u sredini, serija
11.05 - Dadilja, serija (R)
11.30 - Rat u kući, serija (R)
12.05 - Vijesti
12.10 - Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.40 - Eksploziv, magazin (R)
12.55 - K.T.2 - Pravda na zadatku, serija (R)
13.15 - Za istim stolom, serija
14.10 - Magnum, serija
15.05 - Cobra 11, kriminalistička serija
16.00 - Korak po korak, serija
16.30 - Puna kuća, serija
17.00 - Malcolm u sredini, humoristična serija
17.30 - Dadilja, serija
17.55 - Rat u kući, serija
18.30 - Vijesti
18.55 - Eksploziv, magazin
19.05 - Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 - K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
20.00 - Bibin svijet, serija
21.20 - 3 pokušaja, igrani film
22.55 - Heroji iz strasti, serija
23.55 - Vijesti
00.10 - Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
2.7.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti

07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Rat protiv raka, dokumentarni film
11.10 - Oprah show
11.55 - Burzovno izvješće
12.00 - Dnevnik
12.13 - Vrijeme
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija - antologija: Prosjaci i sinovi
14.40 - Vijesti
14.55 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Filmovi Humphreyja Bogarta: Casablanca, američki film
17.30 - Danas na Zagrebačkoj burzi
17.35 - Vijesti
17.45 - HPB fit
17.55 - Luda kuća 1., TV serija
18.30 - Promet danas
18.35 - Idemo na Sjever
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Boje turizma
22.10 - Kulturni info
22.15 - Dnevnik 3
22.30 - Burzovno izvješće
22.35 - Boiling Point, film
00.10 - Vijesti iz kulture
00.15 - Kulturni info
00.20 - Sestre 3., serija
01.50 - Obavještajci 4., serija
02.35 - Kineska plaža 1., serija
03.20 - Reprizni program
03.45 - Idemo na Sjever
04.25 - Oprah show
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 5., serija

06.55 - Najava programa
07.00 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
07.25 - Zlurad, crtana serija
07.50 - Žutokljunac
08.20 - Silvestar i čiči, serija
08.45 - Školari obavještajci, serija za djecu i mlade
09.10 - Veliki odmor
09.55 - Kino informator
10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
13.35 - Ružna Betty, serija
14.20 - U susret Olimpijskim igrama
15.00 - Na rubu znanosti: Kulture interneta
15.55 - Prijatelji 6., serija
16.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 5., serija
17.30 - McLeodove kćeri 5., serija

serija
18.20 - Vijesti na Drugom
18.35 - Narodna medicina, dokumentarna serija
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Bitange i princeze 1., humoristična serija
20.40 - Obavještajci 4., serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.44 - Vrijeme
21.50 - Odmori se, zaslužio si 1. - TV serija
22.30 - Dr. House 3., serija
23.15 - Kino informator
23.20 - Kineska plaža 1., serija
00.10 - CSI: Las Vegas 7., serija
00.55 - TV raspored

06:00 - Ružna ljepotica, serija
06:45 - Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
07:10 - Jagodica Bobica, serija
08:00 - Nova lova
10:00 - Naši najbolji dani, serija
10:50 - Naša mala klinika, serija
11:40 - Zauvijek susjedi, serija
12:15 - Vijesti
12:30 - Kralj Queensa, serija
12:55 - Cosby show, serija
13:30 - Svi vole Raymonda, serija
13:55 - Zoeyin tajni život, film
15:30 - Brak na brzaka, film
17:20 - Vijesti
17:35 - Naša mala klinika, serija
18:30 - Zauvijek susjedi, serija
19:15 - Dnevnik Nove TV
19:50 - 10 do 8, informativna emisija
20:00 - Navy CIS, serija
20:55 - Zakon brojeva, serija
21:50 - Grof Monte Cristo, film
00:10 - Vijesti
00:25 - Ubojita Jane, serija
01:15 - Zoeyin tajni život, film
02:45 - Šaljivi kućni video
03:10 - Kraj programa

06.35 - Magnum, serija
07.25 - Krava i pilić, serija
07.50 - SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.15 - Sam svoj majstor, serija
08.45 - Korak po korak, serija
09.10 - Puna kuća, serija
09.55 - Kunolovac, kviz
10.40 - Malcolm u sredini, serija
11.05 - Dadilja, serija
11.30 - Rat u kući, serija (R)
12.05 - Vijesti
12.10 - Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.40 - Eksploziv, magazin (R)
12.55 - K.T.2 - Pravda na

zadatku, serija (R)
13.15 - Za istim stolom, serija
14.10 - Magnum, serija
15.05 - Cobra 11, serija
16.00 - Korak po korak, serija
16.30 - Puna kuća, serija
17.00 - Malcolm u sredini, serija
17.30 - Dadilja, serija
17.55 - Rat u kući, serija
18.30 - Vijesti
18.55 - Eksploziv, magazin
19.05 - Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 - K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
20.00 - CSI: New York, serija
20.55 - Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
21.50 - Ženski klan, serija
22.50 - Reži me, dramska serija
23.55 - Vijesti
00.10 - Noć pokera, show
01.10 - Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
3.7.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Prirodni svijet: Bonobo - nestao u akciji, serija
11.10 - Oprah show
11.55 - Burzovno izvješće
12.00 - Dnevnik
12.13 - Vrijeme
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija - Prosjaci i sinovi
14.15 - Hrvatska kulturna baština: Nikola Firentinac u Trogiru
14.40 - Vijesti
14.55 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Dark Passage, film
17.35 - Vijesti
17.55 - Luda kuća 1., TV serija
18.35 - Idemo na Sjever
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Magazin
22.00 - Kulturni info
22.05 - Dnevnik 3
22.25 - Hotel Rwanda, film
00.25 - Vijesti iz kulture
00.35 - Sestre 3., serija
02.05 - Obavještajci 4., serija
02.50 - Kineska plaža 2., serija
03.35 - Magazin
04.25 - Oprah show
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 6., serija

06.55 - Najava programa
 07.00 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 07.25 - Zlurad, crtana serija
 07.50 - Žutokljunac
 08.20 - Silvestar i čiči, serija
 08.45 - Školarci obavještajci, serija za djecu i mlade
 09.10 - Veliki odmor
 09.55 - Kino informator
 10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.35 - Ružna Betty, serija
 14.20 - Ususret Olimpijskim igrama
 -- -- - Wimbledon, tenis - polufinale (Ž)
 15.00 - Na rubu znanosti: NLO u vijestima
 15.55 - Prijatelji 6., serija
 16.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
 16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
 17.30 - McLeodove kćeri 5., serija
 18.20 - Vijesti na Drugom
 18.35 - Narodna medicina, dokumentarna serija
 19.10 - Beverly Hills 3., serija
 19.55 - Crtani film
 20.05 - Bitange i princeze 1., humoristična serija
 20.40 - Obavještajci 4., serija
 21.35 - Vijesti na Drugom
 21.44 - Vrijeme
 21.45 - Promet danas
 21.50 - Odmori se, zaslužio si 1. - TV serija
 22.30 - Dr. House 3., serija
 23.15 - Kino informator
 23.20 - Kineska plaža 2., serija
 00.10 - CSI: Las Vegas 7., serija
 00.55 - TV raspored

06:00 - Ružna ljepotica, serija
 06:45 - Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
 07:10 - Jagodica Bobica, serija
 08:00 - Nova lova
 10:00 - Naši najbolji dani, serija
 11:00 - Naša mala klinika, serija
 11:50 - Zauvijek susjedi, serija
 12:30 - Vijesti
 12:45 - Kralj Queensa, serija
 13:15 - Cosby show, serija
 13:45 - Svi vole Raymonda, serija
 14:15 - Žene Kennedyjevih 1, igrani film
 15:45 - Žene Kennedyjevih 2, igrani film
 17:20 - Vijesti
 17:35 - Naša mala klinika, serija
 18:30 - Zauvijek susjedi, serija
 19:15 - Dnevnik Nove TV
 19:50 - 10 do 8,

informativna emisija

20:00 - Navy CIS, serija
 20:55 - Zakon brojeva, serija
 21:50 - Hanibal, igrani film
 00:10 - Vijesti
 00:25 - Ubojita Jane, serija
 01:15 - Enigma, igrani film
 03:15 - Šaljivi kućni video
 03:40 - Kraj programa

06.35 - Magnum, akcijska serija (R)
 07.25 - Krava i pilič, crtana serija
 07.50 - SpužvaBob Skockani, crtana serija
 08.15 - Sam svoj majstor, humoristična serija
 08.45 - Korak po korak, humoristična serija (R)
 09.10 - Puna kuća, humoristična serija (R)
 09.55 - Kunolovac, kviz
 10.40 - Malcolm u sredini, humoristična serija (R)
 11.05 - Dadjila, humoristična serija (R)
 11.30 - Rat u kući, humoristična serija (R)
 12.05 - Vijesti
 12.10 - Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.40 - Exploziv, magazin (R)
 12.55 - K.T.2 - Pravda na zadatku, kriminalistička serija (R)
 13.15 - Za istim stolom, dramska serija
 14.10 - Magnum, akcijska serija
 15.05 - Cobra 11, kriminalistička serija
 16.00 - Korak po korak, humoristična serija
 16.30 - Puna kuća, humoristična serija
 17.00 - Malcolm u sredini, humoristična serija
 17.30 - Dadjila, humoristična serija
 17.55 - Rat u kući, humoristična serija
 18.30 - Vijesti
 18.55 - Exploziv, magazin
 19.05 - Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 - K.T.2 - Pravda na zadatku, kriminalistička serija
 20.00 - Mjenjam ženu, dokumentarna sapunica
 21.15 - Teksaska pravila, igrani film, kriminalistička komedija
 22.55 - Heroji iz strasti, dramska serija
 23.55 - Vijesti
 00.10 - Ubojiti nagon, kriminalistička serija
 00.40 - Kunolovac, kviz

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se petkom na programu HRT1, u terminu od 14 i 45 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

LJETNA PROGRAMSKA SHEMA UREDNIŠTVA
 NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE
 OD 30. LIPNJA DO 31. KOLOVOZA 2008

104, 4 Mhz

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00
 • Najava programa
 • Večernji dnevnik
 • Agencijske vijesti iz zemlje
 • Agencijske vijesti iz RH
 • 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija
 • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'
 19,00 – 19,30
 • Poetski predah
 • 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
 • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
 • 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
 • 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
 • 'Minute za jazz' (petkom)
 19,30 – 20,00
 • 'Europa magazin' – magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
 • 'Kulturna povijest' (utorkom)
 • 'Putokazi' (srijedom)
 • 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
 • 'Tjedni vodič' (petkom)
 20,00 – 21,00
 • 'Na proputovanju s nama' – (ponedjeljkom)
 • 'DW puls' (utorkom)
 • Dramski program – repriza (srijedom)
 • 'Kultur-Café' – kulturni magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
 • 'Vodič za moderna vremena' – emisija Hrvatskog radija (petkom)
 • Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
 • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota
 • 18,00 Najava programa, vijesti dana, 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, glazba
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Dramski program Uredništva na hrvatskom jeziku Radio Subotice
 • 20,55 Odjava programa
 Nedjelja
 • 18,00 Najava programa, vijesti dana
 • 18,10 'Nedjeljni mozaik' ('Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, reportaža, zanimljivosti, glazba)
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' – emisija za djecu Hrvatskog radija
 • 20,00 'Ljudi nizine'
 • 20,30 Narodna glazba
 • 20,55 Odjava programa

Mali oglasi

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/522-677

Prodajem kuću u Rovinju 160 m², P+1, plac 660 m², 50 m od obale, sva infrastruktura.
Tel.: +381/24/527-213

Tražim u Zagrebu praznu garsonijeru ili jednosoban stan u novogradnji.
Tel.: +381/24/527-213

Izdajem apartmane na najljepšem dijelu Čiova, Trogir, Hrvatska.
Tel.: 063/7161-760 ili +385/91/5823-775

Izdajem namještenu sobu s kuhinjom i kupao-
nicom za učenicu ili radnicu, isključivo nepuša-
ča, blizu Medicinske škole, KTC-a i IDEA-e.
Centralno grijanje i kablovska TV.
Tel.: 024/566-898

Prodajem crpku – dvoklipnu 30 atm i prikoli-
cu za moto-kultivator »IMT-506-DELUXE« i
peć »KREKA VESO« 12T. Informacije od 17
sati. Tel.: 022/591-264.

Prodajem staru kuću u Cabuni kod Virovitice
(Hrvatska), zemlju za malu industriju i šumu.
Tel.: +385/33/673-076
i 063/766-8808. Boris

Izdajem uhodan poslovni prostor od 110 m² u
središtu Subotice, pogodan za sve namjene.
Tel.: 024/555-072 ili 063/518-218.

Prodaje se očuvana ležeća kada, umivaonik sa
slavinom, toalet školjka s poklopcem, velika
plafonjerka i tegle za med.
Cijena po dogovoru. Zvati na 064/587-9790

Prodajem 3s stan, stara gradnja, ekstra lokacija,
pogodan i za uredske prostorije, 115 m².
Tel.: 024/526-243
Anica Lulić, Subotica, Aleja M. Tita 26/V.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učeni-
ci/ku ili studentici/u, s CG, s upotrebom kuhi-
nje i kupaoalice, za nepušače.
Tel.: 024/558-227 ili 063/597-021

Ing. elektrotehnike daje sate fizike i matema-
tike učenicima osnovnih i srednjih škola. Tel.:
064/292-1043 ili 024/524-701

Izdajem objekt, skladište na čantavirskom
putu, idealna lokacija oko 100 m².
Tel.: 024/530-107 ili 064/261-8022

Hitno potrebno 10 konobara na otoku Cresu.
Potrebno je imati hrvatsku putovnicu. Starosna
granica je do 35 godina.
Tel.: 063/110-7751.

Prodajem tijekom cijele godine šarplanince,
štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i
mužjake izuzetnog izgleda i karaktera.
Karan. Tel.: 025/830-475 i 063/717-4888.

Prodajem staru kuću u Čačincima kod
Slavonske Orahovice, pet jutara zemlje i jedno
jutro šume kod Voćina (sve u Hrvatskoj), ili

sve to mijenjamo za Vojvodinu (Irig, Ruma,
Srijemska Kamenica...)
Tel.: 063/714-6545
ili +385/33/673-076.

Prenočište na Paliću. Dvokrevetne sobe sa
zasebnom kupaoalicom. Kanjiški put 58/b
Tel.: 024/754-543

Izdajem u Zagrebu dvosoban namještenu stan
(3 kreveta) od 1. srpnja, Folnegovićevo naselje
(treća postaja od Autobusnog kolodvora prema
Savi, blizina tramvaja, 300 eura.
Zvati u Srbiji 00381 63 8820654, u Hrvatskoj
00385 91 1777700

Prodajem monofazni krunjač za 7000 dinara.
Tel.: 523 - 284

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što
želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je prilo-
ženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE

''URNA''

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJEVOZ I CEREMONIJAL
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cvjećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb,
važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS